

19.6.2019

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

12 – 2019

Kokousaika: 19.6.2019 klo 16.00 – 21.22

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

12 – 2019

Mötestid: 19.6.2019 kl 16.00 – 21.22

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

19.6.2019

205 §.....	6
Esityslistan asia nro 4	6
TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA	6
Valtuutettu Kaisa Hernberg.....	6
208–209 §.....	6
Esityslistan asia nro 7 ja 8	6
VUODEN 2018 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY JA VASTUUVAPAAUS VUODELTA 2018	6
HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2018 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN	6
Pormestari Jan Vapaavuori	6
Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja Kauko Koskinen	9
Valtuutettu Mia Nygård	11
Valtuutettu Fatim Diarra	13
Valtuutettu Ville Jalovaara	15
Valtuutettu Petra Malin	17
Ledamoten Martina Harms-Aalto	19
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	21
Valtuutettu Laura Kolbe	23
Valtuutettu Sampo Terho	25
Valtuutettu Mika Ebeling	26
Valtuutettu Heidi Ahola	28
Valtuutettu Amos Ahola	30
Pormestari Jan Vapaavuori	31
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	33
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	33
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	34
Pormestari Jan Vapaavuori	34
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	35
Valtuutettu Otto Meri.....	35
Valtuutettu Zahra Abdulla (vastauspuheenvuoro).....	37
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	37
Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro).....	39
Valtuutettu Jenni Pajunen	39
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	41
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	42
Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)	43
Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro).....	44
Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Mai Kivelä	45

19.6.2019

Valtuutettu Seija Muurinen.....	46
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.....	47
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro).....	48
Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro).....	48
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	49
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro).....	49
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro).....	49
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro).....	50
Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro).....	50
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro).....	51
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	51
Valtuutettu Atte Harjanne.....	51
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara.....	52
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	54
Valtuutettu Ozan Yanar.....	54
Valtuutettu Mari Holopainen.....	55
Valtuutettu Ted Apter.....	56
Valtuutettu Terhi Peltokorpi.....	57
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	58
Valtuutettu Sinikka Vepsä.....	59
Valtuutettu Mia Haglund.....	60
Ledamoten Björn Månsson.....	61
Valtuutettu Mia Haglund.....	62
Valtuutettu Terhi Peltokorpi.....	62
Valtuutettu Alviina Alametsä.....	63
Ledamoten Eva Biaudet.....	63
213 §.....	64
Esityslistan asia nro 12.....	64
HELSINGIN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019–2021.....	64
Valtuutettu Terhi Peltokorpi.....	64
Valtuutettu Mari Rantanen.....	65
Ledamoten Eva Biaudet.....	65
Valtuutettu Petra Malin.....	66
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	67
Apulaispormestari Sanna Vesikansa.....	68
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara.....	70
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro).....	70
Ledamoten Björn Månsson.....	71

19.6.2019

Valtuutettu Sinikka Vepsä	71
Apulaispormestari Nasima Razmyar	72
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	74
Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)	74
Apulaispormestari Nasima Razmyar	74
Valtuutettu Otto Meri	74
Valtuutettu Veronika Honkasalo	75
Valtuutettu Mauri Venemies	76
Valtuutettu Anna Vuorjoki	76
Valtuutettu Reetta Vanhanen	77
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	78
Valtuutettu Pentti Arajärvi	78
Valtuutettu Kaisa Hernberg	79
Valtuutettu Mauri Venemies	79
Valtuutettu Johanna Nuorteva	79
Valtuutettu Anna Vuorjoki	80
217 §.....	81
Esityslistan asia nro 16	81
ITÄKESKUKSEN KAUPPAKESKUS ITIKSEN VANHIMMAN OSAN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12535, JULKISIVUJEN SUOJELU).....	81
Valtuutettu Laura Rissanen	81
Valtuutettu Daniel Sazonov	81
Valtuutettu Risto Rautava	82
Valtuutettu Kaisa Hernberg	83
Valtuutettu Otto Meri	83
Ledamoten Björn Månsson	84
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	84
Valtuutettu Laura Kolbe	85
Valtuutettu Jenni Pajunen	86
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	87
Valtuutettu Kaarin Taipale	87
Valtuutettu Sameli Sivonen	88
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	89
Valtuutettu Tomi Sevander	89
Valtuutettu Daniel Sazonov	90
Valtuutettu Fatim Diarra	91
Valtuutettu Risto Rautava	91
Valtuutettu Amos Ahola	92
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	92
Valtuutettu Mika Raatikainen	93
Valtuutettu Atte Kaleva	93

19.6.2019

Valtuutettu Laura Rissanen	94
Valtuutettu Sameli Sivonen.....	95
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	95
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	96
Valtuutettu Kaisa Hernberg.....	97
Valtuutettu Mari Holopainen	97
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	98
Valtuutettu Ville Jalovaara	98
Valtuutettu Ilkka Taipale	98
Valtuutettu Laura Rissanen	99
Valtuutettu Hannu Oskala	100
Valtuutettu Amos Ahola	100
Valtuutettu Dani Niskanen	101
Valtuutettu Mauri Venemies.....	101
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	102
Pormestari Jan Vapaavuori	102
Apulaispormestari Nasima Razmyar.....	103
Valtuutettu Kaisa Hernberg.....	103
Valtuutettu Risto Rautava	103
218 §.....	104
Esityslistan asia nro 17	104
ITÄISEN SAARISTON ASEMAKAAVA (NRO 12300)	104
Valtuutettu Mai Kivelä	104
Valtuutettu Kaisa Hernberg.....	104
Valtuutettu Mai Kivelä (vastauspuheenvuoro)	105
Valtuutettu Hannu Oskala	106
Ledamoten Björn Månsson	106
Valtuutettu Leo Stranius	107
Valtuutettu Mia Haglund	107
Valtuutettu Kaarin Taipale	108
Valtuutettu Atte Kaleva	108
Valtuutettu Risto Rautava	108
Valtuutettu Wille Rydman	109
Valtuutettu Atte Harjanne.....	109

19.6.2019

205 §

Esityslistan asia nro 4

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Kaisa Hernberg

Puheenjohtaja.

Esitän tehtävään Tuomas Viskaria.

208–209 §

Esityslistan asia nro 7 ja 8

VUODEN 2018 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY JA VASTUUVAPAUS VUODELTA 2018

HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2018 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut. Bästa ordförande. Stadsfullmäktige.

Helsingin kaupungin tilanne ja taloustilanne erityisesti, joka nyt on tässä käsittelyssä, näyttää edellisvuosia valoisammalta. Taloutemme on tervehtynyt muutamien viime vuosien aikana, kun sitä on hoidettu ja pitkäjänteisesti. Meillä kaupungin jatkuva kasvu muistuttaa kuitenkin siitä, että taloutta on suunniteltava vuosiksi eteenpäin, jotta laadukkaat

19.6.2019

peruspalvelut ja muut hyvän elämän edellytykset voidaan taata myös tuleville helsinkiläisille.

Viime vuosi oli Helsingin kaupungin taloudella talousarviossa odotettua myönteisempi. Kaupungin tilikauden tulos heikkeni edellisvuosista, mutta oli silti 386 miljoonaa euroa ja siten selvästi talousarviota parempi. Vuoden 2018 tulos mahdollistui, kun toimintakate toteutui talousarviota parempana ja vero- sekä valtionosuustulot kasvoivat myös talousarviossa ennakoitua enemmän. Myös korkomenot olivat talousarviota pienemmät, ja maanmyyntituloja kertyi talousarviossa ennakoitua enemmän. Kaupungin ulkoisten toimintamenojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,8 %. Kasvu oli maltillinen verrattuna menokasvuun muissa suurissa kaupungeissa tai koko kuntakentällä. Kaupungin toimintamenoinkin alittivat talousarvion, 38 miljoonaa euroa, muun muassa tehokkaan edunvalvontamme ansiota. Määrärahojen alitushan johtui osaltaan esimerkiksi siitä, että maakuntavaaleja ei viime vuonna tarvinnut järjestää. Vuoden 2018 alusta Helsingin kunnallisveroprosenttia laskettiin 0,5 %:lla, mutta verotulojemme kehitys on silti ollut parempi kuin maassa keskimäärin ansioverotulopohjan tasaisen kasvun ansiosta. Moni asia on hyvin, eikä se ole koitunut pelkästään helsinkiläisten eroksi. Nimittäin myös muu Suomi on hyötynyt Helsingin hyvästä kehityksestä. Helsingin maan keskimääräistä paremmasta verotulokehityksestä laskennallisesti hieman yli 37 % siirtyy verotulotasasta saavien kuntien valtionosuuksia kasvattavaksi tekijäksi.

Lainaa kaupungilla oli 1 693 euroa asukasta kohti. Lainakanta oli vuoden lopussa noin 1 100 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 106 miljoonalla eurolla. Lyhennykset rahoitettiin ylijäämäisestä toiminnan ja investointien rahavirrasta. Tytäryhtiö ? vaikutus kaupunkikonserniin vuosikatetta nostavasti oli yli 50 miljoonaa euroa edellistä vuotta parempi. Ennen kaikkea Helenin toiminta oli edellisvuotta kannattavampaa.

Hyvät valtuutetut.

Varmasti moni kuntapäätävä eri puolilla Suomea katsoo Helsingin talouslukuja osin kateellisena. Kolikolla on kuitenkin aina myös kääntöpuolensa. Helsingin suurin haaste on kaupungin kasvun rahoittaminen kestäväällä tavalla. Tämä haaste vaatii jatkuvaa ponnistelua kaupungin kaikilta toimialoilta. On myös hyvä huomata, että kaupungin edellisvuoden hyvä tulos johtui onnistumisesta kutakuinkin jokaisella alalla, kuten äsken käytiin läpi, eikä ole oletettavaa, että nämä vuosi joka vuosi toteutuvat.

19.6.2019

Helsinki sai viime vuonna 6 500 uutta asukasta. Vaikka kasvu on alkuvuodesta tänä vuonna ollut normaalia tahtia hitaampaa, kuluvana vuonna vahvistuva asuntorakentaminen kuitenkin ennakoi kasvun vilkastumista loppuvuotta kohti. Kasvu on kaupungille menestyksen raaka-aine mutta samalla myös haaste. Kasvu näkyy hyvin selkeästi investointitasossamme, joka on maamme muihin suuriin kaupunkeihinkin verrattuna aivan omaa luokkaansa. Investointimenoihin ? liikelaitoksia käytettiin viime vuonna 516 miljoonaa euroa, joka on kuitenkin vain noin 74 % siitä, mitä siihen varattiin. Investoinnit ovat kaupungin rakentamista niin nykyiselle kuin aivan erityisesti tuleville helsinkiläisille. On muistettava, että nykyiset investointimenot ovat pääosin myös tulevia käyttötalousmenoja, joihin on löydyttävä aikanaan myös katetta kaupungin kassasta. Pitkäjänteisen taloudenpidon ja talouden vastuullisen hoidon merkitystä ei alati kasvavassa kaupungissa voi liikaa korostaa.

Edessä on aina myös joukko epävarmuustekijöitä. Menemättä niihin sen yksityiskohtaisemmin on hyvä huomauttaa muun muassa siitä, että korkeasuhdanteen huippu näyttää olevan takana ja eri puolilta tulee koko ajan ihan vielä edelleen kelpollisia mutta kuitenkin aiempaa heikompija talouslukuja. Ja toki myös se, että uusikin hallitus näyttää yrittävän jatkaa edellisen hallituksen yrityksen pohjalta rakentaa tähän maahan jonkin tyyppistä maakuntahallintoa, ja totta kai siihenkin liittyy valtava määrä talouteenkin heijastuvia epävarmuustekijöitä.

Vaikka tilinpäätöksemme vahvistaa mielikuvaa, että painimme kuntakentässä omassa sarjassamme, on Helsinkiin keskittynyt ja jatkossakin keskittyy monia sellaisia ongelmia ja haasteita, joita ei esiinny muualla maassa. Näiden hoitaminen kestäväällä tavalla ei ole helppoa eikä ilmaista. On syytä muistaa, että Helsinki on erityinen ja että Helsinki on erilainen. Tämä ilmenee monella tavalla. Viestini onkin, että erilaisuus ja erityisyys on pystyttävä huomioimaan kaikessa kaupungin elämään ja toimintaedellytyksiin vaikuttavassa valtakunnankin tason päätöksenteossa. Tällaisesta politiikasta hyötyy koko Suomi.

Numerot ovat tietenkin vain numeroita. Niiden taustalla on monia hienoja tarinoita Helsingin matkasta maailman toimivimmaksi kaupungiksi. Viime vuoden tärkeimpiä päätöksiä tehtiin muun muassa loppuvuodesta kaupunginhallituksen hyväksyessä kansainvälisestäkin katsottuna poikkeuksellisen kunnianhimoisen ja konkreettisen Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman. Kaupungissa käynnistyi myös muun muassa kokonaisvaltainen harjoitus katutöiden sujuvoittamiseksi. Kaupunki rekrytoi historiansa ensimmäisen digitaalisatiojohtajan, ja uusi keskustakirjasto Oodi avautui kaikille suomalaisille yhteiseksi olohuoneeksi.

Hyvät valtuutetut.

19.6.2019

Nämä ovat kaikki tarinoita päivä päivältä paremmasta Helsingistä. Tätä työtä on tehtävä joka päivä. Tälle työlle vastuullisesti ja hyvin hoidettu taloutemme antaa mahdollisuuksia. Siksi niitä kannattaa joka vuosi joka tilanteessa vaalia.

Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja Kauko Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunnan varsinaisen puheenjohtaja ollessa estyneenä tulit tänne suunnilleen päivän varoitusajalla. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Nostan tässä nyt esiin muutamia huomioita tästä tarkoituksenmukaisuudesta.

Arviointikertomuksessa 2018 on esitetty kaupungin konsernin toimintaan liittyviä havaintoja ja suosituksia, joita voidaan sitten hyödyntää kaupungin kehittämisessä. Aikaisemmin näitä suosituksia on noudatettu kaupungin taholta varsin hyvin, eli niitä kannattaa jatkossakin tehdä. Tarkastuskertomukseen sisältyvistä suosituksista mainittakoon seuraavat: Perusopetus on alueellisesti tasa-arvoista, mutta resurssit eri alueilla eivät täysin vastaa oppilaiden tarpeita. Erityisopetuksen tarve on kasvava, joten on tärkeää varmistaa erityisopettajien riittävyys. Lisäksi tulee selvittää, miten positiivisen diskriminaation määrärahoja voidaan ottaa huomioon oppilaiden tarvitsema erityinen tuki.

Ikäntyneiden omaishoitoa tukeva palvelutarjonta on monipuolista, mutta omaishoitajat ovat tyytymättömiä läheistensä hoitoon lakisääteisten vapaiden aikana. Omaishoidettavien hoidon laatua omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana on tarpeen parantaa sekä ympärivuorokautisessa hoidossa että kotiin annettavana palveluna.

Lapset ja nuoret eivät pääse mielenterveyspalveluihin sujuvasti. Tarkastuslautakunta teki yhteisarvioinnin lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista yhdessä pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HUSin kanssa. Arvioinnissa havaittiin, että varsinkin Helsingissä palvelujärjestelmä on hajanainen. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaupungin olemassa olevia toimintoja järjestelemällä ja tarvittaessa resursointia lisäämällä perustetaan lasten ja nuorten lieviä ja keskivaikeita mielenterveysongelmia arvioiva ja hoitava yksikkö, joka lisäksi toimii jatkopaikkana erikoissairaanhoidolle.

19.6.2019

Kaupungin vuokrien tai myymien vapaarahoitteisten asunto- ja yritystonttien hinnoittelu ei ole läpinäkyvää eikä kaikilta osin kaupungin taloudellisen edun mukaista. Uudet tontinluovutuksen linjaukset vastaavat moniin nykyisten käytäntöjen puutteeseen, mutta edelleen on tarvetta parantaa tonttien hinnoittelun ja laskentaperiaatteen avoimuutta ja selkeyttä sekä varmistaa myynnin ja vuokraamisen vertailun laskentaperiaatteiden selkeys.

Uudisrakentamisen laatua on pyritty parantamaan monin tavoin, mutta ohjeistusta ja yhteistyötä tulee vielä kehittää. Kaupungin rakennuttajien tulee edellyttää kaikilta urakoitsijoilta rakentamisen aikataulutuksen ja laaturiskien hyvää hallintaa esimerkiksi urakkaohjelmaan kirjatulla vaatimuksilla.

Helsinki houkuttelee ulkomaalaisia investointeja. Osajien houkuttelu on laajamittaisemmin vasta käynnistymässä. Pääkaupunkiseudun yhteisen brändin luomista tulee edistää ja lisätä englanninkielistä viestintää kaupungin toiminnoissa ja palveluissa lisäämällä.

Kaupunki ei ole vielä onnistunut merkittävästi vähentämään päästöjä, vaikka paljon toimenpiteitä on tehty. Helen Oy:n päästöt ovat pysyneet samalla tasolla vuosina 2016–2018. Päästövähennysten toteuttamisessa tarvitaan entistä enemmän yhteistyötä yritysmaailman, kaupunkilaisten ja taloyhtiöiden kanssa. Liikenteen päästövähennystavoitteen saavuttamista tulee edistää vaikuttavammilla keinoilla.

Merkittävimpien tytäryhteisöjen tavoitteet tukevat kaupungin tavoitteita. Tytäryhteisökohtaisen omistajastrategian valmistuminen on kuitenkin viivästynyt. Kiireellisintä on tuoda kaupunginhallituksen linjattavaksi, mitkä yhtiöt ? markkinaehtoisesti toimivia ja määritellä niille omistajastrategia.

Lisäksi arviointikysymykseen sisältyy kannanottoja muun muassa tilintarkastuksen johdosta annettujen suositusten seurannasta, tontinluovutuksen taloudellisista vaikutuksista, ulkomaisten yritysten ja osajien houkuttelusta ja tasa-arvoisista opiskelumahdollisuuksista kaupungin lukioissa ja luonnonsuojeluohjelman toteuttamisesta ja monesta muusta kysymyksestä. Tässä on muutamia esimerkkejä tarkastuslautakunnan suosituksista. Niitä on raportissa joukko lisää.

Lisäksi vielä tarkastuslautakunnan puolesta kiitokset kaikille, jotka ovat edesauttaneet vuoden 2018 arviokertomuksen tekemistä ja ehdottaneet arviointiaiheita tai ehdottaneet tulevia aiheita. Todettakoon, että tarkastuslautakunta teki ? aikana tarkastuskäynnit muun muassa

19.6.2019

kiinteistövirastoon, sosiaalivirastoon ja ?. Tarkastuslautakunta kannattaa Helsingin kaupungin vuoden 2018 tilinpäätöksen hyväksymistä. Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja siitä saadut kaupunginhallituksen ja asianomaisten lautakuntien lausunnot. Samalla tarkastuslautakunta kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun loppuun mennessä valtuustolle selvityksen, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Lopuksi toivon, että valtuutetut antaisivat palautetta arviointikertomuksesta sähköisen kyselylinkin kautta, joka on toimitettu heille kello 12.04.

Valtuutettu Mia Nygård

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut. Ärade ordförande. Bästa fullmäktige.

Tämän vuoden arviointikertomus on merkittävä. Nyt kun valtuustokautta on kulunut lähes saman verran kuin sitä on vielä jäljellä, on meillä tärkeä pysähtymisen paikka. Meidän tulee ottaa huomioon ne asiat, joissa olemme onnistuneet ja jatkaa hyvien käytäntöjen viemistä eteenpäin. Samassa yhteydessä meidän tulee tarkastella kriittisesti asioita, joita meidän tulee tehdä entistä paremmin, jotta Helsingin tärkein strategiakirjaus maailman toimivimmasta kaupungista toteutuu.

Pormestari Vapaavuori totesi valtuustoseminaarissa: emme vertaa itseämme muihin Suomen tai Pohjoismaiden kaupunkeihin, vaan haluamme olla aidosti koko maailman toimivin kaupunki. Tavoitteemme ovat kunnianhimoisia, minkä takia strategian toteutumista tulee myös arvioida. Tällä tavoin varmistamme, että asettamamme tavoitteet myös toteutuvat.

Haluan esittää kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta kiitokset tarkastusvirastolle ja -lautakunnalle hyvin valmistelluista arviointikertomuksesta ja tilinpäätöksestä. Arviointikertomuksen viesti on selvä: paljon on tehty, mutta paljon on vielä tehtävää. Haluaisinkin nostaa siitä muutamia huomioita esiin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin kaupungin talous on pysynyt vankalla pohjalla, kiitos vuosia jatkuneen vastuullisen taloudenpidon ansiosta. Kaupungin kate oli jälleen talousarviota korkeampi, vaikka kunnallisveroa laskettiin 0,5 pro-

19.6.2019

senttiyksiköllä vuoden 2018 alussa. Helsingin verotulojen kehitys oli myös parempi kuin maassa keskimäärin. Näitä haluankin alleviivata. Tilinpäätöksessä oli myös muita positiivisia tulevaisuusnäkyymiä. Helsingin työpaikkamäärä kasvoi edellisestä vuodesta, ja Helsingin seutu kattaa huomattavan osuuden koko maan työpaikoista. Työttömien määrä aleni työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan edellisvuoteen verrattuna. Helsingin tulee jatkossakin panostaa siihen, että Helsingissä on hyvät puitteet yrittää ja tehdä töitä. Kaupungin tulee tukea yrityksiä soveltuvan työvoiman rekrytoinnissa ja liikenteen sujuvuudessa. Lupabyrokratiaa tulee edelleenkin karsia ja parantaa yritysten palvelua muun muassa maankäyttö- ja lupa-asioissa.

Myös rakentaminen jatkui ennätysellisenä viime vuoden aikana. Tähän taustalla on edelleen kasvava kaupunkilaisten määrä. On kuitenkin myös huomioitava, että muuttotappio Helsingistä muualle Helsingin seudulle oli edellisvuosia suurempi. Meidän tulee varmistaa, että pääkaupunkiseudusta nimenomaisesti Helsinki on houkuttelevin paikka muuttaa – että Helsinki on kaupunki, joka tarjoaa parhaat puitteet urbaanille ja hyvälle elämälle.

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin nostaa esille huomioita kaupungin rakentamisen ohjeistuksessa ja valvonnassa. Vaikka uudisrakentamisen laadunvalvontaa on kehitetty, ei sitä voida pitää riittävänä. Etenkin hankkeiden urakoitsijoiden aikatauluongelmat ovat viivästyttäneet projekteja. Kasvavaan kaupunkiin kuuluvat rakennus- ja katutyöt, mutta ne eivät voi häiritä määräänsä enempää kaupunkilaistemme arkea. Kaupunkilaisten pitää voida myös luottaa siihen, että omaan arkeen vaikuttavat rakennus- ja katutyöhankkeet valmistuvat ilmoitetussa aikataulussa.

Kokoomuksen valtuustoryhmä korostaa, että jatkossa on erityisesti kiinnitettävä huomiota vanhojen jo käytössä olevien tilojen sisäilmakysymysten kestävään ratkaisuun. Erityisen akuutti tämä kysymys on koulutilojen kohdalla. Kaupungin on pystyttävä tarjoamaan turvalliset ja terveet tilat jokaiselle päiväkotilaiselle ja koululaiselle.

Hyvät valtuutetut.

Viimeiseksi nostan esiin vastuumme ilmastomuutoksen torjunnassa. Tässä Helsinki toimii suunnannäyttäjänä koko maalle kuin uudelle hallituksellekin. Teimme kaupunkistrategiassa kunnianhimoisia ilmastotavoitteita, joista tärkeimpiä on Helsingin hiilineutraaliuden saavuttaminen vuonna 2035. Arvioinnissa ilmeneekin, että päästövähennyksiin liittyviä toimenpiteitä on toteutettu useilla eri tavoilla, mutta päästöjä ei ole saa-

19.6.2019

tu merkittävästi vähennettyä. Päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa korostuu yhteistyön rooli yritysmaailman, kaupunkilaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Kaupunki itsessään aiheuttaa toiminnallaan vain pienen osan kaupunkialueen kokonaispäästöistä. Yhteistyötä onkin jo tehty runsaasti, mutta sitä pitää lisätä esimerkiksi taloyhtiöiden kanssa, jotta päästötavoitteet saavutetaan aikataulussaan.

Kuten sanottu, Helsingin tulee olla kaupunki, jossa on hyvät puitteet yrittää. Suomalainen innovaatiotoiminta muun muassa kiertotalouden ja cleantechin saralla on jo nyt maailman kärkitasoa. Meidän tulee nähdä mahdollisuus uusissa innovaatioissa. Uskon, että näillä toimin voimme vahvistaa asemaamme globaalina kestäväen kehityksen edellä käyväenä kaupunkina.

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluamme muistuttaa, että kertomuksen havaintoja tulee hyödyntää aktiivisesti, jotta maailman toimivinta kaupunkia kehitetään entistä toimivammaksi. Kokoomuksen valtuustoryhmä puoltaa vuoden 2018 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Kiitos.

Valtuutettu Fatim Diarra

Kiitos, puheenjohtaja.

Onpa jännittävää olla täällä. 2 vuotta valtuustossa, ensimmäistä kertaa täällä edessä. Aika siistiä.

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut. Kaupunkilaiset.

Kiitos tarkastusvirastolle ja -lautakunnalle äärimmäisen hyvin tehdystä työstä. Helsingissä on hauskaa, Helsingissä voi ajaa baanaa kaupunkipyörällä Oodiin, meidän saariin pääsee yhä helpommin. Helsingissä ei enää ihmisten tarvitse omistaa omaa venettä. Kuulin toissa viikolla Oulussa, että Ouluun rakennetaan lisää pyöriteitä ja niitä kutsutaan nimellä baana. Helsinki siis luo sanastoa.

Helsingistä ihanan ja mahtavan tekee se, että rakennetun ympäristön ja luonnon suhde on sujuva. Silloin kun minä olin alakoulussa, rakensimme kavereiden kanssa majoja metsiin, ja nyt 20 vuotta myöhemmin kalliolaisella kummilapsellani on lähimetsässä lempipuu. Helsinkiläi-

19.6.2019

seen luontosuhteeseen kuuluu se, että metsä on kävelymatkan päässä ja että kansallispuistoon pääsee julkisilla.

Samalla me tiedämme, että kaupungissa on aivan liian vähän asuntoja ja tulijoita on paljon enemmän. Asumisen hinta on aivan liian korkea. Olemme kaavoittaneet uusia alueita, mutta tarvitsemme lisää kohtuuhintaisia asuntoja. Sellainen kaupunki, jossa sen työntekijöillä ei ole varaa asua, ei ole onnistunut kaupunki. Opettajilla, siivoojilla, lähihoitajilla pitää olla varaa asua täällä. Uusilla alueilla tarvitaan lisää lähipalveluita, kirjastoja sekä yhteisöllisiä maksuttomia kohtaamispaikkoja kaikenikäisille.

Helsinki koko ajan kansainvälisempi. Viimeksi eilen sain opastaa 4 turistia. On ihanaa, kuinka moni ihminen on löytänyt minun kotikaupunkini. Tämä kaupunki on onnistunut suorien ulkomaisten investointien houkuttelussa. Se on hyvä asia, mutta nyt meidän on panostettava siihen, että kansainväliset osaajat, kuten oma isäni aikoinaan, löytäisivät kotinsa Helsingistä. Meidän on kerrottava itsestämme paremmin, ja meidän on parannettava englanninkielisiä palveluitamme. On työperäisen maahanmuuton este, jos tulee Helsinkiin töihin vaikka pariksi vuodeksi, mutta lapset eivät käytännössä pääse kouluun, jossa on opetusta englanniksi. Tämä ei vain käy.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tilinpäätöksestä voimme lukea, että Helsingin talous on todella hyvällä pohjalla. Tilikauden tulos 199 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Hupsistakeikkaa. Esittelijä myös kertoo meille, että kaupunkimme menokasvu oli maltillista verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Tämä on positiivista. Olemme siis pitäneet kaupungin taloudesta hyvää huolta. Tämä antaa meille paljon avauksia, uusia mahdollisuuksia. On nimittäin mielen köyhyyttä jäädä jankuttamaan vain siitä, pitääkö veroprosenttia laskea vai ei. Se ei ole ainoa näköala, jonka taloustilanne meille nyt mahdollistaa.

Positiivisen diskriminaation määräraha on tutkitusti toimiva työkalu koulujen tukemiseen, ja sitä on vahvistettava. On hyvä, että mallia ollaan viemässä eteenpäin myös sosiaali- ja terveystoimialalle. Tämän vuoksi vihreä valtuustoryhmä tulee ehdottamaan positiivisen erityiskohtelun määrärahojen moninkertaistamista ensi syksyn budjettineuvotteluissa. Meillä on siihen varaa. Ja se on oikeastaan se raha, jota meillä ei ole varaa olla käyttämättä. Meidän on varmistettava, että nuoret eivät syrjäydy, ja jokaiselle, aivan jokaiselle nuorelle on koulutus myös toisella asteella.

19.6.2019

Meidän pitää varmistaa, että kasvatamme erityisopettajien määrä niin että se vastaa tukea tarvitsevien oppilaiden määrää. Kaupunkimme ei voi olla paras paikka oppia, ellei sitä tukea ole saatavilla. Tämä on korjattava. Me kaupunkina kompuroimme, kun lapset ja nuoret tarvitsevat apua. Lapset ja nuoret eivät pääse mielenterveyspalveluiden piiriin. Tämä ei ole OK. Se on fiksattava.

Tämä kaupunki ei saa olla kuitenkaan hyvä koti vain nuorille ja terveille. Kasvava määrä kaupungin vanhusväestöä tarvitsee yhä enemmän palveluita. Samalla meidän omaishoitomme ja kotihoitomme ei toimi täysin mutkattomasti. Omaishoidon osalta on hyvä, että olemme onnistuneet tuplaamaan kotiin tulevan hoitajan ajan omaishoitajien vapaan mahdollistamiseksi. Edelleen on kuitenkin löydettävä keinoja tehdä omaishoidon tuesta niin joustavaa, että sitä halutaan käyttää enemmän. Kotihoitoon osalta valtuusto on tehnyt merkittäviä satsauksia, mutta tosiasiasa osaajapula hidastaa toteutuksen Helsingin kaupungin tekemien palkankorotusten jälkeenkin.

Liikkumattomuus on toinen suuri tunnistettu terveysriski, yksi isoimmista itse asiassa. Onneksi Helsinki on tähän tarttunut, ja sen purkamiseen tarvitaan riittävästi matalan kynnyksen liikuntapaikkoja – esimerkiksi vaikkapa kisiksen ja stadikan parkkipaikoille.

Kun matkustaa Suomessa kesällä, huomaa miten vähän nykyään ötököitä enää liiskaantuu bussin etulasiin ja miten Itämeri kukkii sinilevää. Me emme voi suhtautua luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen kepeästi. On käynnissä kuudes sukupuuttoaalto. Helsingissä pitää olla tilaa muillekin kuin vain ihmisille.

Helsingin tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalius 2035 mennessä. Mikäli me haluamme varmistaa, että saavutamme ilmastotavoitteet, emme voi jättää yhtään kiveä kääntämättä. Tämä tarkoittaa koko kaupunkia. Tämä tarkoittaa jokaista toimialaa. Tavoitteet on saatava mukaan tulostavoitteisiin ja budjettisuunnitteluun. Meidän on alettava katsoa kaupungin hankintoja myös kestävyden kautta. Olisi hölmöläisten hommaa jättää ilmastotavoitteet vain juhlapuheiden tasolle. Siinä jätetään ilmastovelan maksaminen nuorille ja tuleville sukupolville.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

19.6.2019

Mukavampi puhua täältä vasemmalta, kun me olemme vasemmistopuolue.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuustokausi on puolivälissä, ja Helsingissä on nyt 2 vuoden ajan eletty uuden hallintomallin mukaista aikaa. Viime viikon valtuustoseminaarissa kuulimme, että muutos on pääosin sujunut kaavailulla tavalla, mutta henkilöstön jaksamisesta ainakin SDP:n ryhmässä heräsi tuolla seminaarissa huoli. Toivomme, että tähän tullaan kiinnittämään seuraavan 2 vuoden aikana erityistä huomiota.

Tilinpäätöksestä käy ilmi, että Helsingin talous on vahvalla pohjalla. Kansainvälisen talouden horisontissa on aiempaan verrattuna enemmän epävarmuustekijöitä tällä hetkellä, mutta ne ovat aika vähän vaikuttaneet Helsinkiin ja Suomeen toistaiseksi.

SDP piti viime valtuustokaudella esillä sitä, että Helsingin on huomioitava palvelujen tarjonnassa väestönkasvu. Kasvavan kaupungin on tarjottava asukkailleen riittävästi koteja, palveluita ja työpaikkoja. Helsinkiläisiä on 650 000. Olemme valtava toimija Suomen mittakaavassa.

Hyvät kuulijat.

Helsingin kaupungilla ja suurella osalla helsinkiläistä menee hyvin, mutta ei kaikilla helsinkiläisillä. Arviointikertomuksen pohjalta SDP kantaa huolta Helsingin alueellisen tasa-arvon toteutumisesta. Tässä kertomuksessa todetaan virkamieskielellä, jota voisi välillä vähän paikoitellen suomentaa, että perusopetus on alueellisesti tasa-arvoista niin, että toimitaan yhtenäisten ohjeiden mukaisesti. Toisaalta ilmenee, että nuorten tuen tarve on oireilun vuoksi lisääntynyt erityisesti idän ja koillisen alueella, eivätkä rehtorit pidä perusopetuksen laatua tasa-arvoisena. Alueelliset erot näkyvät myös kaupungin lukioita koskevassa vertailussa. Lisäresurssien tarve niin perus- kuin lukiopetuksessakin tasa-arvon lisäämiseksi on ilmeinen. KASKOn lautakunnan jäsenenä tiedän, että varhaiskasvatuksessa meillä on tällä hetkellä vakava henkilöstöpula.

Talouden hoidossa olemme onnistuneet hyvin, mutta voidaan kysyä millä inhimillisellä hinnalla. Helsingin erinomainen taloustilanne mahdollistaa SDP:n näkemyksen mukaan riittävät satsaukset kaupungin peruspalveluihin. Nyt ei ole kokoomuksen valtuustoryhmän moneen otteeseen kovasti vaatiman veroalen aika, vaan koulutuksen alueelliseen epätasa-arvoon ja näihin muihin ongelmiin on puututtava.

19.6.2019

Lasten ja nuorten lisäksi haluan kiinnittää huomiota ikäihmisten tilanteeseen tässä kaupungissa. Saavatko he tasaveroisesti palveluita eri puolilla kaupunkia? Ehdotammekin, että ensi vuonna tarkastuslautakunta selvittää ikäihmisten palveluiden tasa-arvoista toteutumista eri puolilla Helsinkiä. Saavatko keskustassa ja Vuosaaressa ikäihmiset tasavertaiset palvelut kaupungilta? Tuntuu on, että näin ei tällä hetkellä tapahdu, ja on hyvä, että sitä selvitetään vähän enemmän.

Helsingillä ei ole SDP:n mielestä varaa jättää yhtään kaupunkilaista syrjäytymään yhteiskunnan ulkopuolelle. Helsingillä menee taloudellisesti nyt paremmin kuin pitkään aikaan – ehkä paremmin kuin ikinä – ja meidän velvollisuutemme on pitää kaikki kehityksessä mukana. SDP:n ryhmä suosittaa tilinpäätöksen hyväksymistä.

Toivotan kaikille hyvää kesää ja rentouttavaa lomaa politiikasta muutamaksi kuukaudeksi.

Valtuutettu Petra Malin

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut ja helsinkiläiset.

Elämän perusedellytysten luominen ja elämänlaadun parantaminen. Kun me valtuutetut tänään käsittelemme tilinpäätöstä, on meidän hyvä muistuttaa itseämme siitä, mikä lopulta on kunnan perustehtävä. Sitä on kaupunkilaisten hyvinvoinnista huolehtiminen, mikä tarkoittaa tietois- ta resurssien kohdentamista esimerkiksi terveyden edistämiseen, kaupunkilaisten toimintakyvyn lisäämiseen sekä sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäisyyn. Näitä tehtäviä toteutetaan kaikilla kaupungin sektoreilla, ja ne tehtävät ovat suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan syvin- tä ydintä.

Helsinki on monella mittarilla vauras kaupunki. Siitä kertoo esimerkiksi tämän tilikauden tulos, yli 386 miljoonaa euroa, joka on lähes 200 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Tämänkaltaiset luvut kuulostavat tietenkin hyvältä, mutta kertovatko ne vielä helsinkiläisten hyvinvoinnis- ta tai elämän laadusta?

Hyvät valtuutetut.

Viime viikolla saimme kuulla valtuustoseminaarissa esittelyjä eri kau- pungin toimialojen tilanteesta. Vaikka Helsinki on kehittynyt monessa asiassa kohti parempaa, kokonaiskuva ei ole pelkästään valoisa. On- gelmia on monenlaisia, monet niistä vakavia. Useat toimialamme kärsi- vät kovasta henkilöstövajeesta. Osaavien työntekijöiden puute vaivaa

19.6.2019

erityisesti varhaiskasvatusta, vanhustenhoitoa ja sosiaalityötä, ja aivan erityisen vaikea tilanne on ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen puolella. Kaupunkilaisten kannalta työntekijöiden puute tarkoittaa erityisesti yhtä asiaa: ettei kaikille kuuluvien palveluiden saaminen ole varmaa tai niiden laatu riittävää.

Vakavan työntekijäpulan rinnalla Helsinkiä vaivaa myös työntekijöiden uupuminen. Valtuustoseminaarissa tosiaan kuulumme, että aivan jokaisella Helsingin toimialalla töitä tehdään jaksamisen äärirajoilla. Tämä on vakava viesti, johon jokaisen meistä päättäjistä pitäisi havahtua. Haluamme olla sellainen työnantaja, jonka palveluksessa työntekijät uupuvat ja palavat loppuun vai sellainen, jossa työntekijämme voivat hyvin ja näin pääsevät toteuttamaan parasta potentiaaliaan? Vasemmistoliiton näkemys on selvä: kaupungin on huolehdittava nykyistä paremmin siitä, ettei yksikään työntekijä kaadu liian suuren työtaakan alle.

Ongelmamme eivät kuitenkaan liity vain tähän henkilöstöön, vaan myös esimerkiksi lapsiin, nuoriin ja vanhuksiin ja muihin hauraimmassa asemassa oleviin kaupunkilaisiin. Tarkastuskertomuksen mukaan, kuten äskenkin jo vähän sivuttiin, lähes 80 % Helsingin koulujen rehtoreista on sitä mieltä, etteivät kaikki tukea tarvitsevat lapset saa riittävästi apua. Rehtoreiden enemmistön mukaan myöskään perusopetuksen laatu ei ole alueellisesti tasa-arvoista. Lapset ja nuoret eivät myöskään saa apua mielenterveyden ongelmiin riittävän nopeasti ja helposti. Tämän ei pitäisi olla epäselvää, että koulujen, oppimisen tuen ja nuorten mielenterveyspalvelujen resursseja tulee seuraavassa budjetissa kasvattaa.

Hyvät valtuutetut.

Maailman toimivimmassa kaupungissa aivan jokaisesta kaupunkilaisesta pidetään hyvää huolta. Työntekijöiden, lasten, nuorten ja vanhusten ahdingon lisäksi Helsingissä monien heikoimmassa asemassa olevien aikuisten asema on huonontunut. Tarkastuskertomuksen mukaan yksi syy tähän ovat toimeentulotuen Kela-siirron ongelmat, joiden vuoksi aikuissosiaalityössä ei ole edelleenkään riittävästi aikaa kohdata apua tarvitsevia kaupunkilaisia. Me Vasemmistoliiton valtuustoryhmässä haluamme nähdä tämän tiedon johtavan siihen, että aikuissosiaalityön resursseja parannetaan. Se auttaisi niin työllistymisessä kuin luokkien lapsiperheiden aseman parantamisessa.

Samaan aikaan meidän on tehtävä kaikkemme, että kannamme oman vastuamme myös tulevien sukupolvien tulevaisuudesta. Tulevaisuutta ei ole, elleimme huolehdi siitä, että ekosysteemimme selviää. Tulevassa talousarviossa meidän on varmistettava riittävät resurssit, jotta todella

19.6.2019

olemme hiilineutraaleja vuoteen 2035 mennessä. Kuten viime viikolla kuulumme, nykyiset toimenpiteet ovat tavoitteeseemme nähden täysin riittämättömiä.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Hyvinvointi, korkea elämänlaatu ja hyvä arki eivät ole harvojen oikeuksia, vaan kuuluvat kaikille meille. Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on rakennettu pitkälti kuntien varaan, ja me valtuutetut teemme ratkaisuja, jotka joko heikentävät tai parantavat kaupunkilaisten arkea Helsingissä. Kun työntekijämme uupuvat tai heitä ei ole riittävästi huolehtimaan palveluista tai kun kaupunkilaiset iästä riippumatta eivät saa riittävästi tukea silloin jos sitä tarvitsevat, on kysyttävä, huolehdimmeko riittävän hyvin niistä perustehtävistä, joita meillä kaupungilla on.

Me Vasemmistoliitossa iloitsimme jokaisesta kehitysaskeleesta, jonka Helsinki on ottanut kohti kaikille hyvää kaupunkia. Kiitämme tarkastuskertomuksen tekoon osallistuneita ja kannatamme tilinpäätöksen hyväksymistä. Seuraavassa budjetissa haluamme nähdä kuitenkin vieläkin vahvempia panostuksia ihmisiin – siis heihin, jotka tekevät Helsingin. Vain niin toteutamme sitä, minkä pitäisi olla kaiken poliittisen toimintamme ytimessä: aivan kaikkien kaupunkilaisten elämänlaadun varmistaminen.

Kiitos.

Ledamoten Martina Harms-Aalto

Ärade ordförande och bästa fullmäktige.

Världens bäst fungerande stad i världens lyckligaste land gör ett praktiskt ekonomiskt överskott. Ei siis ole huolen häivää. Silti tilinpäätöstä ja arviointikertomusta luettaessa törmää joihinkin kysymyksiin, joita RKP:n ryhmä haluaa valottaa. Yksi käsite kohoaa nähdäksemme yli muiden, ja se on rekrytointiongelma. Nyt viimeistään näemme, että tarvitsemme nopeita liikkeitä ja päätöksiä, niin että Helsingin kaupunki olisi houkuttelevampi maineeltaan ja myös kaikin muin tavoin parempi työnantaja. Myös viime vuonna varhaiskasvatuksen henkilökunta sai venyä jopa lähelle laittomuutta, ja työntekijöiden jaksamista on kulutettu aivan liian paljon.

Miksi työllisyysbarometri näyttää, että lastenkasvatus on vähemmän suosittu työ Helsingissä kuin muualla Suomessa? Jag tror att vi alla vet svaret på den frågan. Lönerna i branschen är så låga att en barnskö-

19.6.2019

tare som är singel inte har råd att bo rimligt nära sin arbetsplats. Arbetet är krävande och fysiskt tungt... ja kun viime syksynä saatiin korotettua lastentarhanopettajien palkkoja, olettaisın, että kaupunki, joka tekee liki 386 miljoonaa voittoa, olisi valmis ensi syksynä korottamaan myös lastenhoitajien palkkoja. Valtuustoaloitteeni työsuhdeasuntojen lisäämiseksi sai kaupunginhallitukselta enemmän ymmärrystä kuin virkamiehiltä, ja sitä palautettiin ilokseni uudelleen valmisteltavaksi, ja me uskomme, että asunnot olisivat käypää valuuttaa rekrytoinnissa. Samtidigt är det skäl att notera att personalen i fostrans- och utbildningssektorn under förra året faktiskt ökade med 506 personer.

Sote-sektorilta tarkastuslautakunta on ansiokkaasti nostanut lisäresursseja kaipaavat lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut, ja kuten jo moni tässä on todennut, melkein tyyliä on lukea karu toteama, että lapset ja nuoret eivät pääse palvelujen piiriin sujuvasti. Miten tämä on mahdollista maailma toimivimmassa kaupungissa, sietää miettiä, ja siten ryhtyä niihin toimiin, joita lautakunta esittää.

På samma sätt är det svårt att förstå hur väntetiden till icke-brådskande läkarvård kan vara hela 16 dygn. Också här är förklaringen rekryteringsproblem, men också här borde problemet gå att lösa, gärna i samarbete med utbildningsanordnarna.

I bokslutsnoterna kan vi läsa att boende hemma under förra året stöddes genom förstärkning av tjänsterna... mutta ei ole laisinkaan varmaa, että kotona asuminen on kaikille yli 75-vuotiaille paras mahdollinen ratkaisu, vaikka ymmärrän, miksi painotamme omaishoitoa ja kotona asumista.

Sortumatta synnytystalkoiden kehotukseen on silmiinpistävää, että helsinkiläisiä syntyy aleneva määrä. Nativiteten i staden minskade för tredje året i följd. Antalet utländska medborgare ökar och antalet personer med annat språk än finska och svenska ökade med 4 500 personer i fjol. Olemme vankasti ja edelleen sitä mieltä, että sekä Helsinki että koko Suomi tarvitsevat uusia maahanmuuttajia töihin, kun meitä helsinkiläisiä on liian vähän.

36 600 helsingforsare har svenska som modersmål, men det syns inte alltid i vår stad. Toinen kansalliskielemme saisi mielellään olla näkyvämpi ja kuulua enemmän kaupungissamme. Ruotsinkielisten palvelujen saatavuus terveydenhuollossa riippuu aivan liian usein yhdestä tai muutamasta henkilöstä, jonka siirtyminen muualle töihin romutta koko palvelun. Matalan kynnyksen kielenkäyttömahdollisuuksia pitää lisätä ja niistä pitää myös palkita työntekijöitä.

19.6.2019

Uuden johtamismallin arviointi on edelleen kesken. Omassa työssäni KASKO-lautakunnassa törmään jatkuvasti asioihin, joissa sektorin yhteistyö kaupunkiympäristösektorin kanssa joko hakee vielä muotoaan tai ei ole kyllin sujuvaa.

Tilaselvityksen toimeenpano-ohjelman saattaminen maailmaan on kestänyt yli vuoden. En tiedä, mistä se on merkki, mutta arvelen, etten pidä vastauksesta. Uskon, että moni tässä salissa toivoo ja edellyttää, että puitteet niille sisällöille, joita tarjoamme päivittäin vuoden ympäri, olisivat sekä toimivat että moitteettomat. Jos tämä edellyttää uusia toimintatapoja, tapahtukoot nämä, ja mielellään jo eilen. Ei tietenkään ole tavatonta, että kaikki budjetoidut investoinnit rakentamiseen eivät toteudu, mutta jos tämä johtuisi suunnittelun aliresursoinnista, toivomme, että siihen kiinnitetään huomiota ensin vuoden budjettia laadittaessa. Koskien tarkastuslautakunnan huomiota esteellisyyssäädöksen tiukentamisesta RKP:n valtuustoryhmä toteaa, että lautakunnan esitys on tärkeä ja sitä tulisi noudattaa.

Vielä lopuksi haluan mainita 2 viime vuoden valopilkkua ja merkittävää uutta kohtausta paikkaa. Toinen on tietysti Oodi, jonka vilinäpotentiaalin on pistänyt merkille jopa valtioneuvosta, ja toinen Amos Rex.

Lopuksi haluan ruotsalaisen kansanpuolueen puolesta kiittää kaikkia, kaupungin johtoa ja virkamiehiä hyvästä työstä ja hieman myös kaupunginkansliaa oman budjetin alittamisesta, muita ryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja toisemme kunnioittamisesta ja siitä, että olemme säästyneet vihapuheelta ja muutenkin turhalta puheelta. Siinä määrin, missä nämä rajat ovat sittenkin ehkä ylittyneet, olen varma siitä, että ylittäjät kyllä tietävät sen itse. Olkaamme kuitenkin aina tämän asian suhteen hyvin selkeitä.

Tack.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin tavoitteena on olla maailman toimivin kaupunki. Tavoite on sinänsä hyvä ja kunnianhimoinen, mutta monissa asioissa tarvitaan asennemuutosta, jotta se voitaisiin oikeasti saavuttaa. Viime vuonna väkilukumme kasvoi 6 500 hengellä. Rakenteilla olevia asuntoja oli vuodenvaihteessa reilut 10 000. Monesti uusien rakennettavien alueiden ensimmäisiltä asukkailta on kuulunut varsin negatiivista palautetta alueiden palveluista – jopa sellaisia, että ainoa kunnolla toimiva palvelu

19.6.2019

on kunnallinen pysäköinninvalvonta, joka sitten toimiikin erittäin innokkaasti. Kun asuntojen rakentaminen kiihtyy, sitäkin suuremmalla syyllä on korostettava sitä, että muutkin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden ja alueiden viihtyisyyden kannalta paljon tärkeämmät palvelut ovat riittävällä tasolla jo ensimmäisten asukkaiden muuttaessa koteihinsa. Koulut, päiväkodit, sosiaali- ja terveysterveystoimet sekä joukkoliikenne.

Tarkastuslautakunta nosti arviointikertomuksessaan esiin monia tärkeitä havaintoja, joihin kaupungin tulisi reagoida viipymättä. Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut on hoidettava kuntoon. Muuten yhteiskunta joutuu maksamaan nuorten syrjäytymisestä tulevaisuudessa huomattavasti enemmän. Omaishoitoa on tuettava nykyistä enemmän, jotta omaishoitajat voivat pitää ansaitsemansa lomat ja omaishoidettavat saavat tarvitsemansa hoidon myös lomien aikana. Samoin tulee kiinnittää huomiota siihen, että koululaiset saavat laadukasta opetusta asuinpaikasta riippumatta ja koulukiusaamiseen suhtaudutaan nollatoleranssilla.

Tarkastuslautakunnan esittämiin suosituksiin tulisi myös suhtautua vakavasti eikä ohittaa niitä, koska niitä ei pidetä tarpeellisena. Erityisesti esteellisyysäännösten tiukentuminen tulisi huomioida ja saattaa konserniohje tarkastuslautakunnan edellyttämällä tavalla sellaisella tasolla, ettei kaupungin toiminnan läpinäkyvyyden kannalta kyseenalaisia kaksoisrooleja muodostu tai ylläpidetä. Omistajaohjauksesta vastaava henkilö ei voi toimia uskottavasti myös omistajaohjattavana, eli konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallituksen sekä konsernijaoston jäsenet, pormestari ja keskeiset viranhaltijat tulisi rajata pois tytäryhteisöjen johtotehtävistä.

Helsingin kasvaessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota siihen, kuinka Helsinki pystyy houkuttelemaan uusiksi asukkaikseen nettoveronmaksajia. Kunnallisveroprosentin lasku Espoon tasolle oli tarpeellista, erityisesti ottaen huomioon Espoon itäosan liittymisen AB-matkalippualueeseen. Samassa yhteydessä helsinkiläisten, jotka liikkuvat pelkästään Helsingin alueella, joukkoliikennematkustamisen hintaa kuitenkin nostettiin. Helsingin verotulojen turvaamisen kannalta on tärkeää pyrkiä siihen, että Helsinki ei ole houkutteleva ainoastaan työsäkäynnin näkökulmasta, vaan Helsingissä kannattaa myös asua. On siis varmistettava, että maailman toimivimman kaupungin myös työssä käyville asukkaille ja heidän perheille tarjotut palvelut ovat vähintään samalla tasolla kuin ympäryskunnissa.

Maa- ja kaupunkitoimivimman kaupungin houkuttelevuuden kannalta keskeisessä roolissa ovat myös asumiskustannukset. Tässä asiassa Helsinki otti viime vuoden lokakuussa ainoan askeleen väärään suuntaan, kun ?

19.6.2019

nostettiin 19,5 %, siis melkein viidenneksellä. Tämä tarkoitti käytännössä kymmenien eurojen lisälaskua niin kerrostalo- kuin omakotitalo-asukkaillekin. Samaan aikaan monissa kaupunginosissa asuintalojen vuokratonttien vuokratuudet ovat loppumassa joko ensi vuonna tai 2025. Onkin vaarana, että asumiskustannuksiin tulee kerralla useampien kymmenien prosenttien nousu, ? nykyisten voimalaitosten enenaikainen sulkeminen ja korvaavien investointien tekeminen aiheuttavat painetta tehdä lisää vastaavantyyllisiä korotuksia. Tällöin voi aiheutua tilanne, jossa vanhojen kerrostaloasuntojen ja pientalojen asumiskustannukset nousevat kestävämmälle tasolle, kun samanaikaisesti vaaditaan energiaremonttia ja muita toimia päästöjen vähentämiseksi entisestään.

Arvoisa puheenjohtaja.

Näillä saatesanoilla perussuomalaisten valtuustoryhmä kiittää virkamiehiä ja tarkastuslautakuntaa ja kannattaa tilinpäätöksen hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolbe

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ilahduttavien talouslukujen valossa nyt käsittelyssä oleva vuoden 2018 toiminta osoittaa, että meillä menee aika hyvin. Talous on siis vakaa. Sote-uudistuksessa kaupungin vetämä jarrutuspolitiikka toimi hyvin, ja voidaan todeta, että elämä jatkuu silläkin sektorilla kuten ennenkin omissa tukevissa käsissä. Menojen kasvu pysyi kurissa, verotulot kasvoivat mallikkaasti, eli talouden kielelle käännettynä emokaupungin ja konsernin vuosikate on ollut poistotaseen nähden yli kaksinkertainen. Investoinnit olemme rahoittaneet tulorahoituksella, ja kaupungin pitkäaikaisen velan määrä on saatu laskemaan korkeasta investointitasosta huolimatta. Muistamme toisenlaisiakin aikoja ja puheita.

Kuten aina, tässä yhteydessä sopii olla kiitollinen sekä kaupungin virkamiehille tehdystä työstä että kaupungin perinteisen ja arvokkaan tarkastustoiminnan antamasta arvioista. On monia asioita ja suosituksia ja esiin nostoja, joihin keskustan valtuustoryhmä voi yhtyä. Yksi niistä koskee tarkastushavaintojen seurantaa. Kaupungilla on ollut erinomainen maine ja arvostettu tapa toimia. On toivottava, että johtamisjärjestelmätoimialauudistus ei katkaise tätä perinnettä. Siksi tuemme lauta-

19.6.2019

kunnan kehotusta ryhtyä viivyttlemättä toimenpiteisiin, jos ja kun halutaan poistaa havaittuja epäkohtia.

Vuoden 2018 talousarviossa oli 60 valtuuston hyväksymää sitovaa toiminnan tavoitetta. Niistä 45 eli 75 % toteutui. Tavoitteesta jäätiin, kun aikaisemmissa puheissakin on todettu, muun muassa asuntojen määrässä, työhyvinvoinnin kehittämisessä, raitio- ja metrolinjojen asiakastyytyvyydessä ja lääkärille pääsyn nopeudessa. Vaikka erot tavoitteen ja toteuman välillä ovat melko pieniä, on tärkeää, että rima pidetään korkealla.

Ilahduttavaa on myös se, että liikelaitokset saavuttivat taloudelliset tavoitteensa. Valtuustoryhmämme yhtyy kuitenkin tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että tonttien hinnoittelu- ja laskentaperiaatteisiin tarvitaan avoimuutta ja selkeyttä. Tarvitaan selkeät mittarit, joilla voidaan seurata rakentamisen laatua ja kirkastaa rakentamiseen liittyviä prosesseja. Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen, kuten tiedämme, tarvitaan entistä järeämpiä keinoja. Sen lisäksi tuemme kaikin tavoin merellisen Helsingin esiin nostamisesta sekä kulttuurisesti, matkailullisesti että luonnonsuojeluarvoja ajatellen. Tässä olisi hyvä edetä myös asukkaiden näkemyksiä ja toiveita kuunnellen.

Kaupungin elinkeinopolitiikka on ollut menestyksellistä. Parantamisen varaa on brändin työstämisessä ja markkinoinnin edistämisessä – matkailua unohtamatta. Kaupungin historia ja monipolvinen menneisyys kiinnostaa monia. Tässä riittää työnsarkaa tuleville vuosille, myös monipuolisia digitaaliaineistoja yleisölle avaamalla. Yritysmuotoisen kaupungin luomisessa on päästy hyvään vauhtiin, mutta haluamme valtuustoryhmänä muistuttaa, että merkittävä osa Helsingin yrittäjistä on mikro- ja pienyrittäjiä, ja esimerkiksi maahanmuuttajille tämä yrittämisen muoto on tärkeää. Pienyrittäjyydelle toivomme vastaisuudessa parempaa esiin nostoa.

Valtuustoryhmänä kannamme huolta, kuten Hyvinkään valtuustoseminaarissa kaikki totesivat, samasta asiasta: kaupungin henkilöstön jakamisesta. Strategian tavoitteet ovat selvät, ja niissä on edelleen pysyttävä. Päämäärä on henkilöstön sairauspoissaolojen ja kokoaikaisten työkyvyttömyyseläkkeiden määrän vähentäminen. Kaupunki kuuluu Suomen suurimpiin työnantajiin. On kyettävä ennakoimaan työhyvinvointi ja turvallisuusriskit. Viestit sosiaali- ja terveysalalla työskentelevien jaksamisesta ovat huolestuttavia.

Meille on tärkeää lasten ja nuorten hyvinvointi. Itse asiassa valtuustoryhmämme suorastaan toivoo, että kaupunki vahvistaisi strategiassaan nyt jo vahvasti esillä olevaa lasten ja nuorten asiaa tekemällä Helsingin

19.6.2019

gistä maailman toimivimman lapsiperheiden paratiisin. Onhan se nyt järkkyä, että Berliinissä syntyy saman verran vauvoja kuin koko Suomessa, ja Helsingissä lapsiluku vähenee. Tässä on paljon tehtävää. Tänäpä ja tulevaisuudessa useimmat vauvat syntyvät kaupungeissa tai taajamissa. On todella kehitettävä kaupunkiamme lapsiystävälliseksi, eli kannatamme lapsipolitiikan nostoa.

Näillä sanoilla tuemme lämpimästi nyt käsillä olevan arviointikertomuksen hyväksymistä ja kannatamme tilinpäätöksen ja vastuuvapauden myöntämistä.

Kiitos.

Valtuutettu Sampo Terho

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin taloustilanne on tilinpäätöksenkin osoittamalla tavalla hyvä. Verotulot ovat kokonaisuudessaan kasvaneet ja työllisyys on lisääntynyt koko kaupungissa. Erityisellä ilolla sinisten valtuustoryhmä panee merkille, että Itä-Helsingin työttömyys on laskenut merkittävästi ja kaupungin nuorten työttömien määrä on vähentynyt vieläkin nopeammalla tahdilla. Työnteon helpottaminen ja yrittäjyyden esteiden purkaminen on menestyksen avain niin valtakunnallisesti kuin kaupungissakin.

Tilinpäätöksestä käy ilmi, että yhteisöveron tuotto Helsingissä on kasvanut vuodesta 2017 noin 9 %. Yritykset siis tulevat Helsinkiin ja menestyvät Helsingissä. Meidän on varmistettava, että yrityspalvelut ja vapaiden tilojen tarjonta riittävät vastaamaan kysyntään. Emme halua itse olla tietenkään oman kasvumme esteenä. Esimerkiksi kaavoituksen hitaat lupaprosessit ja liikenneyhteyksien vaikeuttaminen estävät yritystoimintaa kaupungissamme.

Yritysten kasvuinto huomioiden pidämme harmillisena sitä, ettei Helsingin asuntotuotannossa ole päästy viime vuonnakaan tavoitelukemiin asti. Asuntojen kysyntä kasvaa jatkuvasti työpaikkojen lisääntyessä pääkaupunkiseudulla. Rakentamista tarvitaan lisää, ja tonttimaan kallistuessa ja käydessä vähiin tulee rakentaa nimenomaan ylöspäin. Helsingin tulee myös pitää huoli siitä, että kaupunki on houkutteleva erityisesti työperäiselle muuttoliikkeelle.

Arvoisa valtuusto.

19.6.2019

Talouden rinnalla on tärkeä kiinnittää huomiota ihmisten hyvinvointiin ja palvelujen laatuun liittyviin mittareihin. Kysehän on lopulta siitä, kuinka turvallisiksi, viihtyisäksi ja toimivaksi ihmiset kokevat kaupunkimme. Siksi muutama arviointiraportista ilmenevä asia huolestuttaa sinistä valtuustoryhmää. Ensimmäisenä huolestuttavaa on, että terveyskeskuspolella kiireetöntä hoitoon pääsyä on joutunut keskimäärin odottamaan lähes viikon pidempään kuin mitä kaupunki on asettanut tavoitteeksi. Kaupungilla, jonka talous on näin hyvissä kantimissa, on oltava aivan ensimmäiseksi varaa laadukkaaseen ja toimivaan peruspalvelujen verkostoon.

Toinen huolestuttava asia on, että arviointikertomuksen mukaan asiakastytyväisyys joukkoliikenteeseen on jäänyt tavoitteista ja nimenomaan turvallisuudentunne joukkoliikenteessä on heikentynyt selvästi vuodesta 2016. Helsinkiläisten turvallisuuden edistäminen on tämän kaupungin tärkeimpiä tehtäviä, ja turvallisuudentunteen heikkeneminen on otettava vakavasti.

Kolmanneksi huolestuttavaa on, että arviointikertomuksen mukaan lapsiperheiden osuus toimeentulotuen saajista Helsingissä on kasvanut 3 prosenttiyksikköä vuodesta 2017. Perheet ovat yhteiskuntamme perusta, ja meidän on varmistettava, että perheitä tuetaan riittävästi. Esimerkiksi kaupungin viimevuotinen päätös Helsinki-lisän poistamisesta yli 2-vuotiailta lapsilta tulisi ehdottomasti kumota.

Näillä sanoilla sininen valtuustoryhmä tukee tilinpäätöksen hyväksymistä.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Tarkastuslautakunta vaikuttaa tehneen varsin hyvää työtä, ja sen huomiot vaikuttavat perustelluilta. Erittäin vakava on lautakunnan toteamus lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista. Yhteisarvioinnissa muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HUSin kanssa havaittiin, että varsinkin Helsingissä palvelujärjestelmä on hajanainen. Tämä on erityisen vakavaa, sillä juuri mielenterveyspalveluiden tulisi muodostaa turvallinen ja ehkä kokonaisuus, jotta avun tarpeessa olevia palveltaisiin mahdollisimman hyvin. Erityisopetuksen tarpeen kasvu on huolestuttavaa. Samalla kun erityisopettajien riittävyys tulee varmistaa, tulee kuitenkin kiinnittää myös huomiota siihen, miksi tuen tarve kasvaa. Olisiko asialle jotain tehtävissä?

19.6.2019

Omaishoitajat tekevät paljon arvokasta työtä. On tärkeää, että heidän jaksamisestaan pidetään huolta. He tarvitsevat vapaansa, mutta jos heillä silloin on huoli hoidettavien omaisten tilanteesta, he eivät saa levätä kunnolla.

On tärkeää, että talousasioissa ei ole mitään hämärää. Siksi niissä tulee toimia avoimesti ja perusteiden tulee olla selkeitä. Avoin toiminta on omiaan estämään kaikenlaisia väärinkäytöksiä ja myös poistamaan sen suuntaisia epäilyksiä. Pääkaupunkiseudun kaupungit kilpailevat sekä keskenään että muita kaupunkeja vastaan. Tämä pakottaa meitä hoitamaan asiat vähintään kohtuullisesti. Kuitenkin on hyvä, jos muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa teemme yhteistyötä Suomen ja pääkaupunkiseudun parhaaksi. Siksi yhteisen brändin luomiseen on pyrittävä ja se on kannatettava.

Monenlaisia toimenpiteitä on toteutettu hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi, mutta merkittäviä vähennyksiä ei ole saatu aikaan. Helen Oy:n päästöt ovat pysyneet samalla tasolla vuosina 2016–2018. Arviointikertomuksessa puhuttaessa päästövähennyksistä puhutaan varsin yksinomaisesti hiilidioksidipäästöistä. On tärkeää, ettemme unohda ihmisen terveydelle vaarallisiakaan päästöjä. Helsingin päästövähennystavoitteet ja hiilineutraaliustavoitteet ovat kunnianhimoisia. Ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset vaikuttavat laajasti politiikkaamme ja varojemme käyttöön. Kuten valtuustoseminaarissa esitimme, olisi hyvä, jos päätöksenteossa ilmastonmuutoksen vastaisille toimenpiteille annettaisiin päätöksenteossa selkeä hintalappu, että päätöksistä kävisi ilmi, paljonko kustannuksista aiheutuu ilmastonmuutoksen vastustamisesta. Tarkastuskertomuksessa kerrotaan, että Helenin kehitysohjelman investointien arveltiin maksavan 360 miljoonaa euroa. Ohjelmaan kuuluu Hanasaaren voimalaitoksen ennenaikainen sulkeminen.

Suomessa monet poliitikot ovat ylpeitä siitä, että kivihiilen osalta olemme sen käytöstä luopuvien maiden etujoukossa. On kuitenkin tärkeää, että ymmärrämme asian kääntöpuolen. Jos suuri kertomus ihmisperäisestä uhkaavasta ilmastonmuutoksesta ei olekaan totta, mitä Suomelle tarkoittaa se, että kuljemme tässä asiassa etujoukoissa? Kun viimeksi kaupunginvaltuustossa puhuttiin ilmastonmuutoksesta, valtuutettu Harjanne väitti minun esittäneen 2,5 minuutissa niin paljon virheitä, ettei hän ehtinyt yhtään niistä korjaamaan omassa puheenvuorossaan. Yritän esittää epäilykseni perustan niin yksinkertaisesti, että sen perusteita on helppo arvioida. Lähes kaikki ilmastoenergia on peräisin aurin-gosta. Me tiedämme, että auringon aktiivisuus ei ole vakio. Tämän johdosta pidän IPCC:n ilmastomallien heikkoutena auringon aktiivisuuden pitämistä vakiona. Mielestäni tähän sisältyvä mahdollisuus erittäin suu-

19.6.2019

riin virhelaskelmiin. Jos jokin tässä ei pidä paikkansa, pyydän ystävällisesti kertomaan, missä päättelyni on väärä.

Tätä taustaa vasten ei ole yllättävää, että IPCC:n lämpötilaennusteet eivät ole toteutuneet, vaan toteutuma on jäänyt alimmankin skenaarion alarajan alapuolelle. On tärkeää, että politiikka ei ohjaa tiedettä, vaan vapaa tiede ohjaa politiikkaa. Ilmasto- ja aurinkotutkimuksen etenemistä on seurattava. On sinänsä ymmärrettävää, että IPCC ei ole luonut laskentamallia, jossa auringon aktiivisuuden muutokset huomioitaisiin, koska ei tunneta auringon tulevaa aktiivisuutta riittävän paljon. Täytyy tyytyä tiettyyn epävarmuuteen. Samalla kun käymme kesälomalle, toivomme, että käytämme osan siitä ajasta perehtymiseksi ilmasto- ja aurinkotutkimukseen.

Kiitos.

Valtuutettu Heidi Ahola

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Saamme tänäkin vuonna lukea tilinpäätöksestä ja arviointikertomuksesta positiivista viestiä. Helsingin taloutta on hoidettu pitkäjänteisesti, ja se on vahvalla pohjalla. Kaupungin tilikauden tulos vuonna 2018 oli selvästi talousarviota parempi. Menokasvussa pysyttiin strategian taloustavoitteessa. Kun kaupungin talous on hyvällä pohjalla, on syytä tarkastella investointeja helsinkiläisten yhdenvertaiseen hyvinvointiin. Pohdittaessa näitä investointeja on tärkeää huomioida lapset ja nuoret. Luin erityisen huolestuneena arviointikertomuksesta lasten ja nuorten pääsystä mielenterveyspalveluiden piiriin. Nykytilanne on selkeästi hälyttävä. Oppilas- ja opiskeluhuollossa palvelut ovat riittämättömiä, palvelujärjestelmä pirstaleinen, kaupungilta puuttuu lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista vastaava taho, eikä yhteistyö HUSin nuorisopsykiatrian kanssa toimi toivotusti. Lääkäripula hankaloittaa tilannetta. Lopputuloksena lapset ja nuoret eivät pääse sujuvasti mielenterveyspalveluiden piiriin. Yhdynkin tarkastuslautakunnan suositukseen parantaa tilannetta muun muassa nimeämällä psykiatrista hoitoa tarvitsevalle lapselle tai nuorelle palveluita koordinoiva vastuuhenkilö sekä selvittämällä mahdollisuutta lisätä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon psykiatrisia sairaanhoitajia.

Tilanteen korjaaminen vie aikaa ja resursseja, mutta se kannattaa. Helsingillä olisi hyvä mahdollisuus näyttää esimerkkiä muille hyvinvointitaloutena, jossa talous on hyvinvoinnin työkalu, ei päämäärä. Yhtäkään lasta ja nuorta ei saa syrjäyttää yhteiskunnasta puutteellisella resur-

19.6.2019

soinnilla. Nuoriin kaupunkilaisiin panostaminen on syytä nähdä investointina ja sijoituksena tulevaisuuteen, sillä se maksaa itsensä ennen pitkää takaisin. Hyvinvoinnin laiminlyönti johtaa paitsi kohonneisiin kustannuksiin myöhemmin myös henkilökohtaisiin tragedioihin. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saatavuus on laitettava kuntoon.

Toinen arviointikertomuksessa huomioitu seikka, jonka haluan nostaa esiin, on ikääntyneiden omaishoitajien jaksaminen. Omaishoitajat tekevät arvokasta työtä varsin pienellä korvauksella. Viime vuoden tietojen perusteella enemmistö Helsingin omaishoitajista on naisia lähes kaikissa ikäryhmissä. Ainostaan yli 84-vuotiaissa miesten ja naisten osuus on lähes yhtä suuri. Onkin hyvä muistaa, että kun puhutaan omaishoidosta ja hoivasta ylipäätään, puhutaan hyvin sukupuolittuneesta ilmiöstä. Sosiaali- ja terveystoimiala käynnistyi viime vuonna tutkimuspohjaisen hankkeen, jonka kohderyhmänä ovat omaishoitajat. Hankkeessa toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi, ja tulokset ovat käytettävissä valtuustokauden jälkipuoliskolla. Kannatan lämpimästi näiden tulosten systemaattista hyödyntämistä, sillä se olisi konkreettinen keino edistää tasa-arvon toteutumista omaishoidossa. Lisäksi omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiseksi kaupungin on hyvä rohkaista omaishoitajia vieläkin enemmän lakisääteisten vapaiden käyttöön sekä kehittää vapaan aikana tapahtuvaa hoitoa.

Lisäksi haluaisin nostaa esiin palkitsemin yhdenmukaisuuden ja tasa-arvoisuuden. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2018 kuntasektorin kuukausipalkkaisista palkansaajista naisia oli 81 % ja naisten mediaanipalkat olivat pienempiä kuin miesten. Palkkaeroon vaikuttavat tutkitusti muun muassa työelämän segregaatio, naisten vähäisempi määrä johtajissa sekä niin sanottu selittämätön palkkaero. Palkkaeroihin voidaan puuttua seuraamalla ja yhdenvertaistamalla palkitsemiskäytäntöjä. Helsinki on aloittanut tämän työn, mutta tehtävää riittää vielä. Arviointikertomuksen mukaan henkilöstöhallinnon aineistot ja järjestelmät eivät sinänsä ole riittäviä palkkaerojen seuraamiseen. Esimerkiksi kanslian johdolla uudistettu hr-järjestelmä ohjaa soveltamaan palkitsemisjärjestelmää yhtenäisesti, mutta ei pysty varmistamaan, että esihenkilöt soveltavat ohjeita yhtenäisellä tavalla. Näin ollen perusteettomien palkkaerojen havaitseminen esimerkiksi sukupuolen näkökulmasta on hankalaa. Tarkastuslautakunnan suositukset muun muassa esihenkilöille luotavasta läpinäkyvästä kriteeristöstä vaativuuden muutosten seuraamiseksi edesauttaisivat paitsi sukupuolen tasa-arvon toteutumista myös palkitsemisen tasa-arvoistumista laajemmin.

Kuntatasolla on ylipäätään tärkeää lisätä toimenpiteitä, jotka murtavat palkkasalaisuuden kulttuuria ja kannustavat vaikuttavaan tasa-arvosuunnitteluun työpaikoilla. Esihenkilöillä on suuri vastuu, kun uu-

19.6.2019

distuksia toteutetaan käytännöstä, mistä syystä kaupungin tarjoama tasa-arvokoulutus esihenkilöille edesauttaisi palkitsemisjärjestelmän yhdenvertaistamista. Samalla toteutuisi kaupunkistrategian tavoite sukupuolten tasa-arvosta läpäisevänä periaatteena kaikessa kaupungin toiminnassa – myös palkitsemiskäytännöissä.

Näillä saatesanoilla Feministinen puolue kannattaa tilinpäätöksen hyväksymistä.

Valtuutettu Amos Ahola

Arvon puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Siitä on noin vuoden päivät, kun olin viimeksi täällä samoissa tunnelmissa. Erittäin mukava taas puhua teille. Esitän tässä piraattien valtuustoryhmän puheenvuoron. Vuosi sitten aloitin samalla itkuvirrellä, eli juhlimme täällä taas kerran sitä, että kaupunki on tehnyt noin 400 miljoonaa tulosta. Se ei ole juhlan aihe, sillä julkisen sektorin tehtävä ei ole tuottaa voittoa. Aina kun kaupunki tuottaa voittoa, se on joko verottanut liikaa eli suoraan kunnallisveron muodossa tai piiloverottanut liikaa eli myynyt esimerkiksi maata mahdollisimman kalliilla, ja laskun maksavat lopulta kaupunkilaiset. Eli olisi erittäin tärkeää, että vastaisuudessa pyrkisimme pitämään tuloksen about sillä tasolla, että siitä ei ihan liikaa jaettavaa niin sanotusti jäisi.

Vuoden aikana on kuitenkin tapahtunut paljon positiivisia asioita, ja niistä muutamassa on piraattien valtuustoryhmällä ollut näppinsä pelissä. Esimerkiksi pienreaktoreita oikeasti harkitaan tässä kaupungissa energiamuodoksi. Se on aika mullistavaa. Ehkä voimme olla siinä edelläkävijä, ehkä emme, mutta ainakin asiasta keskustellaan. Julkisia tiloja on saatu jonkin verran jopa avattua kävijöillekin. Tämäkin otettiin vuosi sitten puheeksi, ja nyt jotain siihen suuntaan jo tapahtuu. Mainiota. Lautakuntakokouksia striimataan. Pari pilottia on jo tehty. Avoimuus lisääntyy. Kaupunkilaiset oikeasti näkevät, mitä me täällä teemme. Upeata. Erittäin tärkeää on, että tässä kaupungissa nykyään voidaan keskustella siitä, että niin sanotusti laittomat päihteet eivät ehkä olekaan kriminaalipoliittinen kysymys, vaan ehkä ne ovatkin sosiaalipoliittinen kysymys, joka pitäisi ratkaista sosiaalipoliittisin keinoin, ei kriminaalipoliittisin keinoin. Eli mahtavaa edistystä näillä rintamilla. Eräs edistysaskel myös on kaupungin tonttien myyminen ja vuokraaminen. Nykyään, ilmeisesti 1.4. olisiko ollut kaupunginhallituksen kokous, jossa päätettiin, että enemmän hintakilpailua ja enemmän läpinäkyvyyttä. Mahtavaa kehitystä!

19.6.2019

Mutta paljon on vielä tehtävää. Nämä asiat ja erityisesti tämä ei tule ratkaisemaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Helpoin ratkaisu siihen edelleen olisi, jos sallisimme tyhjien toimistojen muuttamisen asunnoiksi. Niitä on noin miljoona neliötä pääkaupunkiseudulla, ja jos lasketaan 20 euron neliövuokralla, niin se on neljännesmiljardin vuosittainen kustannus näiden kiinteistöjen omistajille. Jos me omalla päätöksellä sanomme, että siitä vain kämpiksi, niin niin alkaa tapahtua, eli meillä on keinoja asumispulan ratkaisemiseen, ja hyvä niin. Muutenkin tietysti tämä rakennusoikeuden pihtaaminen voitaisiin lopettaa, eli annetaan sitä enemmän niille, jotka sitä pyytävät.

Sitten hieman palautetta kaupunkilaisilta ja äänestäjiltä. Tuntuu, että se asia, joka eniten helsinkiläisiä juuri tällä hetkellä ärsyttää, ovat nämä tietyt. Tuntuu, että Straran motto on ”joka kesä, koko kesän”. Eli kaupunkilaiset tosiaan riippumatta siitä, millä kulkuvälineellä he liikkuvat, niin aivan liikaa menee tyhjän tietyömaan vieressä. Tämä on ihan käsittämätöntä. Me olemme käsittääkseni kuitenkin sivistysvaltio, eli voisimmeko nyt vihdoinkin tehdä tälle jotain? Esimerkiksi asettaa rangaistuksenmaksun, sakon sille taholle, joka repii ne tiet auki ja pitää ne auki, tai sitten ihan vain myydään se Stara pois, niin saattaisi alkaa tapahtua. Ratkaisuja on, voisimmeko tehdä näille jotain?

Jonkin verran vielä on aikaa tässä, mutta että tosiaan tässäkin salissa on paljon porukkaa, jotka haluaisivat käyttää tätä verotettua sotakassaa. Jos johonkin sitä rahaa halutaan käyttää, niin piraattien valtuustoryhmän näkemys on, että paras kohde on nuorten mielenterveystyö. Se on todella huolestuttavassa tilanteessa. Tämän tiedon olemme saaneet sote-lautakunnastamme, Suomen ylioppilaskuntien liitosta, ja toisaalta arvointikertomuksessa oli siitakin ihan kohtuullisen verran asiaa. Eli siihen lisää paukkuja, ja muuten verot alas, kiitos. Mutta mitä itse asiaan tulee, niin piraattien ryhmä kannattaa totta kai tilinpäätöksen hyväksymistä.

Kiitos.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

On myönteistä, että kutakuinkin kaikissa ryhmäpuheenvuoroissa on positiivisella tavalla kiinnitetty huomiota siihen, että kaupungin talous on vahvalla pohjalla, että sitä on hoidettu vastuullisesti. Haluankin koko virkakunnan puolesta kiittää niistä kiitoksista, mitä tämä työ on ansainnut. Poliitikalle taas on tyypillistä, että tämän jälkeen melkein jokais-

19.6.2019

sa ryhmäpuheenvuorossa on ollut sana ”mutta” tai ”kuitenkin”, ja sitten on määritelty joukko haasteita ja ongelmia. Tämä on sinänsä ihan oikein. Mikään yhteiskunta ei koskaan ole valmis.

Yksi lause täällä kiinnitti kuitenkin erityisesti huomiotani ja särähti erityisesti korvaani, kun SDP:n ryhmäpuheenvuorossa kysyttiin, millä inhimillisellä hinnalla taloutta on hoidettu vastuullisesti. Vastaan: erittäin hyvällä inhimillisellä hinnalla. Helsinki kaikkine puutteineenkin on tässä maailmanajassa melkein millä tahansa mittarilla, melkein millä tahansa sektorilla parempi paikka asua ja elää kuin mikään muu paikka maailmassa on koskaan ollut. Mikään yhteiskunta, mikään organisaatio ei ole koskaan kärsinyt siitä, että taloutta hoidetaan vastuullisesti. Mikään yhteiskunta, mikään organisaatio ei ole koskaan kärsinyt siitä, että korkeasuhdanteen aikana pystytään tekemään ylijäämää, jolla voidaan varautua joka tapauksessa edessä oleviin huonompiin aikoihin.

On selvää, että haasteita riittää. On selvää, että on tapahtunut myös monia positiivisia asioita, jotka osin on täällä mainittu ja osin ei, ja ajattelin lopuksi kiinnittää huomiota 2 positiivisempaan ja pariin vähän sitten huolestuttavampaan asiaan. Inhimillisen hinnan tulokulmasta, positiivisen elämän tulokulmasta on erityisen ilahduttavaa, että työllisyys on kehittynyt niin hyvin kuin se on kehittynyt kaupungissa viime aikoina. On toki rehellisyyden nimissä myönnettävä, että tämä on seurausta monista muistakin tekijöistä kuin kaupungin omasta toiminnasta. Toinen asia, joka minua ilahduttaa erityisesti, ja tässä minulla on ollut kyllä eri tilastot ja eri tutkimukset kuin valtuutettu Terholla. Nimittäin uusimpien tutkimusten mukaan sekä turvallisuus että turvallisuudentunne ovat Helsingissä melkein kaikkialla parantunut, ja se on huomattava saavutus tässä maailmanajassa, jota leimaavat erilainen epävarmuus, ongelmat ja haasteet itse asiassa kaikkialla maailmassa. Se on keskustaluueella tapahtunutta kehitystä ja melkein kaikissa kaupunginosissa, mikä on poikkeuksellisen hieno saavutus.

Meillä on totta kai erilaisia haasteita ja ongelmia. Kuten sanottu, maailma ei koskaan ole valmis. Itseäni huolestuttaa ehkä kaikkein eniten se muutamassakin puheenvuorossa esille tullut kysymys segregatiokehityksestä, eli siitä huolimatta, että keskimäärin menee hyvin ja monella menee paremmin kuin koskaan, myös erot kasvavat. Ne ovat kasvaneet kaikkialla maailmassa, ja me olemme toistaiseksi maailman muihin kaupunkeihin verrattuna pärjänneet tässä hyvin, ja tämä ei ole karannut meiltä sillä lailla käsistä kuin se on karannut useimmilta muilta läntisiltä hyvinkin menestyviltä saman kokoluokan kaupungeilta. Mutta meillä on joukko hiljaisia signaaleja, jotka osoittavat, että ollaan menossa huonoon suuntaan. Tämä on erittäin haastava, vaikea kysymys.

19.6.2019

Toinen, mikä minua huolestuttaa, on tiettyjen henkilöstöryhmien saataavuus, josta esimerkiksi valtuustoseminaarissa paljon puhuttiin.

Mutta haluaisin näitten molempien asioiden osalta kiinnittää huomiota siihen, että näissä ei ainakaan ensisijaisesti ja lähtökohtaisesti ole kysymys rahasta tai rahan puutteesta tai pahasta tahdosta olla antamatta rahaa. Segregaatio on hyvin hankala systeeminen kysymys, johon me tällä hetkellä haemme kaupunkistrategian mukaisesti systeemisiä ratkaisuja ainakin 2 kaupunkiyhteisön kärkihankkeen eli Mukana-ohjelman ja liikkumisohjelman kautta. Totta kai niihinkin jonkin verran rahaa menee, mutta se ei ole ensisijaisesti kysymys siitä, kuinka monta kymmentä miljoonaa siihen pistetään, vaan se, että miten me osaamme mieltää näitä yhteiskunnallisia trendejä, mitä tässä maailmassa tapahtuu, ja löytää niihin ratkaisuja. Myös kysymys sitten tiettyjen henkilöstöryhmien saatavuudesta, sekään ei ole ensisijaisesti rahakysymys, vaan se on yhteissumma erittäin monista yksittäisistä tekijöistä ja ihan yksinkertaisesti siitä, että maassa on koulutettu liian vähän ihmisiä tai heitä on koulutettu väärissä paikoissa.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä aikaisemmin ryhmäpuheenvuorossa tuotiin esiin varhaiskasvatuksen työtilanne tai puute työntekijöistä, ja ainakin sillä sektorilla kyse on myös palkoista, kuten nämä henkilöstöryhmät ovat tuoneet useasti esiin. Vaikka palkkoja on jonkin verran nostettu, palkkataso jää kuitenkin korkeakoulutetuilla työntekijöillä ja muilla työntekijöillä työn vaativuuteen nähden esimerkiksi näissä tehtävissä kohtuullisen alhaiseksi. Tilastollisesti on myös todettu, että yksityisellä puolella on selkeästi matalammat palkat, joten sekään ei tähän tuo ratkaisua vaan päinvastoin. Jos seuraatte näitä keskustelufoorumeita, joissa on kymmeniä tuhansia alan työntekijöitä, niin kyllä se palkkaus tulee siellä selkeänä toiveena esiin, vaikka toki työn houkuttelevuuteen vaikuttaa moni muukin seikka.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kommentoisin tätä pormestarin väitettä, että segregaatio ei ole rahakysymys. Ymmärrän tämän ajatuksen, ja siis on täysin totta, että segregaatioon tai ylipäättänsä eriarvoistumiseen vaikuttavat hirveän monimutkaiset ja erilaiset yhteiskunnalliset prosessit.. Ja ei ikään kuin ole

19.6.2019

sellaista ratkaisua, että kun me tästä laitamme riittävän ison köntäsunnan rahaa syrjäytymisen ehkäisyyn, niin sitten se poistuu, vaan kyse on juuri tästä erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöitten tunnistamisesta, mistä pormestari puhui. Mutta minun mielestäni ei voi myöskään kieltää sitä, että yksi asia, joka tätä segregaatiota ehkäisee ja ylipääntänsä eriarvoisuutta ehkäisee, on universaali hyvinvointipalvelujärjestelmämme, jossa me puhumme hyvästä peruskoulusta, hyvistä sosiaali- ja terveystalvveluista. Ja se on mitä suurimmassa määrin rahakysymys, että kuinka valmiita me olemme rahoittamaan sitä.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Oikeastaan jatkaisin näitä hyviä valtuutettu Holopaisen ja Vuorjoen puheenvuoroja. Olen täysin samaa mieltä tästä kysymyksestä, jonka pormestari Vapaavuori nosti esille, että totta kai täytyy olla olemassa ratkaisuja segregaatioon, ja niiden parissa meidän pitää jatkaa sitä työtä, jota me olemme Helsingissäkin tehneet. Mutta on myös todettava, että mehän olemme löytäneet jo niitä keinoja puuttua segregaatioon. Tämä positiivisen diskriminaation raha koulutuksessa on ollut erinomainen keino, ja siinä raha tulee ihan merkittävässä määrin rooliin, että kuinka paljon me satsaamme tähän koulujen tukemiseen. Ja sitten tietysti että kun meillä on olemassa tällainen hyvä työkalu, niin meidänhän kannattaa laajentaa sitä muillekin toimialoille kuin vain koulutukseen ja sillä tavalla tietysti resursoida niitä palveluja, joihin tämä eriarvoistuminen erityisesti iskee tällä hetkellä.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

Pari huomiota. Ensinnäkään emme ole valtuutettu Vuorjoen kanssa tästä eri mieltä. En sanonut, että tämä ei ole rahakysymys, vaan sanoin, että se ei ole ensisijaisesti rahakysymys. Ja uskon jopa näin, että mikäli me löydämme systeemisesti parempia tapoja puuttua näihin asioihin, niin sen jälkeen ne saattavat jossain määrin olla rahakysymyksiä, ja sitten tarvitaan rahaa. Olen myös osin ainakin valtuutettu Heinäluoman kanssa samaa mieltä. On totta, että me olemme olleet segregaatian vastaisen taistelun edelläkävijöitä ja malliesimerkkejä maailmassa, ja silloin myös niitä koeteltuja esimerkkejä tai malleja varmasti kannattaa käyttää. Mutta se ei ole niin yksinkertaista, että laittamalla vain siihen lisää rahaa ongelmat poistuisivat.

19.6.2019

Mutta varsinaisesti halusin tämän puheenvuoron valtuutettu Holopaisen puheenvuoron johdosta. Varhaiskasvatuksen puolen sekä henkilöstöettä tilahaaste on seurausta hyvin monesta eri tekijästä. Yksi on tietenkin se, että kaupunki kasvaa, ja meille tulee enemmän lapsia. Toinen on se, että olemme omilla päätöksillämme ulottaneet varhaiskasvatuksen nuorempiin ikäluokkiin. Kolmas seuraa siitä päätöksestämme, jonka olemme tehneet kotihoidon tuen osalta, ja neljäs perustuu yleisen työmarkkinakehityksen paranemiseen, joka johtuu työmarkkinoista, joka on lisännyt kysyntää. Kaikki nämä ovat johtaneet siihen, että tarve on kasvanut niin yllättäen, niin nopeasti ja niin vahvasti, että mikään järjestelmä ei ole pystynyt siihen vastaamaan. Haluan myös kiinnittää huomiota siihen, että ilmeisesti ensimmäistä kertaa tämän kaupungin historiassa olemme oma-aloitteisesti lähteneet palkkakehitysohjelman tielle, jossa on omaehtoisesti korotettu tiettyjen työntekijäryhmien palkkoja enemmän kuin valtakunnalliset sopimukset ovat edellyttäneet, ja tämän vuoden alussa annettiin nimenomaan varhaiskasvatusopettajille olennainen palkankorotus. Tällä on varmasti merkitys, mutta pelkällä rahalla tätäkään ei voi hoitaa, mitä yritin sanoa.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Varmasti näin että varhaiskasvatukseen liittyy toki monia muitakin seikkoja, joita pitää ratkoa, mutta itse keskityin tässä omassa puheenvuorossani palkkakysymykseen, josta alun perin lähdettiin liikkeelle. Tässä tosiaan on ihan selkeä palaute ja nähtävissä myös tilastollisesti, että ei saada – ehkä myös tämän keskustelun johdosta – riittävästi henkilökuntaa, kun on vihdoinkin monilla matalapalkka-aloilla, jotka ovat jostain syystä naisvaltaisia, havahduttu siihen, että tämä palkkaus ei ehkä vastaa sitä reilua meininkiä niin sanotusti. Siellä on aidosti vihdoinkin lähdetty liikkeelle, ja toki Helsingissä myös elinkustannukset ovat korkeammat, joten on perusteltua, että täällä asiaan kiinnitetään erityisesti huomiota. Totta kai on myös vaikutusta näillä meidän päätöksillämme, joissa halutaan varhaiskasvatus nähdä yhä selkeämmin osana opetusta, että sen kysyntä kasvaa, ja siihenhän me olemme pyrkineetkin.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

19.6.2019

Täällä on käytetty pitkäköjä puheenvuoroja viime vuoden tilinpäätöksestä. Itse tiivistän sanomalla, että we have a money making machine here. Tämän enempää en puhu yleisestä taloustilanteesta. Sen sijaan nostan esille tuon arviointikertomuksessakin mainitun ja huomioidun erittäin tärkeän kysymyksen siitä, onko tämä kaupungin vapaarahoitteen tuotantoon luovuttamien tonttien hinnoittelu ollut läpinäkyvää ja erityisesti kaupungin taloudellisen edun mukaista. Vastauksena tähän kysymykseen on, että ei, ja se on erittäin huolestuttavaa, koska kysymys on merkittävästä maanmyynnistä ja vuokraamisesta saatavista tuloista.

Arviointikertomuksessa osuvasti todetaan, että näitä tontteja on jostain ihmeen syystä varattu vain vähän hintakilpailulle. On tosi huolestuttavaa, että puhtaalla hintakilpailulla on varattu vain noin 7 % rakennusoi-keudesta ja sitten tällaisella yhdistetyllä hinta- ja laatukilpailulla 5 % eli yhteensä vain reilut 10 %. Ongelmallista tässä on tietenkin se, kun ei ole hintakilpailua, niin kaupungin määrittelemän hinnoittelun hinnat eivät ole julkista tietoa. Tällöin ulkopuolisen on ihan mahdotonta arvioida, mihin tämä maan hinta perustuu.

Viime vuonna toteutettiin Aalto-yliopiston taloustieteen laitoksen toimesta ja Helsingin kaupungin tilaamana raportti tästä asuntotonttien luovuttamisesta. Tutkijoiden mukaan yksittäisen tontin arvoa ei voida päätellä muuten kuin myymällä se tarjouskilpailulla. Tämähän on ihan selvää. Hintakilpailu johtaa myös automaattisesti totta kai läpinäkyvään ja ymmärrettävään hinnoitteluprosessiin.

Keskeistä, mikä tässä arviointiraporttissakin tai -kertomuksessa nostetaan esille, on se, että ei ole ollut riittävästi resursseja huolehtia tästä tarjouskilpailuiden järjestämisestä. Siis ihan käsittämätöntä ja kestä-
mätöntä, että resurssipulan takia me joudumme toimimaan vastoin kaupungin taloudellista etua. Toivon, että tämä tilanne muuttuu.

Toki ilonaiheitakin on lähestyvän juhannuksen lisäksi se, että on viime tai itse asiassa nyt keväällä hyväksytty Helsingin tontinluovutusta koskevat linjaukset, ja kuten valtuutettu Ahola – miesoletettu Ahola – tote-
si, tällä pyritään siihen, että se hinnoittelu on jatkossa läpinäkyvämpää. Mutta tulevaisuuden osalta, niin kuin arviointikertomuksessa todetaan, on epäselvää, missä määrin kaupunkiympäristötoimialalla nämä re-
surssit ovat riittävät siihen, että tätä hintakilpailua järjestetään. Ilman muuta kaikkia tontinluovutuksia ei voida jatkossakaan toteuttaa hinta-
kilpailulla, jolloin on erityisen tärkeää myös, että ne hinnoitteluperus-
teet ovat yksinkertaiset ja ostajalle läpinäkyvät.

19.6.2019

Sitten toinen ehkä pienempi mutta sinänsä mielenkiintoinen toteamus oli arviointiker-, itse asiassa ei arviointikertomuksessa mutta tilintarkastajan yhteenvetoraportissa, mikä koski pysäköintiautomaattien tulonkantoa ja siihen liittyviä ongelmia. Minulle tuli heti mieleen Turun kaupungin tapaus tästä – rikos alkoi 1990-luvulla, mutta tuomiot annettiin muistaakseni viime vuonna vai tämän vuoden alussa – missä lähes 2 miljoonaa oli vuosikymmenien saatossa kavallettu ja tekijät syyllistyivät törkeään kavallukseen, törkeään rahanpesuun, törkeään varkauteen ja kätkemisrikoksiin. No, onni onnettomuudessa, jos tällaista voi sanoa, digitalisaation ansiosta nämä kolikkoautomaatit vähenevät, mutta edelleen niitä meillä on. Jossain määrin jää epäselväksi, miten kaupunki on turvannut sen, että nyt ne vielä käytössä olevat kolikkoautomaatit ja niiden tulonkanto voidaan hoitaa niin ettei tällaista Turun tapausta pääse toistumaan, koska erityisen moitittavaa ja kaupunkilaisten kannalta vahingollista on tietenkin se, että yhteisiä varoja rikoksella käytetään muuhun kuin kaupunkilaisten hyvinvoinnin luomiseen. Meni aika hyvin.

Valtuutettu Zahra Abdulla (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Minulla oli edellinen puheenvuoro-, liittyi edellisesti käytetty puheenvuoro ja tähän. Meillä on monenlaisia alat, jossa Helsingissä kaupungissa on pulaa työntekijä löytäminen, kuten tämä varhaiskasvatus, mitä nyt puhuttiin. On meillä myös sosiaali- ja terveysala problematiikka saada työntekijät ja monenlaiset alat. Esimerkiksi yksinkertaisesti kodinhoitajat ja lähihoitajat ja myös koulunkäyntiavustajat ynnä muuta, sosiaalityöntekijät ja lastensuojelutyön puolella, ja ylipäättänsä sosiaali- ja terveyspuolella on paljon työntekijöiden pula. Yksi ongelmia, mitä minä ainakin tiedän, on myös kohtuuhintaisen saaminen asunnot. Jos asunnot kallis täällä ja vuokrat on todella mahdoton, niin sitten se ajaa myös nämä työntekijät tai pienituloiset työntekijät, myös asuminen löytäminen on tosi tärkeä palkan lisäksi.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Toivoisin, että otettaisiin tähän Helsingin budjettiin noin kaikessa suuruudessaan vähän helikopteriperspektiiviä, ja sitten ajateltaisiin, että siellä on sellainen lohko kuin sosiaali-, perusterveydenhuollon palvelut ja erikoissairaanhoidon palvelut, yhteensä 2 miljardia. Siitä on siis HUS 570 miljoonaa. Kun tätä sosiaalitoimen lohkoa katsoo täältäpäin, tuntuu

19.6.2019

kuin koko ajan pitäisi tehdä kaikki paremmin. Meillä nostetaan niin sanotusti vain niitä kohtia, jotka eivät ole hyvin. Olen ollut viime viikolla kuuntelemassa Messukeskuksessa HIMSSiä, joka on eurooppalainen terveydenhuollon tietohallinnon, tietotekniikan, tiedon, digitaalisen palvelun kongressia tällä viikolla European Health Management -terveystieteen hallinnon ja talouden seminaaria. Siellä kaikkien suomalaisten puheenvuorojen jälkeen keskustelussa ihmetellään, kuinka hyvälaatuinen terveydenhuolto meillä toteutetaan varsin kohtuullisella bruttokansantuoteosuudella. Siis sitä ihmetellään ylipäätänsä, ja ihmetellään ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja kouluterveydenhuoltoa, kouluruokailua, koulupsykologeja, tätä yhteistyötä. Totta kai kaikkia näitä voidaan kaupungin budjetin sisällä kasvattamalla tai tekemällä paremmin ja tehokkaammin tehdä vielä paremmin ja vielä enemmän, mutta meidän ajatuksemme on siitä, että täällä olisi jotenkin erityisen huonosti, ei pidä paikkaansa. Ei siis tässä eurooppalaisessa perspektiivissä eikä juuri äskettäin ilmestyneessä ”Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset 2018”. Toivon, että ainakin ne, jotka eduskunnassa istuvat, katsovat tällaisen Kuntaliiton ansiokkaan jatkuvalla trendillä tehdyn raportin, jossa todetaan, että tarvevakioidusti kustannuksemme ovat hyvin kohtuulliset. Kuitenkin tiedämme, että palveluidemme saatavuus on aika hyvä. Minä joudun jonottamaan, kuulkaa, haluamalleni kampaajalle paljon pidempään kuin se, että jos minä tarvitsen terveystieteistämme ajan.

Meillä on raportissa otettu, tässä tarkastusarviointikertomuksessa, jonka käyttökelpoisuutta arvostan kovasti, koska täältä minä useimmat vinkkini saan siihen, mihin pitäisi paneutua kuntapäätäjänä. Täällä on terveyttä ja hyvinvointia palveluista. Täällä on juuri todettu, että on erityisesti puututtu lasten ja nuorten pääsyyn mielenterveyspalvelujen pariin. Tässä ovat työryhmät sosiaalitoimen, perusterveydenhuollon, opeuksen ja sitten toisaalta HUSin erikoissairaanhoidon ?. Siellä on ongelmia. Asia on varmaan tietyllä lailla medikalisoitunut niin että erikoissairaanhoidon tulee enemmän lähetteitä. Siellä on se sama ongelma kuin monella muulla ja aiemmissa puheenvuoroissa todettu: henkilökuntaa ei saa. Ei saa ruotsinkielisiä lasten, nuorten psykiatreja, mutta ei saa suomenkielisiääkään. He ovat menneet helpompiin töihin yksityiselle sektorille. Ja tämä tulee olemaan linja, mikäli me emme aina vain pääse parempiin digitaalisiin palveluihin ja koulutukseen. Ja se on osittain palkkaustakin, mutta ei ole palkkausta siltä osin, etteikö Helsinki palkkaisi psykiatreja lasten ja nuorten palveluihin. Tämä tarvitsee edelleen vankkaa työtä – sitä, mitä on tehtykin. Ja toivon, että jonkinäköinen iso kuva sosiaali- ja terveystieteistä otetaan ja mietitään, miten näillä kaupungin isoilla hyvillä resursseilla pärjätään paremmin, mutta ei niin, ettäkö siellä olisi kaikki huonosti ja pelkät miljoonat auttaisivat.

19.6.2019

Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Urholle haluaisin sanoa, että tässä on kyllä hirveän isot erot terveyskeskuspalveluissa, millä alueella asut, mitenkä pääset. Puistossa ja Jakomäessä ja Vuosaaressa etenkin on todella hankaluuksia päästä terveyskeskuspalveluiden piiriin. Olkoonkin, että meillä on Helsingissä todella moni asia hyvin, mutta isoja eroja on. Tämän halusin mainita.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Yhdyn ihan Vepsän puheenvuoroon. Meillä on terveyskeskuksissa hyvin erilainen tilanne. Mutta meillä on, onko se nyt 30 tai 40 lääkäriinverkaa terveyskeskuksissa auki, ja jos ei saada lääkäreitä, kun he ovat kaikki juosseet yksityiselle sektorille tekemään niitä helpompia ja kivempia ja mukavampia töitä. Lähinnä minun ehkä tällainen ärtymykseni kohdistuu nyt tähän uuteen maakuntavalmisteluun, koska edellisellä kierroksella 3 miljardia piti säästää maassa näistä terveyspalveluista, joka olisi tarkoittanut suoraan Uudellemaalle tai Helsinkiin sitä 300 miljoonaa. Siihen meillä ei ole mahdollisuuksia.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin taloutta on hoidettu edelliselläkin tilikaudella hyvin. Tulos on positiivinen, menokasvu pysyi kaupungin strategian mukaisessa tavoitteessa ja lainakanta per asukas ei kasva korkeasta investointitasosta huolimatta. Kaupungin verotulot ovat kehittyneet suotuisasti veronalenuksesta huolimatta.

Helsinki, Suomen suurin työnantaja, kärsii työvoimapulasta. Kuulimme viime viikon strategiaseminaarissa, että esimerkiksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tällä hetkellä 470 työntekijän vaje. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa puhutaan suorastaan kriisistä. Helsingin on oltava houkutteleva työnantaja. On itsestäänselvää, että kaupungin maksamalla palkalla pitää pystyä elämään ja asumaan Helsingissä. Palk-

19.6.2019

kauksen on oltava kilpailukykyistä, läpinäkyvää ja tulospalkkioiden aidosti yhä parempaan suoritukseen kannustavia. Kaupungin työsuhde-asuntoja voidaan hyödyntää työntekijöiden houkuttelussa etenkin matalapalkkaisilla aloilla. Kaupungin tarjoama työ on poikkeuksellisen merkityksellistä, rakennetaanhan sillä maailman toimivinta kaupunkia ja hyvää elämää kaupunkilaisille. Tätä tulee hyödyntää niin sisäistä kuin ulkoista työnantajamielikuvaa rakentaessa. Työhyvinvointiin tulee panostaa, ja henkilökunnalle pitää olla tarjolla koulutus- ja kehittymismahdollisuuksia sekä innostavia urapolkuja. Kaupungin tulee panostaa johtamiseen ja esimiestensä koulutukseen. Organisaatiota ja sen kulttuuria pitää jatkuvasti modernisoida. Hr-tietojärjestelmiä, joiden puutteisiin arviointikertomuskin kiinnittää huomiota, tulee parantaa, jotta palkitsemisen yhdenmukaisuutta ja tasa-arvoisuutta voidaan arvioida.

Työvoimapula piinaa myös yrityksiämme. Kaupungin toteuttamassa kyselyssä 44 % helsinkiläisistä yrityksistä raportoi ongelmista soveltuvan työvoiman rekrytoinnissa. Arviointikertomus kiinnittääkin osuvasti huomiota osaajien houkutteluun. Helsinki tarvitsee ulkomaisia investointeja, yrityksiä ja osaajia. Helsingin kansainvälisesti vertaillen korkea elämänlaatu ja laadukkaat peruspalvelut ovat valttikorttejamme osaajien houkutteluun. Tunnettuudessamme ja englanninkielisissä palveluisammme on kuitenkin parantamisen varaa. Tarvitsemme nopeasti lisää englanninkielisiä palveluita, kuten päiväkotia- ja koulupaikkoja. International House of Helsinki ja Maria 01 -startup-kampus ovat positiivisia esimerkkejä hankkeista, joilla parannamme houkuttelevuuttamme. Tarjoamme aiempaa sujuvampia palveluita yhden luukun periaatteella Helsinkiin tulijoille ja Maria 01: kautta inspiroivan yhteisön startup-yrittäjille, joka tähtää myös Pohjoismaiden merkittävimmäksi kampukseksi.

Tarkastusvirasto ja -lautakunta tekee erityisen tärkeää työtä. Arviointikertomus auttaa meitä oppimaan onnistumisistamme ja virheistämme ja parantamaan toimintaamme. Arviointikertomuksessa nousee tänäkin vuonna tärkeitä parannuskohteita. Lasten, nuorten ja aikuistenkin pääsyä mielenterveyspalveluihin pitää helpottaa. Erityisopetukseen tarvitaan lisää resursseja. Kaupungin vapaarahoitteisten tonttien hinnoittelun läpinäkyvyyttä ja kilpailutuksia pitää lisätä, jotta tonttien hinnoittelu on oikealla tasolla ja kaupungin etu toteutuu. Kaupungin talouden on pysyttävä vakaana myös jatkossa. Meille raportoitiiin viime viikolla, että kaupungin kuluvan tilikauden toimintamenot olisivat ylittymässä 58 miljoonalla eurolla. Tämä on huolestuttavaa. Terveisinä vielä myös uudelle hallitukselle ja täällä oleville hallituspuolueiden edustajille: toivottavasti valtio uuden hallituksen johdolla palkitsee eikä rankaise Helsinkiä huolellisesta taloudenpidosta. Kiitos vielä kaikille Helsingin työntekijöille ja luottamushenkilöille työstänne kohti maailman toimivinta kaupunkia.

19.6.2019

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos myös monen helsinkiläisen veronmaksajan puolesta hyvästä kaupungin taloudenhoidosta, ja tarkastuslautakunnalle kiitos tästä erittäin hyvin mielestäni tehdystä raportista.

Täällä on jo moni ottanut esiin kaupungin organisaatiomuutoksen, toimialamuutoksen ja myös monien työnkuvien aiheuttamat henkilöstöongelmat. Tai ei niitä ehkä voi sanoa ongelmiksi, vaan siksi, että ihmiset ammattilaisina yrittävät tietenkin parhaansa ja myös innostuksen vuoksi saattavat väsähtää. Sen vuoksi nyt tuntuu vähän, tai oikeastaan on hirtittävän hyvä asia, että kaupunki on nyt vihdoinkin muuttamassa näitä palkitsemisperiaatteita, jotta ne vastaavat tätä päivää ja myös sitä, kun toimialoilla saadaan entistä enemmän käyttäjiä, entistä enemmän tyytyväisiä asiakkaita, niin meillä pitäisi olla mahdollisuus myös palkita siitä, että toimintaan, joka houkuttelee asukkaita, saadaan myös positiivisella tulospalkkauksella rekrytoida lisää työntekijöitä. Eikä se aina ole pelkkä kuluerä.

Melkein kaikki asiat täällä on jo arvioitu, mutta muutama asia, johon olisin toivonut ehkä lisäanalyysia tässä raportissa. Yksi näistä ovat lukio-
laisten ja toisen asteen läpäisyajat, jotka täällä suomenkielisellä puolella varsinkin ovat pidentyneet lukioissa, sekä uussuomalaisiksi kotiutuvien Euroopan ulkopuolelta tulleiden yksinäisten ja perheiden vaikutus muun muassa toimeentulotuen lisääntyneisiin määriin. Tästä muunmaalaisryhmästä ei oikeastaan tässä ole erityisesti minkäänlaista analyysia. Ainakin tietyillä alueilla nuorison hyvinvointikyselyn myötä näkyy selvästi opiskeluikäisten ja toisen asteen ulkomaalaisten tai muualta tulleiden nuorten opiskelijoiden määrän lisääntyminen, joka varmasti vaikuttaa näihin tilastoihin osaltaan.

Koululaisten terveydenhuollon ja vahvan palveluohjauksen puutteet nostettiin tässä myös esiin, ja ne todella vaativat ammattilaisen, joka työn puolesta voisi jopa varata perheen puolesta ajan perhekeskukseen eikä odottaa ja ehdottaa vain että perhe itse sen varaisi. Toki perheen lupahan siihen tarvitaan. Mutta usein vaikeuksissa olevat ihmiset, heidän voimavaransa eivät vain riitä siihen ajanvaraukseen. Kouluterveydenhuollon on toimittava myös opiskelukykyä uhkaavien ja haittaa-

19.6.2019

vien asioiden eliminoimiseksi, ja siinä moniammatillinen yhteistyö toivottavasti paranee uusien perhekeskusten myötä.

Sitten ihmettelin, tai oikeastaan oli hyvä, että lasten ja nuorten kuntoutukseen pääsy ja muutamien ammattien väheneminen tai henkilövaje oli ongelmaksi tässä mainittu. Mutta me emme samaan aikaan kuitenkaan saa unohtaa aikuisten esimerkiksi kallovammoista ja halvauksista toipuvien ihmisten pääsyä neuropsykologiseen kuntoutukseen, koska se on sitten taas asia, joka estää toimintakykyä heikkenemästä iän myötä.

Kiitos tästä, ja varmaan vielä palaan muutamassa asiassa tähän raporttiin.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Omalta osaltani ja toimialan osalta kiitän tästä arviointikertomuksesta. On aika hienoa, että meillä on tällainen apparaatti kaupungissa kuin tarkastusvirasto ja tarkastuslautakunta, ja tässä tietysti on hyvä myös, että meillä valtuutetuilla on mahdollisuus esittää toiveita siitä, mistä asioista tarkempaa tarkastusta pitäisi tehdä. Itsekin puheenvuoroni lopussa esitän tästä yhden vinkin.

Täällä on jo viitattu tähän lasten ja nuorten pääsyyn mielenterveyspalveluihin, joka koettiin ongelmaksi kaupungissa, ja tästä kyllä jo ennen tätä olemme kollegani apulaispormestari Sanna Vesikansa kanssa monia keskusteluja käyneet, ja toivottavasti saamme siinä konkreettista myös aikaan. Yhden ehkä sanoisin hieman virheen tai ainakin epätarkkuuden tässä arviointikertomuksessa haluaisin nostaa esiin. Tässä kerrotaan positiivisen diskriminaation määrärahasta, josta siis meillä on ollut käytettävissä 2,5 miljoonaa euroa. Sen lisäksi valtio on antanut tasa-arvorahaa suurin piirtein samalla tavalla käytetyin perustein, eli meillä suurin piirtein tai vajaan sellainen 7 miljoonaa euroa on käytettävissä tähän positiiviseen diskriminaatioon kaupungissa. Ne hyödyt ovat selvät. Oppimistulokset ovat parantuneet ja hakeutuminen toiselle asteelle, myös lukioihin – tuossa valtuutettu Karhuvaara oli huolissaan – on lisääntynyt PD-alueilla. Nämä kriteerit ovat siis ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevat aikuiset, heidän prosenttiosuutensa, keskimääräinen vuositulo asukasta kohden, vieraskielisten oppilaiden prosenttiosuus ja koulun oppilastase oppilaaksiottoalueella, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, miten houkutteleva koulu on, kuinka usein se valitaan siksi kouluksi, johon mennään tavallaan lähikouluna.

19.6.2019

Nyt tässä tarkastuslautakunta toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan pitäisi selvittää, miten positiivisen diskriminaation määrärahojen jaossa voidaan ottaa huomioon oppilaiden tarvitsema tehostettu ja erityinen tuki. Kysymyksessähän on käytännössä 2 eri asiaa, eli se positiivinen diskriminaatio on tarkoitettukin alueellisen eriarvoisuuden vähentämiseen, ja toisaalta sitten taas oppilaan tarvitsema tehostettu ja erityinen tuki annetaan oppilaskohtaisen yksikköhinnan kautta. Eli toki tehostettua tukea tarvitaan kaikissa kouluissa joillekin oppilaille, ja silloin jos se tuki ei ole riittävä, se pitää antaa sen oppilaskohtaisen yksikköhinnan kautta. Positiivisen diskriminaation määräraha ei ole silloin se väline, jolla se tehdään, koska se nimenomaan on tarkoitettu alueellisen epätasa-arvon poistamiseen.

Täällä on puhuttu varhaiskasvatuksen henkilöstön palkoista. Minä näkisin, että kysymyksessä on sellainen kuoppa, joka pitää seuraavaksi ratkaista valtakunnallisesti, koska tämähän on ongelma tietenkin koko Suomessa, ei ainoastaan Helsingissä. Toivon, että siinä asiassa päästään eteenpäin.

Sitten päästään siihen vinkkiin. Eli yksi sellainen asia, mitä meillä kannattaisi pohtia, on se, että me seuraamme todella monia asioita, mutta ei investointiohjelman toteuttamista. Olen puhunut tästä myöhemminkin. Vaikkapa Aleksis Kiven peruskoulu, joka vihdoin saatiin peruskorjaukseen, meni 8 vuotta eteenpäin alkuperäisestä aikataulusta, missä se oli ensimmäisen kerran ollut investointiohjelmassa. Tämähän tarkoittaa sitä, että siinä vaiheessa kun ne koulut tulevat peruskorjaukseen, ne ovat aina vain huonommassa kunnossa. Tämän takia olisi todella tärkeää, että seurattaisiin, että investointiohjelmassa ne hankkeet oikeasti toteutuvat. Meillä on nyt seuraavalle 10 vuoden janalle 117 hanketta siellä listalla, joista 53 uudisrakennusta ja 50 peruskorjausta. 14 kohdetta oli eilen käsittelyssä ohjelmassa meidän hankkeistamme investointiohjelmasta poistettu, ja tällä me vain siirrämme ongelmaa eteenpäin. Eli jotta me saamme miljarditason korjausvelan korjatuksi, pidetään huolta myös investointiohjelmasta.

Kiitos.

Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Etenkin tämä viimeinen kohta, jonka Pia äsken nosti esille, on sellainen, josta me olemme puhuneet kasvatuksen ja koulutuksen toimialan

19.6.2019

lautakunnassa viimeksi eilen. Oli hämmästyttävää nähdä, että sieltä puuttui alkuperäisestä listauksesta 14 korjauskohdetta. Meillä oli viime viikolla valtuuston strategiaseminaari, ja siellä useassa eri puheenvuorossa meille kerrottiin, että mahdollisena yhtenä pullonkaulana näille korjaushankkeille on se, että suunnittelussa olisi liian vähän henkilökuntaa. En osaa sitä itse sanoa, onko näin vaiko ei. Jos siellä puuttuu suunnittelusta resursseja, niin sitten tämä on kyllä ehdottomasti yksi niistä asioista, mistä eri poliittisten ryhmien pitäisi budjettineuvotteluissa päästä jonkinlaiseen yhteisymmärrykseen, että miten se hoidetaan syksyllä kuntoon. On jokseenkin outoa, jos meillä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tärkeät investointihankkeet viivästyvät sen takia, että me itse luomme pullonkauloja.

Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia tästä tämän tila-asian esiin nostamisesta sekä Pakariselle että Apterille. Tämä on kyllä... Välillä tuntuu, että elää sellaista päivää murmelina, kun on tuolla kasvatusta- ja koulutuslautakunnassa ja keskustelee jälleen kerran siitä, kuinka nyt on taas jotain tilaongelmia. Se meidän keskustelumme vähän niin kuin pyörii tämän asian ympärillä aika usein. Ymmärsin sitten siitä eilisestä keskustelusta, että kyse saattaa olla tosiaan suunnitteluresurssien puutteesta, mutta myös ehkä yhteistyön hankaluuksista, että ihan myös toimialojen sisällä ehkä KYMPissä voi olla, että eri puolien asiantuntijat eivät ihan ole aina selvillä, miten vaikka joku kasvatuksen ja koulutuksen hanke on liikkumassa järjestelmässä. Eli varmaan sekä näihin suunnitteluresursseihin että tämän toimialan sisäiseen yhteistyöhön meidän näkökulmastamme olisi hyvä kiinnittää huomiota, ja mielelläni kuulen, miten tämä asia näyttäytyy KYMPin puolella.

Valtuutettu Risto Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä tulee KYMPin suunnalta ainakin luottamushenkilön näkemys. Ensinnäkin näitten resurssien kanssa on todella ongelmia tällä hetkellä. Siihen liittyy tietysti nämä palkkaukseen liittyvät mutta myös näiden suunnittelijoiden saaminen, koska näitä suunnittelijoita ei ylipäätensä edes valtakunnassa tällä hetkellä ole riittävästi, ja yksityinen sektori kun vetää, niin sinne menee hyvin paljon meidän suunnittelijoitamme.

Sitten toinen asia, joka on tärkeä, jos me haluamme kouluja nopeammin ja päiväkoteja nopeammin, mikä on varmasti perusteltua, ja saa-

19.6.2019

daan laadukkaita, niin silloin pitää ottaa yksityinen sektori vahvemmin mukaan. Lauttasaassa meillä on esimerkki, että siellä yksi koulu rakentui ehkä noin puolitoista vuotta nopeammin, mitä se olisi tapahtunut, jos se olisi tehty kaupungin omana työnä. Siihen tietysti liittyy monia kysymyksiä, mutta tässä näin pikaisesti tämä asia.

Valtuutettu Mai Kivelä

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan kommentoida tätä arviointikertomusta päästövähennysten toteutumisen näkökulmasta. Ensinnäkin kiitos tarkastuslautakunnalle, että tämä on nyt nostettu arvioinnin ja tarkastelun kohteeksi. Täällä tarkastuslautakunta tosiaan toteaa, että kaupunki ei ole onnistunut merkittävästi vähentämään päästöjä, ja myös Helenin osalta, että päästöt ovat pysyneet samalla tasolla vuosina 2016–2018. Tämä on minusta tosi tärkeä havainto, jonka tarkastuslautakunta on tehnyt, eli toisin kuin ehkä välillä luullaan, niin käytännössä meidän päästömme eivät ole pudonneet. Mielestäni esimerkiksi tämä tieto, mitä valtuustoseminaarissa nostettiin, että nykyisellä päästövähennyspolulla Helsinki on hiilineutraali 2070-luvulla, niin se on aika minusta hälyttävää tietoa meille. Meillä on tässä monia ongelmia. Yksi on se, että monet näistä toimenpiteistä ovat edelleen tällaisia, että selvitetään jotain tai kehitetään jotain, ja tämä ei ole kunnianhimon taso, johon me olemme sitoutuneet esimerkiksi kaupunkistrategiassa. Meiltä käytännössä loppuu aika kesken.

Sitten toinen ongelma on se, että meidän pitäisi paremmin näihin sektorikohtaisiin päästöihin puuttua ja asettaa niille kunnianhimoisia tavoitteita ja myös ylipäättään puuttua siihen kokonaisenergiankulutukseen, jota pitäisi nyt saada vähenemään. Kolmas asia on se, että mielestäni täällä valtuustossa se, miten tätä nyt käsitellään, on ongelmallista. Tätä ei ole priorisoitu tarpeeksi. Nytkin näin tärkeätä asiaa käsitellään täällä arviointikertomuksen lopussa, ja minä ainakin itse toivoisin, että me voisimme ottaa tämän kokonaisvaltaisemmin ja systemaattisemmin valtuuston käsittelyyn, jotta valtuutetut voivat puuttua tähän asiaan. Sen takia olen tehnyt ponnin siitä, että:

Selvitettäisiin niitä mahdollisuuksia, miten päästövähennystavoitteita ja niiden seurantaa voisi valtuusto perustellummin käsitellä.

Kiitos.

19.6.2019

Valtuutettu Seija Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin kannatan tilinpäätöksen hyväksymistä, ja sitten ajattelin kommentoida muutamia arviointikertomuksen asioita. Ensinnäkin kohdassa palkitseminen, yhdenvertaisuus, tasa-arvoisuus tarkastuslautakunta ehdottaa henkilöstön tehtävien vaativuuden arvioinnin systematisointia ja seurantaa sekä yhdenmukaisten kriteerien luomista palkantarkastuksiin. Se on minusta hyvä huomio ja henkilöstön tasa-arvon kannalta tärkeä. Koska meillä on varsinkin joillakin toimialoilla henkilöstöpula, joka täällä on tullut jo monissa puheissa esillä, me tarvitsemme myös toimenpiteitä kaupungin tehtävien houkuttelevuuden lisäämiseksi. Ajattelinkin, että tarkastelun yhtenä kohteena voisi jatkossa olla esimerkiksi henkilöstön uralla etenemisen mahdollisuudet näiden asuntojen ynnä muiden aiemmin mainittujen etuisuuksien lisäksi.

Tarkastuslautakunta on todennut toimeentulotuen päätösten valmistelun hajauttamisen sote-toimialalla voivan aiheuttaa viivästyksiä päätöksiin, kun päätöksistä vastaaville ei kerry rutiinia riittävästi päätöksen tekemisestä. Näin tämä myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden sekä myös kustannuksen kannalta riskiksi, jos päätösten tasalaatuisuus kärsii. Tarkastuslautakunta on ehdottanut omavalvonnan julkistamista sosiaalihuoltolain mukaisesti. Tämä on sote-toimialalla jo toteutettu – se omavalvontaraportti löytyy netistä – mutta ehkä jatkossa voisi myös näiden tehtyjen päätösten yhdenmukaisuutta arvioida, tai sitä voisi ainakin harkita. Sellaisesta on saatu jossakin kunnassa aiemmin hyviä tuloksia, sekä päätösten tasalaatuisuudesta että myös kustannusten näkökulmasta.

Mielenterveyspalvelut ovat täällä taas tarkastuslautakunnan huomion kohteena – tällä kertaa lasten ja nuorten palvelut – ja aiheellisesti. Siksi että kysyntä näille palveluille on kasvanut. Sote-toimialalla on jo monia palveluja tarjolla muun muassa perhekeskuksissa ja nuorisoasemilla, ja uusien toimenpiteiden käynnistäminen on jo meneillään. Myös nämä tarkastuslautakunnan ehdotukset aiotaan huomioida. Kuitenkin näitä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia on järkevää tarkastella sektorirajat ylittävänä ilmiönä monitoimijaisesti, kuten sote-toimialan lausunnossa todetaan.

Omaishoidosta on monia parannusehdotuksia, vaikka Helsinki on edelläkävijä omaishoidon palveluissa. Helsinki järjestää palveluja enemmän ja monipuolisemmin kuin monet muut kunnat ja kuin laki edellyttää. Myös omaishoitajien palkkio on samansuuruinen kuin esimerkiksi naapurikunnissa. Arviointikertomuksessa todetaan, että omaishoidon tuki-

19.6.2019

keskusten ryhmiin tulee niin vähän asiakkaita, ettei ryhmiä aina saada käyntiin. Kuten arviointikertomuksessa mainitaan, syynä ovat usein kuljetusmahdollisuudet. Kaikki hoidettavat eivät kykene itse liikkumaan busseilla tai ratikoilla tai metrolla, ja taksi on monille liian kallis vaihtoehto. Tästä olen saanut useinkin palautetta. Näitä sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalveluja on kyllä tarjolla mutta rajoitetusti, ja niiden saaminen perustu tulotasoon, joten tämä kuljetuksiin panostaminen tai uusien ideoiden hakeminen näiden kuljetusongelmien ratkaisemiseksi on tärkeää.

Mutta kaikkiaan kiitän tarkastuslautakuntaa ja viranhaltijoita arvokkaasta työstä. Arviointikertomukseen on nostettu esille oikeita, tärkeitä asioita ja tuotu hyviä kehittämissuhteita Helsingin palvelujen ja toiminnan parantamiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos kaikille valtuutetuille tähän asti hyvästä keskustelusta. Halusin vielä kommentoida tätä pormestari Vapaavuoren nostamaa asiaa, jossa hän tarttui tähän valtuutettu Jalovaaran SDP:n valtuustoryhmäpuheenvuorossa mainitsemaan kysymykseen tai huomioon, jossa valtuutettu Jalovaara mielestäni ihan aiheellisesti kysyi, millä inhimillisellä hinnalla tämä taloustilanne on saavutettu, kun kaupunki tekee näin paljon ylijäämää. Tässä Jalovaara nimenomaan kiinnitti huomiota näihin asioihin, joita itse asiassa täällä lähestulkoon kaikki ryhmät ovat nostaneet esille, eli siihen, että segregatio on lisääntynyt kaupungissa. Vaikkakin kansainvälisesti katsottuna olemme edelleenkin hyvällä tasolla, mutta ei se ole mikään vertauskohta, että toiseen maahan verrattuna meillä menee paremmin, vaan kyllä meidän täytyy pitää kunnianhimo yllä siinä, että me kykenemme torjumaan eriarvoistumiskehitystä tässä kaupungissa. Toinen asia, johon Jalovaara kiinnitti huomiota, oli tämä henkilöstön jaksaminen, josta tässä valtuustosalissa on ollut myös yksimielisyys, että tähän jaksamisongelmaan, uupumiseen kaupungin eri toimialoilla on nyt puututtava. Nämähän ovat niitä inhimillisiä hintoja, joita nyt maksamme tästä talouslinjasta, ja tähän toivoisin nyt voimakkaampaa tarttumista, koska on myös niin, että jos emme näihin henkilöstöongelmiin – sekä tähän saatavuuteen että olemassa olevien virkamiestemme jaksamiseen – kykene puuttamaan, sitten me menetämme kyllä paljon kilpailussa muiden kaupunkien kanssa.

19.6.2019

Kun täällä valtuutettu Meri nosti esille tämän, että kaupunki on tällainen rahantekokone, niin en pidä tätä ollenkaan tavoiteltavana asiana. Kyllä julkisen puolen tehtävän on ensi sijassa pitää huolta julkisista palveluistamme, ja se tarkoittaa sitä, että me kykenemme pitämään taloutta hyvässä kunnossa, mutta suuntaamaan kaikki mahdolliset verotuotot siten julkisen palveluidemme parantamiseen. Erityisesti koulutuksen ja terveydenhoidon. Joten tästä toivon vielä, että kykenisimme palaamaan budjettikeskustelussa pöydän ääreen näiden samojen huomioiden osalta, joita tässä keskustelussa on nostettu esille, mutta sitten tekemään sen oikean johtopäätöksen eli suuntamaan näitä verotuottoja sinne palveluiden puolelle.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Palaamme tähän jo tässä puheenvuorossa. Tässä esitettiin kysymys, mikä on ollut se inhimillinen hinta, jolla tämä talouskasvu on saavutettu. Voin nyt valtuutettu Heinäluomalle ja Jalovaaralle kertoa, eli se on se, että keskituloiset ja kaikki helsinkiläiset veronmaksajat ovat maksaneet enemmän veroja kuin heidän on pitänyt. He muutenkin taistelevat tässä kaupungissa korkeiden kustannusten kanssa, ja siitä huolimatta kaupunki verottaa heitä enemmän kuin tarvitaan. Tämä on ollut se inhimillinen hinta.

Ja nopeasti siihen toiseen. Käytin tätä kolmatta kieltä. Pitäisi kotimaisia kieliä käyttää valtuustosalissa. Helsinki on rahantekokone. En myöskään pidä sitä tavoiteltavana, ja syy on se ensimmäinen: meidän ei tule verottaa helsinkiläisiä enemmän kuin tavallaan me tarvitsemme. Joten alennetaan veroja, niin saadaan tätä inhimillistä hintaa laskettua ja samalla tehdään Helsingistä ei-rahantekokone.

Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Eveliinalla oli hyvä puheenvuoro, ja mielestäni tämä inhimillinen hinta on siitä jännä käsite, että sillä voidaan tavallaan tarkoittaa lähes mitä tahansa. Mutta jos sitä ei hirveästi lähde laajentamaan, niin se, että meillä on terveelliset tilat kaupungin henkilöstölle – ovat ne sitten missä tahansa toimialalautakunnan palveluksessa – on mielestäni yksi kes-

19.6.2019

keinen tapa, miten me voimme ehkäistä sitä, että inhimillistä ylimääräistä hintaa ei synny. Sen takia nämä asiat, mitä esimerkiksi apulaispormestari Pakarinen nosti esille, että meillä on putkessa hirveä määrä korjaushankkeita, jotka eivät etene, ja että me emme ole oikein saaneet siihen selkeitä suoria vastauksia, mistä syystä ne ovat niin hitaita tai mistä syystä ne viivästyvät, niin mielestäni tämä on se inhimillinen hinta, mitä meidän pitäisi enemmän tarkastella kuin monia muita asioita.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Henkilöstöpula lienee yksi niitä suurimpia ongelmia, koska meillä ei ole niitä psykiatreja, joita toivotaan lastenpsykiatrialueella. Ei meillä ole muitakaan ammatti-ihmisiä, ja nyt kerta kaikkiaan sen tämän hallituksen sekä tietenkin myös kaupungin on mietittävä sitä, mistä niitä ihmisiä saa, jotka osaavat tehdä näitä töitä.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Jännä, että tämä yksi sana, inhimillinen hinta, on se, mihin tässä nyt koko ajan takerrutaan. Voitte käydä kotisivuiltani lukemassa koko sen puheen, niin sitten näette myös, miten se jatkuu sen jälkeen. Siinä kerrotaan sitten niitä asioita ennen ja jälkeen, mitä on näitä asioita, mistä olemme huolissamme. Näitä, että onko näihin peruspalveluihin, kouluihin, lääkäreihin ja muihin riittävästi rahaa. Koettakaa nyt, kokoomus, jo päättää: haluatteko, että kouluja korjataan, haluatteko lisää lääkäreitä, haluatteko riittävän määrän henkilökuntaa päiväkoteihimme vai haluatteko vain ajaa veroalennuksia. Me haluamme nyt selkeän kannan, että ajatteko te ja vaaditteko te edelleen näitä veroalennuksia. Tämä on vähän naurettava keskustelu.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

19.6.2019

Melkein tuohon äskeiseen vastaisin, että nämä julkiset palvelut, joihin näitä veromarkkoja tai veroeuroja tarvitaan, niin voimme myös täällä valtuustossa päättää, miten ne tuotamme. Eli ei tarvitse olla kaupungin oma liikelaitos, joka aina tekee alueella työt, joka hoitaa vanhukset ja joka hoitaa sairaanhoidon. Meillä olisi mahdollisuus tehdä kumppanuuksia, ostopalveluja, palveluseteleitä, antaa jopa maksuttomia palveluita palveluseteleillä ihmisille, jotka silloin samalla ehkä saisivat omalta lähialueeltaan ne palvelut, joihin nyt meillä ei riitä kaupungin palkkalistoilla henkilökuntaa. On täysin kestävämpi se, että tässä katsotaan vain, mikä on kaupungin ja mikä on kaupungin henkilöstön määrän asema verrattuna siihen, mitkä ovat asukkaille annettavat palvelut.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuuluttaisin myös tätä keskustelua tästä vero- ja palvelusuhteesta, ja kysyisin kyllä kokoomuksen valtuustoryhmältä, onko sitten niin, että kaupungin pormestari Vapaavuori on täysin eri linjoilla kokoomuksen valtuustoryhmän kanssa, koska hän, kuten ymmärsin tästä Helsingin Sanomien haastattelusta, ei itse asiassa kannattanut tätä veronkevennystä tälle kaudelle enää tehtävän. Ja ymmärsin niin, että hän nimenomaan näkee tämän palveluiden osalta ja näiden huomioiden, joita tässäkin keskustelussa on nostettu esiin, olevan tärkeysjärjestyksessä korkeammalla kuin se, että me nyt tässä tilanteessa keventäisimme verotusta entisestään. Kysyisin nyt, mikä on tämä kokoomuksen linja tässä verokeskustelussa.

Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä tulee niin paljon kysymyksiä, niin minulla rupeaa olemaan sellainen atteharjannemainen olo, että kaikkeen ei ehdi yhden puheenvuoron aikana vastata. Mutta tuossa tilinpäätöksessähän näkyy se, että ansiotuloverokertymä Helsingin kaupungilla oli isompi nyt sen jälkeen kun oli laskettu veroprosenttia puolikkaalla prosenttiyksiköllä. Se, mikä mielestäni on tärkeätä huomata, on se, että määrärahat, mitkä olivat viime vuodelle investointeihin, niin niistä käytettiin vain 75 %. Eli ikään kuin sen osoittaminen niin, että verokeskustelu jotenkin estäisi sen, että voitaisiin investoida johonkin, niin se ei pidä paikkaansa. Se keskustelu, jonka ehkä Ville missasi, en tiedä, olitko salissa silloin kun peräänkuulutin sitä, että jos on niin, että esimerkiksi kaupunkiympäristöpuolel-

19.6.2019

la ? tarvittaisiin enemmän rakennussuunnittelijoita tai suunnittelutarpeeseen lisää henkilöstä, niin sitten se pitäisi pystyä tuomaan esille näissä tulevan syksyn budjettineuvotteluissa, ja tähän kaipaisi oikeastaan kaupunkiympäristön toimialajohtajalta jonkinlaista näkemystä, että onko näin.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän valtuutettu Heinäluomalle, joka nyt tivaamalla tivaa. Joskaan en ymmärrä, miksi, koska nyt tässä kokouksessa...

Välihuuto!

No kun tässä kokouksessa ei käsittääkseni päätetä Helsingin kaupungin ensi vuoden kunnallisveron tasosta, vaan siitä tullaan päättämään ihan eri paikassa, joten pidän kysymystä vähän ennaikaisena. Nythän käsitellään viime vuoden tilinpäätöstä. Vai onko se itse asiassa jo hyväksytty? Ei. Nythän käsitellään siis tilinpäätöstä, ja mielestäni on hyvä puhua siitä, että viime vuoden tilinpäätöksessä on kunnallisveron taso jo päätetty, niin puhutaan nyt siitä, ja täällä on ollut erittäin hyviä puheenvuoroja siihen liittyen. Käydään tämä kunnallisverokeskustelu toivottavasti sitten siinä asianomaisessa kokouksessa.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Pakkohan se on vastata, ja puheenjohtajan pitää antaa oikeus meidän vastata, jos kerran kysytään. Ei meidän ryhmämme kannattanut veronkevennystä silloin kun siitä keskusteltiin. Siellä oli yksittäisiä ääniä, mutta ei heilläkään ollut suurta intoa siihen.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos arviointikertomuksen tekijöille ja tarkastuslautakunnalle. Tämäntyyppinen arviointi on kyllä erittäin tärkeä osa kaupungin johtamis-

19.6.2019

ta. Päästövähennystavoitteisiin liittyen arviointikertomus toteaa, että toimenpiteitä on tehty, mutta päästöt eivät ole merkittävästi vähentyneet, kuten tässä moni on tuonut esiin. Kaupungin ilmastopolitiikalle luo haastetta muun muassa se, että moni kaupungin toimi, esimerkiksi kaavoitus, toimii vasta ajan kanssa, ja se, että samaan aikaan, niin kuin raportti toteaa, ettei päästöjä saada laskuun pelkillä vapaaehtoisilla toimilla, niin me tiedämme sen, ettei päästöihin vaikuttava sääntely ja toiminta ole yksin kaupungin käsissä. Tämä luo tarpeen paitsi tässä raportissa mainitulle yhteistyölle kaupungin sisällä ja eri toimijoiden kanssa myös vaikuttamistyölle laajemmin Suomessa ja kansainvälisesti.

Lopuksi raportissa todetaan tässä kohtaa, että Helenille voitaisiin asettaa sitovia vuositavoitteita hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen. Tämä on sinänsä OK idea, mutta on syytä muistaa, että Helenin edessä on nyt tällainen järjestelmätason muutos, jossa nykyisestä fossiilipohjaisesta polttamiskaukolämmöstä täytyy siirtyä aidosti päästöttömiin tai hyvin vähäpäästöisiin ja muutenkin kestäviin ratkaisuihin. Tällainen investointi laitos kerrallaan ei välttämättä taivu vuosittaiseen käyrään kovin hyvin. Monen muun päästölähteen osalta tällainen vuosittainen vähentämisen seuraaminen toimii kyllä sitten fiksummin, ja ehkä nämä sitovat tavoitteet kannattaisinkin miettiä koko kaupungin tasolla konsernissa. Kuten valtuutettu Kivelä totesi, on tosi tärkeä seurata nimenomaan tätä päästövähennysohjelmaa kokonaisuutena ja sitä, että se oikeasti vaikuttaa niihin päästöihin. Siksi kannatan Kivelän pontta.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Arviointikertomushan on jälleen erittäin ansiokas, ja siinä puhutaan paljon sotesta – tietenkin, koska se koskee meitä kaikkia. Omaishoito on siellä esillä. Sitä kannattaa korjata, ja houkutella asiakkaita omaishoidon pariin, sillä omaishoitohan maksaa vain puolet siitä, mitä veronmaksaja joutuu maksamaan palveluasumisesta. Omaishoitajalle tulee tarjota vapaapäivät lain mukaisesti, joita sitten korvataan sijaishoitajalla, palveluseteleillä tai järjestetään hoitopaikka hoidettavalle. Taksisetele vie omaishoitajan harrastuksiin samoin kuin hänen hoidokkinsa.

Helsingin sote-toimialalla tuli erittäin hyvä tieto eilen, ja se on se, että terveydenhoito onnistui viime vuonna alentamaan kustannuksiaan 1,1 %. Suurten kaupunkien vertailussa olemme asukaskohtaisessa vertailussa kolmanneksi halvin kaupunki Suomessa. Vain Espoo ja Vantaa ovat meitä halvempia. Syynä positiiviseen kehitykseen on sähköisten palveluiden kehittäminen, kotona asumisen lisääminen ja se, että meil-

19.6.2019

lä on asiantuntevia henkilöitä siellä työssä. Helsingin soten kustannukset olivat 3,6 % alemmat kuin suurten kaupunkien keskimäärin. Eli kiitos työstänne, sote-toimiala ja muutkin toimialat, ja hyvää kesää.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos valtuutettu Asko-Seljavaaralle omaishoitaja-asian esiin ottamisesta jälleen kerran. Ne olivat aika konkreettisia toiveita, mitä näillä omaishoitajilla olisi, jotta he voisivat oikeasti ja huoletta jättää omaisensa myös omien vapaapäiviensä ja lomiansa ajaksi sijaishoidettavaksi. Siinä tulisi voida kerätä vapaita pidemmäksi aikaa, niin että esimerkiksi lepoon riittävä matka olisi mahdollinen. Nyt se on ollut ainakin osassa kaupunkia aika vaikeaa. Tulisi myös voida käyttää kaupungin liikunta- ja kuntoutuspalveluja oman työkyvyn ylläpitämiseksi. Tulisi voida luottaa siihen, että omainen saa laitostuksen aikana tehostettua kuntoutusta ja lääketieteellisen tilanteen ja lääkityksen päivittämisen. Nämä eivät ole hirveän monimutkaisia asioita varmaan meille järjestää.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan näistä sosiaali- ja terveysmenoista, joista puhutaan, että ne ovat alhaisella tasolla. Niin ne ovat alhaisella tasolla myös Espoossa ja Vantaalla, ja suuri syy on se, että terveydenhuollon kustannuksista puolet on erikoissairaanhoidon, ja kun HUS on muodostettu suurten kaupunkien ja Uudenmaan vähän pienempien kuntien yhteiseksi, 24 kunnan yhteiseksi, sinne on keskitetty myös paljon tukipalveluita. On lääkkeiden hankintaa, on ylipäättänsä hankintatointia, on tilojen käyttöä, ja tämä HUSin edullisuus verrattuna valtakunnan muihin kaupunkeihin tarkoittaa, että erikoissairaanhoidon kaikille suurille kaupungeille, Kauniainen mukaan lukien pienempänä, on edullista, ja perusterveydenhuolto silti on pysynyt varsin kohtuullisena Helsingissä. On aihetta ajatella, että olemme tehneet monta asiaa hyvin.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Rohkenen tässä kuitenkin sen verran opponoida Sirpa Asko-Seljavaaraa, että omaishoito itse asiassa on enemmän kuin puolet huokeampaa hoitoa kuin olisi esimerkiksi laitoshoidon. Sen verran tähän

19.6.2019

omaishoitokysymykseen toisin näkemystä. Se on tavattoman kiva, että siitä aina puhutaan ja sitä pidetään kovin tärkeänä hyvin usein puheissa, mutta se pitäisi näkyä siellä teoissa, koska fakta on kuitenkin se, että se tahtoo jäädä tänne valtuustokeskusteluihin se omaishoidon tärkeys, ja se ei tosiasiallisesti näy resursointina ja rahan siirtämisenä sinne omaishoidon palveluihin, mutta ei myöskään näiden omaishoitajien arjessa. Toivottavasti tämä meno jatkuu, että tämä puhe siirtyy myös sinne budjettineuvotteluissa käytännöksi.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastaus Rantaselle. Tämä sanotaan siellä arviointikertomuksessa, että se maksaa vain puolet, ja ihmettelen itsekkin, että miten se voi olla niin kallista, koska sehän riippuu tietenkin, miten se lasketaan. Lasketaanko kaikki vuokrat ja kaikki ruuat ja kaikki muu. Mutta siis kaupungillehan se ehdottomasti on paljon halvempaa kuin puolet.

Valtuutettu Ozan Yanar

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos kanssavaltuutetuille hyvistä puheenvuoroista liittyen tähän tilinpäätökseen. Helsingillä menee monella mittarilla hyvin. Erityisen ilahduttavia ovat työllisyysluvut viime vuodelta. Työllisten määrän kasvaminen ja työttömien määrän lasku ovat valtavan iloisia asioita. Muun muassa pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden iso vähentyminen ovat erinomaisia uutisia. Mutta samassa yhteydessä on kiinnitettävä huomiota työvoiman saatavuuteen, ja meidän on tehtävä entistä enemmän työtä työvoiman kohtaanto-ongelman parantamiseksi. Lisäksi on jatkossa edelleen panostettava kaupunkilaisten palveluihin. Näihin kuuluvat esimerkiksi päiväkoteihin ja kouluihin panostaminen sekä sosiaali- ja terveystalouden laatuun panostaminen. Itse näkisin, että positiivisen erityiskohtelun määrärahojen lisääminen sekä mielenterveyspalveluihin panostaminen olisivat loistavia toimia. Lisäksi on kiinnitettävä Helsingin hiilineutraaliustavoitteiden kehitykseen huomiota ja siihen, että teemme tarpeeksi ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi. Ja myös kiinnittäisin huomiota tarkastuslautakunnan esille nostamiin kehitysehdotuksiin. Ne ovat hyvin arvokkaita, ja niitä on otettava huomioon.

19.6.2019

Valtuutettu Mari Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos hyvästä keskustelusta ja työstä täällä taustalla. On totta, että Helsinki on jo monella tapaa hieno kaupunki ja voimakkaasti kasvava, kuten täällä tuodaan esiin. Samalla on hyvä huomioida, että esimerkiksi kirjastopalveluiden osalta lainsäädäntö turvaa, että jokaisessa kunnassa pitää olla kirjasto, mutta Helsingin kokoisessa kaupungissa tällä ei tietenkään ole sinänsä mitään merkitystä. Meidän täytyy ihan itse vastata siitä, että meillä täällä kasvavassa kaupungissa on riittävästi palveluita, ja on aika kestämätön tämä nykytilanne, että toimialallamme ei ole varaa juuri kuin pitää yllä peruspalveluita, kuten täällä on todettu ja mitä ilmeisemmin myös valtuustoseminaarissa käyty läpi tätä keskustelua jo aiemmin. Siinä mielessä tähän taloudelliseen tilanteeseemme nähden meillä olisi varaa jonkin verran enemmänkin satsata niihin palveluihin, ja nyt kun on tehty investointisuunnitelmia, niin siellä on jonkin verran liikuntainvestointeja esimerkiksi, mutta ne menevät aika pitkälle. Jos ajattelee tätä taloudellista liikkumavaraamme, niin kyllä me voisimme etupainotteisemmin ja pitäisi näitä niiden investointeja huomioida. Sama juttu tietysti siellä kasvatuksen ja koulutuksen puolella ja sosiaali- ja terveystaloudessa.

Hyvä huomioida, että juuri näillä kulttuuri- ja liikuntapalveluilla on suuri taloudellinen merkitys, kuten täällä todetaankin, että kaupunkitila on muuttunut elävämmäksi. Esimerkkinä Amos Rex ja Oodi ovat erittäin hyviä asioita, joihin Helsinki on investoinut, ja molemmat ovat tuoneet kaupungille runsaasti huomiota ja samalla tuoneet sitä todella kaivattua maksutonta tilaa keskellä keskustaa. On kyllä hieno nähdä, kun kulkee Oodin ohi, kuinka jatkuva virta ihmisiä sinne käy. Samalla hyvä huomioida, että tosiaankin pääkaupunkiseudulla ei eletä teollisuudesta, vaan esimerkiksi tällaisista kulttuuripalveluista, niin kuin tiedetään, ja siihen liittyvistä luovista aloista. Se on työvoimaintensiivistä. Jokainen investointi ja satsaus työllistää myös hyvin. Meillä on edelleenkin tekemistä tällä saralla, koska EU:n alueella kulttuurin ja luovien alojen osuus BKT:sta on jo 7 %, mutta kuitenkin Suomessa vain 3,5. Tiedetään, että kuitenkin tähän usein laskettava peliala on esimerkki siitä, kuinka kannattavasta toimialasta voi olla kyse ja merkittävä verotulojen maksaja myös Helsingille. Joten kyllä meidän pitäisi miettiä tässä taloudellisessa tilanteessamme, miten ne satsaamme myös jatkossa kulttuuriin ja taiteeseen emmekä vain ylläpidä nykyisiä palveluita hädin tuskin.

Sitten toinen huolestuttava seikka on tässä tietysti, mikä on tuotu hyvin esiin, tilanne ilmastonmuutoksen torjumisen keinoista ja siitä, kuinka hitaita kuitenkin ollaan tällä hetkellä. Tällä viikolla on tullut tosi pysäyttä-

19.6.2019

viä kuvia siitä, kuinka jäätiköt sulavat ja mitä se aiheuttaa, ja meilläkin Helsingissä olisi todellakin tässä nyt parantamisen varaa, ja aikaa ei juurikaan ole. Nyt hyvä ponsi Mai Kivelältä, kannatan sitä lämpimästi, ja samalla teen esityksen siitä, että:

Helsinki myös selvittää mahdollisuudet painottaa ympäristö- ja ilmastovaikutuksia investointipäätöksiä tehtäessä.

Me tarvitsemme tämän tiedon, me tarvitsemme parempaa arviointia siitä, minkälaisia koulurakennuksia esimerkiksi me suunnittelemme, jotta siellä olisi aina huomioitu se, mistä rakennusmateriaaleista esimerkiksi kannattaa ilmaston näkökulmasta rakennuksia suunnitella ja että aina jo lähtökohtaisesti esimerkiksi voitaisiin arvioida, ovatko aurinkopaneelit sellaisia, mitä kannattaa katoille asentaa. Tämä vain esimerkkinä. Koskee läpileikkaavasti ihan kaikkia kaupungin investointeja.

Kiitos.

Valtuutettu Ted Apter

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä arviointikertomuksesta haluan nostaa esille yhden sellaisen seikan, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on itse asiassa ainoa toimiala, joka on toteuttanut kaikki sitovat tavoitteensa, ja on ollut suuren paineen alla muun muassa tämänkin vuoden aikana. Haluan kiittää isosti siitä kaikesta työstä, mitä te olette tehneet. Myös tarkastuslautakunnalle iso kiitos. Tässä on tehty hyvä työ, hyvä raportti. Siellä on sivulla 77 arviointikertomuksessa, 78 myös, tällaisia asioita, mitkä meille kasvatuksen ja koulutuksen lautakuntajäsenille ovat tulleet tutuiksi murmeleina, jotka ovat vähän hukassa. Siellä kerrotaan, että kiinteistöstrategia olisi laadittu jo 2018 vuoden lopussa ja että se olisi tullut vähän toteutukseen vasta nyt 2019 ja että ei ole voitu arvioida sitä, miten laaturiskien ja sisäilmaongelmien hallintaa on saatu parannettua, koska sitä ei ole vielä tullut päätökseen asti. Se on mahdollisesti tulossa tuossa syksyllä meille päätökseen, ja mielestäni tämä voisi olla sellainen asia, jota tarkastuslautakunta tarkastelisi erittäin tarkasti ensi vuoden kertomuksessaan, että mitä on tapahtunut ja miten sisäilmaongelmien vähentäminen onnistuu.

Arviointikertomuksessa oli muutama kasvatuskoulutusasia, jotka muuten haluan vielä nostaa esille. Siellä korostettiin sitä, miten englanninkielisen varhaiskasvatuksen paikkojen ja opetuksen kysyntään on pysyttävä vastaamaan paremmin. Ja sitten tämä, mitä on jo puhuttu paljon,

19.6.2019

eli että meillä on kasvava työvoimapula kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Sen takia se, että me saisimme nopeasti valmisteltua uuden esityksen siitä, miten me voimme saada työsuhteasuntoja paremmin käyttöön, on erittäin tärkeä asia, ja haluaisin kiirehtiä sitä. Ja vielä ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen osalta yksi selkeä, konkreettinen asia, mitä korostetusti kansanedustajat tällä kaudella voisivat tehdä, on auttaa ruotsinkielistä lastenhoitajapuutetta sillä, että he sallisi sen, että Helsingissäkin voitaisiin kouluttaa ruotsinkielisiä lastenhoitajia.

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Pitää ensinnäkin antaa kiitoksia siitä, että meillä on taas esityslistan liitteenä erittäin hyvin valmisteluja asiakirjoja, joihin on varsin mielenkiintoista tutustua. Kun lukee tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ja kaikkea sitä muuta liitemateriaalia – tilinpäätöstä ja toimintakertomusta ja muuta – saa hyvän käsityksen jo siitä, miten laajaa Helsingin kaupungin toiminta on ja mitä kaikkea meillä tapahtuu. Tietenkin budjettikirja on toinen myös, mistä varsin hyvän käsityksen saa yleisellä tasolla. Mutta samalla kun lukee nyt esityslistamme liitteitä, on todettava, että siellä on myös selkeitä huolenaiheita. Kuten pormestari tuossa puheenvuorossaan totesi ja vastauspuheenvuorossaan myös totesi, on erinomaisen hienoa minunkin mielestäni se, että Helsingin talous on vakaa ja vahva tällä hetkellä. Se mahdollistaa sen, että me voimme järjestää kaupunkilaisille hyviä palveluja, ja siitä kiitos koko konsernillemme kokonaisuutena.

Mutta sitten kun lukee tarkastuslautakunnan arviointikertomusta, niin siellä muutama kohta... En nyt puutu itse sote-asioihin, joihin aika monesti puheenvuorossani puutun, mutta puutun nyt ihan muutamaan muuhun asiaan. Arviointikertomuksen sivulla 21 on kuva, josta näkee, miten investointimäärärahat ovat toteutuneet vuodesta 2012 lähtien, ja investointitaso on alittunut merkittävästi siitä, mitä on suunniteltu joka vuosi. Tietyllä tavalla voidaan ajatella, että hienoa, ollaan säästetty, ja kyllähän se näkyikin siinä, että kaupungin lainakanta on alentunut ja suhteellinen velkaantuneisuus on laskenut. Mutta samalla se on huolestuttavaa monessakin mielessä mielestäni, että emme ole kyenneet investoimaan sitä, mitä olemme suunnitelleet kaikin osin. Silloin jos investoinnit ovat alittaneet kustannusarvion, niin tämä on ihan hyvä juttu, mutta kun me tiedämme, että meillä on kovia paineita kuitenkin, kun kaupunki kasvaa, esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja koulutuksen puo-

19.6.2019

lella sekä korjausrakentamisessa että uudisrakentamisessa, niin mielestäni on huolestuttavaa, että viime vuosina se investointitaso on koko ajan jäänyt jälkeen siitä, mitä on suunniteltu. Mielestäni tämä on sellainen kohta, mistä meillä on aika vähän puhuttu valtuustossa. En ainkaan muista itse kovin montaa keskustelua tästä tällä tasolla, että miten me pystyisimme tavoittamaan sen tason, mitä suunnittelemme. Olisiko meillä sitten syytä miettiä jollain tavalla tätä vähän tarkemmin kokonaisuutena?

Toinen kohta, minkä nostan esille, on tontinluovutusten avoimuus. Kaupunginhallitusta pitää kiittää siitä, että huhtikuussa kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen tontinluovutusta koskevista uusista linjauksista, mutta mielestäni tämä on nyt sellainen kohta, missä meidän pitää oikeasti jatkossa miettiä tosi tarkkaan. Me tiedämme kaikki sen, että aina kun puhutaan rakentamisesta, puhutaan tontinluovutuksista, puhutaan kaavoittamisesta, puhutaan kiinteistöistä, niin siellä on paljon erilaisia toimijoita kentällä. Ja me tiedämme, että myös julkisella puolella on ollut näitä tilanteita, joissa on tullut korruptiotakin jopa lähelle, ja täällä se riski on kohtuullisen suuri. Siksi pidän erittäin tärkeänä, että jatkossa seurataan sitä, miten nämä uudet tontinluovutusehdot toteutuvat, ja lisääntyykö avoimuus, koska avoimuuden kautta me voimme olla poistamassa sitä riskiä ihan jo ennalta, että ei tule mitään epäilyttävää eikä rikollista toimintaa. Minä ajattelen sen sillä tavalla.

Puheenjohtaja.

Aika loppui, niin pitää lopettaa tähän.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos erityisesti tarkastuslautakunnalle hyvästä työstä. Arviointikertomuksessa on nostettu esiin erityisesti lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita ja kuntoutusta. Lasten ja nuorten orastaviinkin ongelmiin on puututtava varhain ja tehokkaasti. Lapsuus on elämässä hyvin vaikuttavaa aikaa. Meillä on myös joukko vakavasti oireilevia lapsia ja nuoria, ja heille meidän on tarjottava sujuva ja nopea hoitopolku. Lasten ja nuorten osalta meillä on hyvin erityinen tilanne, sillä meillä on jokainen ikäluokka käytännössä hyppysissämme. Me tavoitamme lapset neuvoloissa, päiväkodeissa ja kouluissa. Tukea ja hoitoa täytyykin tarjota lasten arkiympäristössä.

19.6.2019

Perustason palveluita pitää vahvistaa, ja lisäksi tarvitaan parempaa integraatiota erikoissairaanhoidon. Meidän pitää vahvistaa koulupsykologien mitoitusta. Heillä on oltava työaika riittävästi lasten ja nuorten kohtaamiseen, mutta myös siihen moniammatilliseen yhteistyöhön kouluissa. Olen huolissani myös koululääkärien saatavuudesta. Pulan vuoksi lakisääteisistäkin tarkastuksista joudutaan tinkimään, ja myös mielenterveysongelmien hoitoon jää herkästi liian vähän aikaa. Henkilökunnan pysyvyydessä työolosuhteet, konsultaatiomahdollisuudet ja koulutautuminen ovat avainasioita.

Lapset kehittyvät ja kasvavat valtavan nopeasti, mikä korostaa oikea-aikaisen kuntoutuksen merkitystä. Fysioterapian osalta meillä on ihan hyvä tilanne, mutta jonot toiminta- ja puheterapiaan ovat liian pitkiä. Toimintaterapiassa arviointeja tehdään omana toimintana, mutta varsinaisia kuntoutusjaksoja hankitaan ostopalveluina. Toimintaterapiaan aiotaan näiden vastausten mukaan tosiaan tehostaa ja kehittää, mutta tähän tarvitaan ehdottomasti lisää konkretiaa, ja oikea-aikaisuuden toteutumiseksi kyse on varmasti myös vakansseista.

Kannatan myös valtuutettu Holopaisen pontta.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiitos tarkastuslautakunnalle hyvästä arviointikertomuksesta, ja haluan nostaa esille muutamia jo tässä useaankin kertaan tulleita asioita, jotka itse näen tärkeinä. Valtuutettu Vanhanen puhui lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden tärkeydestä, ja niiden lisääminen ja palveluihin nopea pääsy, palveluiden nopea saatavuus on tärkeää.

Omaishoitajien palveluista haluaisin mainita sen verran, että näiden palveluiden tiedottamista ja viestimistä pitäisi lisätä, koska on edelleen iso joukko omaishoitajia, jotka eivät tiedä, mitä kaikkia mahdollisuuksia heillä on saada palveluja. Osavuorokausihoitoa, saatavilla olevaa iltahoitoa pitää parantaa, jotta vapaapäivät mahdollistuvat, ja myös kuljetuspalveluita, koska ikääntyneiden omaisten on erittäin vaikea tuoda näitä omaishoidettavia tai tulla itse näitten palveluiden piiriin.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöpulasta on puhuttu paljon tänään, ja viime valtuuston strategiaseminaarissa toin julki huoleni sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöpulasta, etenkin vanhustenhoidossa. Sairaanhoidajista ja lähihoitajista on huutava pula. Lääkärit oli tässä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa mainittu, mutta ihan tulevaa ja

19.6.2019

ensi vuotta ajatellen tähän hoitajapuolaan on panostettava paljon. Palkankorotuksiin, työsuhdeasuntoihin, urakehitykseen, työhyvinvointiin, johtamiseen, näihin kaikkiin tarvitaan huomattavia panostuksia. Kotihoidon ja vanhusten hoidon työmääriin, niitä on myös kohtuullistettava, jotta me saamme nuoria houkuteltua tälle alalle.

Kaupungin tarjoama työ on merkityksellistä, ja sitä tulee markkinoida sellaisena. Kuten strategiaseminaarissa totesin, Helsingin kaupunki on hyvä työnantaja, joka kouluttaa runsaasti ihmisiään. Haluaisin tuoda esille, että sote-puolella Helsingissä ei ole ollut yt-neuvotteluja, kuten olemme nyt lukeneet yksityisten vastaajien palveluntuottajien taholta tapahtuneen. Varhaiskasvatuksessa samoin kuin sote-henkilöstön rekrytoinnissa tulisi mielestäni korostaa sitä, että nyt todella pitää palkankorotuksiin, työsuhdeasuntoihin, näihin panostaa. Mutta pitää myös muistaa mainita, että Helsingin kaupunki on vastuullinen työnantaja, koska nyt meillä on mahdollisuus saada ainakin sosiaali- ja terveystaloudelle koulutettua henkilökuntaa ihan tältä sektorilta, mistä toiselta laidalta laitetaan ulos. Joku mainitsi nämä yksityiset palveluntuottajat, niin valitettavasti ne eivät ole aina niin varmoja työnantajia.

Kiitos.

Valtuutettu Mia Haglund

Tack, ordförande.

Ja kiitos tarkastuslautakunnalle. Näin entisenä tarkastuslautakuntalaisena oli taas kerran ilo katsoa tätä arviointiraporttia, mutta nyt ajattelin itse asiassa kommentoida enemmän täällä keskustelussa tänään, etenkin näissä ryhmäpuheenvuoroissa ja sitten pormestarin vastauksessa esille tulleita naisvaltaisia aloja, syntyvyyttä ja perheiden tukemista sekä sitä, miten me emme ole osanneet pysäyttää segregatiokehitystä.

Olen samaa mieltä pormestari Vapaavuoren kanssa siitä, että kyse on monitasoisista yhteiskunnallisista ilmiöitä, jotka johtavat tähän vallalla olevaan tilanteeseen. Mutta en jaa oletusta siitä, etteivätkö nämä ongelmat olisi lähtökohtaisesti materiaalisia. Me olemme yhteiskunnallisesti vuosikymmenten ajan suostuneet siihen, että naisvaltaiset hoiva- ja palvelualat ovat rakenteellisessa palkkakuopassa. Historiallisesti naiset ovat hoitaneet lapsia ja vanhuksia, niitten huolenpidon, syöttämisen, pesemisen, ruuan laittamisen, siivoamisen – ja vieläpä ilmaiseksi kotona. Koska tällainen yhteiskuntaa uusintava työ on aikoinaan hoidettu vailla taloudellista korvausta, palkkataso on alun alku-

19.6.2019

jaankin ollut matalimmasta päästä, kun on päästy palkkasuhteisiin. Wages for Housework -liike vaati jo 1970-luvulla asiallista korvausta yhteiskuntaa uusintavasta työstä, ja nyt vuonna 2019 me olemme Helsingissä edelleen tilanteessa, jossa naisvaltaisten kasvatus-, koulutus-, hoiva- ja palvelualojen palkat laahaavat muita vastaavaa koulutustasoa vaativia töitä perässä palkkatasossa. Tämä ei ole sattumaa, kuten ei myöskään se, ettei tilannetta saada korjattua.

Minusta tuntuu vähän siltä, että ne, jotka julkisesti puhuvat eniten perhepolitiikasta ja synnytystalkoista, eivät ole täysin valmiita myöntämään niitä syitä, jotka ovat syntyvyyden alenemisen takana. Samalla kun me edellytämme yksilöiltä kykyä ottaa vastuuta omasta toimeentulosta, me teemme siitä samalla yhä epävarmempaa. Sijaisuudet, burnout-työkulttuuri, työn pirstaloituminen ja alhaiset palkat ovat pitkälti materiaalisia resurssikysymyksiä, joissa työnantajilla olleita vastuita sysätään työntekijöiden harteille, samalla kun Helsingin asumiskustannukset ovat katossa. Ongelmahan totta kai ei ole ainoastaan Helsingin kaupungin, vaan leimaa yhteiskunnallista tilaa tällä hetkellä ja tätä aikakautta. Mutta Helsingin kaupunki on kuitenkin Suomen suurimpia työnantajia ja etenkin juuri näillä naisvaltaisilla uusintavaa työtä tekevillä aloilla, joten meidän on pystyttävä analysoimaan sekä yhteiskunnallista tilaa että omaa rooliaamme siinä. Me voimme olla erilainen ja edelläkävyyvä työnantaja, joka tunnistaa ja korjaa yhteiskunnallisen epävarmuuden ilmapiiiriä ja sen tuomia realiteetteja.

Tiesittekö te muuten, että suurin ilmastoteko, jonka yksittäinen ihminen voi tehdä, on olla hankkimatta lapsia? Eli tämän takia ei pidä aliarvioida ilmastoahdistuksen vaikutusta syntyvyyteen. Sanon näin kolmekymppisenä naisena. Juuri tämän takia ilmastopolitiikka ja Hiilineutraali Helsinki -ohjelman toteutus sekä miten me vastaanotamme uusi asukkaita Suomen rajojen ulkopuolelta ja tarjoamme yhdenvertaisia asuinalueita, ovat erittäin merkittäviä tekijöitä, jos me mietimme, miten me turvaamme sekä palvelut että eri ikäisten asukkaiden tasainen jakauma myös tulevaisuudessa.

Kiitos.

Ledamoten Björn Månsson

Puheenjohtaja.

Pakko aloittaa nyt sillä, että toivon mukaan äskeinen puheenjohtaja ei siis nyt kehottanut ihmisiä siihen, että ei synnytetä lapsia.

19.6.2019

Jag hade egentligen en helt kort observation.

Det är en punkt i granskningsberättelsen som inte i den här debatten har fått den uppmärksamhet som den skulle ha förtjänat, och det är kvalitetskontrollen vid nybyggnation. Eli ainakin arviointikertomuksen yksi kohta ei ole saanut tässä keskustelussa ansaitsemaansa huomiota. Kyseessä on kohta 9.1 Uudisrakentamisen laadun valvonta, jotta vältetään tulevia home- ja sisäilmaongelmia ja niiden aiheuttamia kustannuksia. Kysyn vain retorisesti näin – toivon mukaan saadaan jossain vaiheessa vastaus joltakin jossain yhteydessä – että onkohan tämä arviointikertomuksen huomio otettu nyt tarpeeksi vakavasti, eli että valvotaan paremmin uudisrakentamisen laatua.

Kiitos.

Valtuutettu Mia Haglund

Tack, ordförande.

Jag vill försäkra ledamot Månsson om att min intention inte var att uppmana människor att låta bli att skaffa barn, utan att vi inte ska fränse vilket resultat det kan ha av att vi inte gör tillräckligt stora klimatåtgärder i vår politik på invånarantalet och på födsligheten.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Tuossa äskeisessä puheenvuorossani olisin halunnut vielä puhua täällä arviointikertomuksessa käsitellyistä palkkaeroista ja siitä, kuinka avoimesti meillä on mahdollista Helsingin kaupungilla arvioida sitä, minkälaiset palkat ja millä perusteilla meidän henkilöstöllemme maksetaan. Tämä on yksi asia, johon mielestäni on löydettävä ehdottomasti ratkaisuja, ja kun tästä nyt ei tästä arviointikertomuksesta aivan selkeästi käy ilmi se, että nyt tämän toimialarakenteen muutoksen jälkeen, kun hallintorakennetta muutimme, että miten eri aloilla. Mutta voisi helposti kuvitella, että meillä jos tehtävien vaativuuden arviointia tehtäisiin, naisvaltaisten alojen palkat saattaisivat nousta suhteessa siihen, mitä miesvaltaisten alojen palkat ovat olleet. Sen takia pidän erittäin tärkeänä, että tarkastuslautakunta on tätä arvioinut, mutta toivoisin, että tämä arviointi ei jää tähän, vaan arviointia tarkastuslautakunta jatkaisi tältä osin myös jatkossa. Jaa toivoisin, että nimenomaan tämä sukupuolten tasa-arvonäkökulma yhä vahvemmin olisi tässä arvioinnissa mukana,

19.6.2019

niin että saman vaatimustason tehtävissä meillä jatkossa maksettaisiin riippumatta siitä, millä sektorilla henkilö on töissä tai mikä sukupuoli hänellä on. Tietenkään sukupuoli ei ole palkassa merkitsevä tekijä suoraan, niin kuin ei ole KVTESSä tai muissakaan sopimuksissa sukupuolen perusteella voida maksaa erilaista palkkaa, mutta meillä ovat nämä alat eriytyneet historian saatossa kohtuullisen paljon, ja toivon, että tarkastuslautakunta jatkaa tätä arviointia.

Valtuutettu Alviina Alametsä

Kiitos, puheenjohtaja ja arvon valtuutetut.

Tarkastuslautakunnassa olemme olleet hyvin tyytyväisiä siitä, että on herättänyt vilkasta keskustelua myös tämä arviointikertomus täällä, ja itse olen ilolla myös ollut mukana lautakunnassa, jossa on nyt painotettu aika paljon tällaisia hyvin käytännönläheisiä, kaupunkilaisten arkea lähellä olevia aiheita. Teen vielä tähän kohtaan ponsiesityksen koskien hyvinvointivaikutuksia ja etenkin mielenterveysvaikutuksia. Yksi asia tosiaan, mitä arviointikertomuksessa ja tämän päivänkin keskustelussa on noussut esille, on se, että meillä on edelleen vakavia puutteita mielenterveyden palveluissa, hoidossa ja ennaltaehkäisyssä Helsingin kaupungilla ja etenkin nuorten ja lasten palveluiden osalta. Sehän on kestävätilanne. Ajattelen, että yksi ongelma tässä on se, että meillä yksinkertaisesti on liian vähän rahaa ja resursseja ja henkilökuntaa sosiaali- ja terveystoimialalla toteuttaa näitä asioita. Ajattelen, että jos me haluamme pitkällä tähtäimellä ratkaista tilannetta, on tarpeen arvioida, miten niitä resursseja voidaan lisätä sillä tavalla, että me aidosti saamme sen avun ihmisille, jotka sen avun tarvitsevat. Se on taustalla tässä ponsiesityksessä, jonka olen jättänyt tänne järjestelmään. Eli ? pidemmällä aikavälillä, ei vain sillä tavalla, miten saadaan mahdollisimman nopeasti ihmisiä heitettyä ulos järjestelmästä tai muuta, vaan se, että mahdollistettaisiin ammattilaisille pitkäjänteinen ihmisten auttaminen ja esimerkiksi lyhytterapiat ja muut, mitä me olemme useat täällä ehdottaneet. Kiitoksia oikein paljon, jos saan tukea tälle ponnelle.

Ledamoten Eva Biaudet

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin käyttää tilannetta hyväksi ja heti esittää tukeni edustaja Alametsän tai valtuutettu Alametsän ponnelle, hyvälle ponnelle.

19.6.2019

213 §

Esityslistan asia nro 12

HELSINGIN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2019–2021

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Kun lukee esityslistatekstiä ja -liitettä, hyvinvointisuunnitelmaa seuraaville vuosille, ei voi todeta mitään muuta kuin että jos kaiken tämän saamme toteutettua, meillä on entistä parempi kaupunki ja entistä paremmat palvelut kaiken ikäisille helsinkiläisille. Tämä hyvinvointisuunnitelma on todella hyvä sisällöltään, ja tuossa kun ryhmien välillä käytiin vähän keskustelua ponsien tekemisestä, totesin, että ainakaan minulla ei ole sellaista suurta viisautta, että tänne mitään ponsilla lähtisin lisäämään. Meillä on hyvät virkamiehet, ja tämän tekstin pohjalta on erittäin hyvä lähteä kehittämään eteenpäin Helsingin palveluita.

Me tarvitsemme palveluiden kehittämisen taustalle tietoa, ja sitä tietoa on olemassa paljon, ja sitä myös jatkossa varmasti kerätään, ja sen tiedon pohjalle on hyvä rakentaa. Mutta sitten me tarvitsemme myös rahoituksen, ja ensi syksyn budjettineuvotteluissa taas näemme, miten ensi vuodella ja sitten tuleville vuosille saamme varattua riittävän rahoituksen, jotta nämä kaikki hyvät kirjaukset voivat toteutua.

Yksi asia kuitenkin täältä hyvinvointisuunnitelmasta tuossa puuttuu, ja itse asiassa huomasin sillä tavalla ensinnäkin sellaisen ongelman, että toivoisin, että jatkossa nämä esityslistan liitteet olisivat sellaisia, että niistä voi sanahauulla hakea. Nyt sain virkamieheltä onneksi Word-version tästä, niin pystyin sitten hakemaan sieltä. Leikkipuistoista tässä hyvinvointisuunnitelmassa ei sanota mitään, ja leikkipuistothan ovat erittäin tärkeä osa lastemme, nuoremme ja perheidemme palvelua. Nyt esimerkiksi kesäaikaan kesäruokailu on todella tärkeä osa lasten ja perheiden arkea ja helpottaa perheiden arkea, ja toivon, että sille on laaja tuki jatkossakin, että Helsinki jatkaa leikkipuistoissa lasten kesäruokailua.

19.6.2019

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Vaikka tässä kollega Peltokorpi totesi, että paperi on erinomaisen hyvä, hyvinvointisuunnitelma on hyvä, mutta koska maailma ei ole täydellinen, löysimme sieltä muutaman sellaisen kohdan, jota ehkä voisi tarkentaa. Täällä puhutaan paljon eriarvoisuuden vähentämisestä, lapsiperheiden tukemisesta ja PD-rahaman käyttämisestä, mutta selkeästi tässä hyvinvointisuunnitelmassa ei ole huomioitu yksinhuoltajuutta ja sairastavia vanhempia, jotka ovat tutkimusten mukaan yksi suurin taustatekijä silloin kun puhutaan lapsiperheköyhyydestä sekä syrjäytymisestä. Joten olen tehnyt ponnin, jossa tämä asia huomioitaisiin, että nämä taustatekijät selvitettäisiin, kun käytetään PD-rahaman ja harkitaan lapsiperheiden tukemista.

Sen lisäksi ikääntyvän väestön kaatumisen ehkäisyssä meillä on olemassa käypä hoito -suositus, jossa on riskiryhmien osalta olemassa käypä hoito -suositusten mukaiset riskin arviot ja ehkäisytoimenpiteet, ja ehkä tässä hyvinvointisuunnitelmassa voitaisiin olla sillä lailla kunnianhimoisia, että ainakin voitaisiin selvittää se, voitaisiinko näitä käypä hoito -suositusten suosituksia käyttää, joten olen tehnyt tänne tämän sisältöisen ponnin lisäämään muutoin erinomaista hyvinvointisuunnitelmaa.

Ledamoten Eva Biaudet

Ärade ordförande. Arvoisa puheenjohtaja.

Mielestäni tämä hyvinvointisuunnitelma on hyvä osoitus siitä, miten hyvä se on ollut, että laissa edellytetään tällaista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekemistä. Tässä on hyvällä tavalla kerätty tietoa, mutta myös määritelty indikaattoreita hyvinvoinnista ja asetettu tavoitteita, ja se on todella tärkeää. Ehkä sellainen tässä aiemmin keskustelua herättänyt ja myös tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esillä tuotujen mielenterveyspalveluiden puutteiden esille nostaminen on mielestäni tässäkin vielä erittäin keskeistä. Ehkä yksi huolestuttava indikaattori oli, miten suuri muutos tapahtuu neljännen ja viidennen luokan välillä ja kahdeksas-yhdeksäsluokkalaisten ja lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden välillä siihen, miten he itse kokevat oman terveydentilansa. Tässä tapahtuu jonkinlainen suuri muutos tässä nivelvaiheessa, ja silloin tietenkin pitäisi löytyä hyviä ja laadukkaita palveluita.

19.6.2019

Kun sote-uudistusta on pohdittu, on kartoitettu myös Uudellamaalla, miten ruotsinkieliset saavat terveydenhuoltopalveluita, ja on huomattu, että siellä missä on erityisesti järjestetty ruotsinkieliset palvelut organisaatiossa, siellä se tapahtuu paremmin. Helsingissäkin on välillä saatu parempia tuloksia kuin muualla, mutta selvästi me tiedämme tällä hetkellä, miten haavoittuva se on. Sen takia ajattelinkin, että teen ehdotuksen, koska nimenomaan mielenterveyspalveluiden saatavuus sekä koulussa oppilashuollossa ja muualla omalla äidinkielellä, niin kuin laki edellyttää, olisi erittäin keskeistä. Teenkin tämän esityksen, joka on jaettu tuolla järjestelmässä, että tehdään suunnitelma HUSin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, miten todella voitaisiin turvata omakieliset mielenterveyspalvelut.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos. Hyvät valtuutetut.

Tämä hyvinvoinnin edistäminen on äärimmäisen olennainen kunnan tehtävä, ja nämä esitetyt toimet yhdenvertaisuuden, mielenterveyden, liikkumisen, lasten ja nuorten ja ikääntyneiden ja sitten myös tämän elävän kaupungin eteen ovat todella kannatettavia. Haluan nyt kiinnittää huomiota näihin tavoitteisiin, että turvataan tulotasosta ja taustasta riippumatta yhdenvertainen palveluiden saatavuus eri väestöryhmissä, edistetään liikkumisen sujuvuutta kestäville kulkumuodoilla ja mahdollistetaan kaikille helsinkiläisille osallistuminen harrastus- ja kulttuuritoimintaan.

Nyt viitaten tähän valtuutettu Peltokorven puheenvuoroon en nyt ota kantaa siihen, minkälaista viisautta minussa itsessäni asuu, mutta onneksi minä olen päässyt tämän kevään aikana kuulemaan Metropolialueen köyhyys NYT -verkoston tutkijoita 2:kin kertaa. He ovat tutkineet nimenomaan helsinkiläistä köyhyyttä ja sen vaikutuksia ihmisten elämään ja osallisuuteen. Näiden tutkimusten alustavien tulosten mukaan taloudellinen niukkuus vähentää helsinkiläisten mahdollisuuksia sosiaaliseseen kanssakäymiseen, itsensä toteuttamiseen tai liikkumiseen kotikaupungissa. Jos ei ole rahaa, ei ole osallinen samasta tarjonnasta, valinnanvapaudesta ja itsemääräämisoikeudesta kuin muut ovat. Onkin hyvä meidän täällä muistaa, että ilman perusturvan tason nostoa ei kaikkien meidän kaupunkilaistemme osallisuus ja hyvinvointi tule lisääntymään, vaikka me nyt hyväksyisimme minkälaisen suunnitelman tahansa. Täällä me emme siihen valitettavasti voi vaikuttaa, mikä se perusturvan taso on, mutta yksi asia, mitä nämä tutkijat mainitsivat osallisuuden esteeksi, oli liikkumisen kalleus. Eli matkalipun kustannus voi estää sen, että pienituloinen pääsisi osalliseksi muuten maksutto-

19.6.2019

masta toiminnasta, jota meillä täällä Helsingissä on onneksi paljon eri puolilla kaupunkia. Ei voi olla niin, että pienituloisen täytyy vain toivoa, että hänelle sopivaa hyvinvointia edistävää toimintaa löytyy kävelyetäisyydeltä täällä Helsingissä. Eli hänelläkin on oltava mahdollisuus valita tässä asiassa ja mahdollisuus osallisuuteen. Kaikkein paras ratkaisu tietysti olisi, jos lippujen hintaa voitaisiin alentaa, mutta se päätös ei ole Helsingin varassa pelkästään. Tämän vuoksi olen tehnyt tänne järjestelmään ponnin siitä, että asiaan etsittäisiin muita ja samalla nopeampia ratkaisuja. Ponsi on täällä järjestelmässä ja kuuluu näin:

Hyväksyessään hyvinvointisuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet löytää uusia ratkaisuja esimerkiksi täydentävän tai ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myöntämiskäytäntöjen kautta niin, että joukkoliikennelipun hinta ei jatkossa muodostuisi pienituloisille helsinkiläisille hyvinvointia edistävään toimintaan osallistumisen esteeksi.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos paljon tästä HYTE-ohjelmasta. Olin tosi innoissani huomattessani, että tällainen todellakin toteutuu vihdoinkin. Itse sain noin 12 vuotta sitten tässä valtuustossa läpi ponnin, jossa edellytettiin, että tilinpäätöksessä tulee aina teksteissä huomioida terveysvaikutusten arviointi. Tästä huolimatta silloin se ilmestyi useimmiten virastojen teksteihin vasta monen huomautuksen jälkeen. Ensimmäisenä silloin terveysvaikutusten arvioinnin kirjasi budjettitietoihin Helsingin kaupunginorkesteri. Silloiset sosiaali- ja terveyslautakunnat olivat viimeisten kirjaajien joukossa.

Henkilöstöriittävyden ja kalliiden erityistason hoitotoimien ja lääkkeiden käyttöönoton sekä lihavuuden ja liikkumattomuuden ja päihde- ja alkoholisairauksien aiheuttaman inhimillisen hädän ja kulujen lisääntymisuhan luulisi viimeistään saavan tässä maassa joka kunnan – tai tulevaisuudessa ehkä maakunnankin – vauhtia näihin HYTE-toimiinsa. Tulevat sote-hallintoalueet, olivat ne mitä tahansa ja oli niitä kuinka monta tahansa, ovatkin sitten oiva organisaatiotasoin koordinoimaan näitä HYTE-suunnitelmia valtakunnallisesti ja myös seuraamaan niiden vaikuttavuutta. Helsingissä on erittäin tärkeää painottaa tässä HYTE-ohjelman mukaisesti nimenomaan lapsuus- ja nuorisoikä, koska sinä aikana rakennetaan arjen taidot, tuleva työvoiman henkinen ja fyysinen työkyky sekä varmistetaan ikääntyvän yhteiskunnan hoivatyövoima.

19.6.2019

Matalan kynnyksen perhepalvelut, coping-aidot, talousneuvonta, puhelin ja chat-palvelut, sos-numero akuuttihätään ja niin poispäin tulevat varmasti olemaan yksi tapa näiden perhekeskusten ohessa helpottamaan tätä lasten ja perheiden hyvinvointia. Puhumattakaan siitä yksinhuoltajien köyhyydestä.

Päihteet ja tupakointi mainittiin tässä yhtenä huutomerkkialueena. Siinä päihteidenkäytön myöhentäminen ihan tutkimuksen mukaan joko estää tai vähentää tai siirtää päihteidenkäytön aloittamista. Meillä kaikilla aikuisilla pitäisi olla vastuu siitä, minkälaisessa savuttomassa ja päihteetöntössä ympäristössä lapsemme ja nuoremme harrastavat. Helpompi tapa saavuttaa kiinteistöihin tupakkakielto, sen pitäisi olla nykyistä helpompaa kuin mitä se näiden hakemusten käsittelyn myötä on. Meillä on harrastus- ja nuorisotoimintaa, mihin aivan selkeästi kuuluu työntekijöillä, ohjaajilla nuuskankäyttö. Meillä on ammatillinen koulujärjestelmä, jossa myös työpaikat ja harjoittelupaikat pitäisi velvoittaa siihen, että sillä ollaan ainakin kouluaika ilman savukkeita ja nuuskaa. Liikuntapaikkojen tulisi olla joka puolella kaupunkia mahdollisimman lähellä ihmisiä, ja niiden hallinta voi yhtä hyvin olla yksityisellä tai kaupungilla. Palvelusetelikäytäntöhän on mahdollista ottaa käyttöön myös näissä maksuttomissa palveluissa tarvittaessa.

Ikääntyneiden hyvinvointi ja myös terveyden edistäminen ei ole pois minkään muun ikäluokan tästä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistöimistä, vaan päinvastoin se lisää käytettävissä olevaa rahaa palveluihin ja myös helpottaa sitä kautta työelämän ja lapsiperheiden tukena toimimista. Jatkan hetken päästä.

Kiitos.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja ja valtuusto.

On hienoa, että tämä hyvinvointisuunnitelma on nyt täällä meidän käsittelyssämme. Ensimmäistä kertaa Helsingissä olemme tehneet tällaisen kokoavan suunnitelman, ja vaikka aikaisemmin olemme käsitelleet näitä lakisäätteisiä, esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ja ikääntyneiden ohjelmia, niin nyt kuitenkin olemme ensimmäistä kertaa tällaisessa vaiheessa, ja valtuusto voi käydä tästä keskustelua. Kiitos jo hyvin alkaneesta keskustelusta.

Tässähän katsomme todella sitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, jolloin aikajänne ei ole usein seuraava vuosi tai juuri nyt palvelutarjonta

19.6.2019

– ei varsinkaan palvelutarjonta yksin sotessa, vaan nimenomaan koko kaupungissa. Ehkä aikajänteen pitäisi olla siellä 20 tai 50 vuoden päässä: mitä voimme kaupungissa tehdä nyt, jotta helsinkiläiset ovat terveempiä ja hyvinvoivempia myös 50 vuoden päästä. Tietenkin joissain ikäryhmissä tehokkaalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä voidaan vaikuttaa jo heti. Esimerkiksi ikääntyvien liikkuminen ja kuntoutus on sellainen, jossa terveyshyödyt tulevat heti nähtäväksi myös ihan euroissa, mutta ennen kaikkea tietenkin inhimillisessä hyvinvoinnissa.

Helsingillä on paljon perinteitä. Meillä on ollut Savuton Helsinki ja monen muunlaista ohjelmaa, jotka ovat olleet tärkeitä, mutta ehkä tällaista kokonaisvaltaista, jossa otetaan esimerkiksi mielen hyvinvointi koko kaupungin asiaksi, meillä ei todellakaan ole aiemmin ollut. Ehkä merkillepantavaa on myös se, että koska naapurikaupunkimme Espoo ja Vantaa ovat aikaisemmin jo saaneet aikaiseksi sen HYTE-rakenteen, niin nyt voimme myös naapurikaupunkien kanssa miettiä, miten pääkaupunkiseudulla muodostamme yhteisiä tavoitteita, ja näin olemme todellakin tehneet. Valtuustohan tulee samaan tästä raportointia vuosittain, ja itse ainakin pitäisin olennaisena jatkossa myös sitä, että tämän toteutuksessa katsomme myös hieman maailmalle. Helsingin nyt liittyy myös European Healthy Cities -verkostoon, jossa voimme etsiä niitä malliesimerkkejä myös muista eurooppalaisista kaupungeista, ja varmaan globaalimminkin on sekä meille opittavaa mutta myös yhtä lailla meillä on aika paljon annettavaa maailmalle niistä esimerkeistä, mitä valtuusto hyvin täällä toi esille. Vaikkapa nyt sitten alkaen leikki- puistoruokailusta ja niin edespäin.

Yksi asia on ehkä hyvä huomioida tässä jatkossa. Se on se, että terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työtä ei missään tapauksessa pysty kaupunki tekemään yksin – eivät sote-palvelut eivätkä kaikki toimialat yhdessä – vaan nimenomaan tässä koko kaupungin verkosto, järjestöt, erilaiset aktiiviset toimijat ovat niitä, jotka tekevät tämän, toteuttavat tämän ohjelman. Heidän saamisensa mukaan tähän on erinomaisen tärkeää, mutta siitähän meillä on jo pitkiä perinteitä, ja uskon, että tässä hyvässä hengessä, kun tämä on alkanut, eteenpäin myös mennään.

Vielä yksi huomio tästä käydyistä keskustelusta. Meillä on positiivisen diskriminaation – tai millä termillä asiaa halutaan kutsuakin – myös laajentamisesta suunnitelmia. Se on hyvin toiminut kasvatuksessa ja koulutuksessa monessa palvelussa, ja nyt sote-toimialalla sitä mallia on myös kehitetty. Täällä viitattiin siihen, että huomioidaanko siinä esimerkiksi yksinhuoltajat, niin sote-toimialalla erityisesti huomataan, että esimerkiksi pienituloisuus, lapsiperheköyhyys ja yksinhuoltajuus korre-

19.6.2019

loivat hyvin voimakkaasti keskenään, ja ehdottomasti se tulee olemaan siinä aivan keskeinen niissä malleissa, kun sitä lasketaan.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensimmäiseksi kannattaisin valtuutettu Malinin pontta. Tämä hyvinvointisuunnitelma on erittäin, erittäin monipuolinen ja hyvä, ja hyvä, että se nyt tuli meille tänne keskusteluun. Yksi asia, mitä haluaisin korjata, on tuo valtuutettu Karhuvaaran sanonta, että näitä palveluja pitäisi tuottaa maakunnissa. Nythän sen edellisen hallituksen esityksen mukaan ne nimenomaan kuuluivat kaupungeille. Eli nyt on erittäin hyvä, että tämä hyvinvointisuunnitelma on kaupungin suunnitelma. Eikö olisikin hyvä luopua koko maakunnista, ettei sitten tarvitsisi miettiä, mitä siellä pitää vielä tehdä?

Sitten ihan uusi asia, mikä on tullut tässä ihan lähikuukausina nyt meille eteen tässä vanhojen ihmisten hyvinvoinnissa, jota itsekin edustan, on se, että meillä on erittäin paljon kerhoja ja yhdistyksiä tässä kaupungissa, ja meillä ei ole enää tiloja pitää näitä kokouksia. Koska niiden pitää olla ensinnäkin keskellä päivää, niitä ei voi pitää siis kouluissa. Eli esimerkiksi kaupungin nuorisotilat ja sellaiset sopisivat kyllä meille erittäin hyvin. Tämä ongelma on tullut siitä, että luterilainen kirkko on yhtäkkiä tullut niin kovin köyhäksi, että he ovat joutuneet tai mekin olemme joutuneet saneeraamaan seurakuntatiloja, ja silloin ei ole seurakuntasaleja enää käytettävissä. Joten jos saisi kannatuksen tälle ponnelle, niin se on, että:

Selvitetään mahdollisuus tarjota ikääntyneiden kerhoille ja yhdistysten kokousten pitämiseen kaupungin tiloja.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Anteeksi, valtuutettu Asko Seljavaara, minä kyllä sanoin, että tulevaisuudessa esimerkiksi maakunnat tai joku muu, sanotaan vaikka sotes-ta vastaava yksikkö Suomessa, jos tämä nyt tulee tämä maakuntauudistus.

19.6.2019

Välihuuto!

No, joka tapauksessa oli sen nimi ihan mikä tahansa, niin joku tarvitaan koordinoimaan myös tämä koko valtakunnallinen toiminta ja etsimään sieltä alueelliset riskialueet, riskiryhmät ja sikäli velvoittamaan kunnat sitten hoitamaan heille kenties lakisääteisesti tulevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnan yhdessä erilaisten kumppaneiden kanssa. Ei välttämättä pelkästään yksin.

Tähän ikääntyneiden hyvinvointiin voitaisiin jo tällä hetkellä – paitsi nämä tilat, mistä mainitsit – myös lisätä aivan yksinkertaisia asioita kuten kulkureiteille penkkejä, kuljetuksia, lähipuistojen turvallisuutta parantamalla ja oikeus käyttää niitä lähimmän palvelutalon tai seniorikeskuksen palveluja itsensä hyväksi, vaikkei siellä asukaan.

Ledamoten Björn Månsson

Tack, ordförande.

Ensinnäkin tämä kokoomusedustajien välinen väittely, niin onhan se toisuus sellainen, että uudessakin hallitusohjelmassa on maakunnat, ja sitten luvataan pääkaupunkiseudulle ja Uudellemaalle erityisratkaisua, tai sitä selvitetään tämän syksyn aikana. Eli mahdollista on – ja todennäköistäkin – että tulee maakuntia ainakin muualla Suomessa. Mutta meidän lähtökohtamme kai on se, että Helsinki hoitaa omat asiansa, ja toisaalta sitten se, että HUS pysyy erikoissairaanhoidon tuottajana.

Pyysin tietysti alun perin puheenvuoron sen takia, että haluan lämpimästi kannattaa Eva Biaudet'n tekemää ponsiesitystä tärkeässä asiassa eli lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tehostamisessa. Nimenomaan korostan tämän hoitoketjun merkitystä. Meillä oli ryhmäkokouksessa tänään ennen valtuuston kokousta nuorisoneuvoston edustajia meillä, ja hekin todistivat siitä, että ongelmana on se, että kun siirtyy esimerkiksi koulusta seuraavalle asteelle, sitten tämä hoitoketju, jos on ollenkaan alkanut, saattaa katketa. Eli kannatan Eva Biaudet'n tekemää ponsiesitystä.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut.

Ensiksi kannatan Asko-Seljavaaran tekemää erinomaista pontta, koska eläkeläisyhdistyksillä ja kerhoilla on puute tiloista ja nimenomaan he

19.6.2019

tarvitsevat tällaisia esteettömiä tiloja, joita monet palvelukeskukset ja senioritalot tarjoavat. Hyvinvointisuunnitelma on kattava ja laaja ja selkeästi vaatii myös merkittävää rahoitusta. Saimme siitä lukea tilastojen valossa, miten helsinkiläisten 65 vuotta täyttäneiden lukumäärä on 2000-luvulla lisääntynyt 46 %, joskin koko maahan verrattuna ikärakenteen vanheneminen on silti maltillista. Kuitenkin tiedämme, että muistisairaudet lisääntyvät roimasti ihmisten ikääntyessä. Ikääntymisen ja muistisairauksien myötä kotihoidon palvelutarpeet samoin kuin ympärivuorokautisen hoivan tarpeet tulevat kasvamaan räjähdysmäisesti Helsingissä.

Hyvinvointisuunnitelmassa monessa kohden korostetaan osallisuuden vahvistamista. Etenkin ikääntyneen väestön mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen tulisi tukea. Siksi valtuutettu Malinin tavoin olen huolissani etenkin toimintarajoitteisten ikääntyneiden liikkumismahdollisuuksista näihin hyvinvointisuunnitelman mukaisiin palveluihin. Joukkoliikenteen lippu voi olla monelle pienituloiselle ikäihmiselle niin kuin nuorellekin esteenä osallistumiselle.

Siksi yhdistin 2, molemmat aiheet ponnessa, jossa esitän huoleni kotihoidon resurssien sekä ympärivuorokautisen hoivan tarpeen riittäväydestä ja ikääntyneiden toimintarajoitteisten helsinkiläisten liikkumismahdollisuuksista ikääntyneille suunnattuihin palveluihin.

Kiitos.

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Hyvinvointisuunnitelmaanhan on kirjattu, että hyvinvointi ymmärretään kaupungissa laajasti. Siihen vaikuttavat niin talous- kuin koulutuspolitiikka, sosiaali- kuin terveystalitiikka ja niin työllisyys-, alue- ja asuntopolitiikkakin. Kuten täällä on ilmennyt, näkökulmassa on laajasti otettu ja hahmotettu koko kaupunki. Yksi osa-alue kuitenkin puuttuu tuosta äsken mainitsemastani listauksesta, nimittäin kulttuuri ja vapaa-aika. Onneksi ohjelmassa kuitenkin viimeisessä luvussa kulttuurin rooli on nostettu merkittävästi esiin. Ohjelmassa todetaan, että innostava, monipuolinen ja laadukas kulttuurielämä on muun ohessa myös olennainen osa meidän hyvinvointiamme. Hyvinvointisuunnitelmassa eriarvoisuus nähdään kaupungin suurimpana haasteena, ja siihen on todellakin helppo yhtyä. Eriarvoisuuden vähentäminen on mittava haaste, ja on täysin selvä, että sen eteneminen edellyttää niin tietopohjaa kuin meidän ymmärryksemme vahvistamista. Ohjelmassa esitetään myös

19.6.2019

keinoja tavoitteeseen pääsemiseksi. Vielä jää kuitenkin paljon täsmen-
tämättä.

Kolmas luku, Liikkuva ja terveellinen kaupunki kaikille, on erinomainen. Kiitos siitä ja hyvästä valmistelutyöstä. Osiossa nousee vahvasti arjen liikkuminen niin että me todella saamme helsinkiläiset niin henkisesti kuin fyysisesti liikkeelle. Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemistä koskevassa luvussa on paljon tärkeitä nostoja. Ohjelma ulottuu 0–29-vuotiaisiin. Varhaislapsuuden ja varhaiskasvatuksen merkitys on kiistan-
ton, ja siihen kaupungissa panostamme ja pitää yhä panostaa. Itse
jään kuitenkin usein miettimään, osaammeko me riittävän vahvasti tu-
kea myös aikuistuvia nuoria. Näemmekö me 15-vuotiaat ja reilu pari-
kymppiset? Näemmekö ne ongelmat, jotka liittyvät pikavippeihin, ja nä-
emmekö ne ongelmat, jotka kamppailevat myös itsenäistymisen taipa-
leessa?

Yksi toimenpiteistä on kulttuuripalveluiden tuominen osaksi perhekes-
kuksia ja varhaiskasvatusta. Se on hieno osa, ja myös kulttuuri- ja va-
paa-ajan olosuhteiden tarkastelu on otettu hyvin huomioon. Toimenpi-
teitä ohjelmassa on edelleen yli sata. Näiden lisäksi suuret haasteet yh-
teiskunnassa ovat kuitenkin vielä ratkaisematta. Lapsiperheiden köy-
hyys on edelleen iso ongelma ja alueiden eriarvoistuminen. Jo liikku-
misohjelmassa todetaan, että lasten liikkuminen alkaa eriytyä 3 ikävuo-
den aikana, ja taustalla liittyy nimenomaan perheiden erilainen sosio-
ekonominen asema. Meidän pitäisi näiden hyvien ohjelmien ja hyvien
tavoitteiden lisäksi pyrkiä vähentämään myös köyhyyttä.

Taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksista on paljon tutkittua tietoa. Samoin myös nuorisotyö tekee merkittävää työtä tukiessaan nuorten kasvua. Nuortenkin osalta meidän on kuitenkin pyrittävä vaikuttamaan myös yhteiskunnassa syrjiviin rakenteisiin. Mukaan ottaminen ja näh-
dyksi tuleminen ovat kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan työtä kantavia
periaatteita, ja ne samalla parantavat myös ihmisten hyvinvointia. Oodi
on meille loistava esimerkki siitä, että monet ihmiset kokevat olevansa
tervetulleita. Vaikka helposti ajatteleme, että avoimet tilat ovat avoi-
mia kaikille, näin ei välttämättä aina ole. Sosiaaliset esteet ovat, pu-
heenjohtaja, todellisia esteitä, ja meidän on kyettävä ennen kaikkea
purkamaan niitä, jotta me pystymme tarjoamaan kaikille kaupunkilaisille
kokemuksen siitä, että hän on merkittävä yhteiskunnassamme ja on
tervetullut meidän omaan kaupunkiyhteisöömme.

Toivotan menestystä HYTE-työlle ja samalla toivon, että pystymme
näiden lisäksi rakentamaan myös laajempia kokonaisuuksia.

Kiitoksia.

19.6.2019

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt kun on tilaisuus kysyä apulaispormestarilta tätä asiaa, niin oletteko poistanut lopullisesti kulttuurikaverin? Sillä vain ne vanhukset ja vammaiset ovat olleet erittäin pahoillaan siitä, että sitä mahdollisuutta ei enää ole.

Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Tämä oli erittäin tärkeä puheenvuoro kulttuurin merkityksestä hyvinvoinnille, ja ehkä sanoisin, että myös demokratialle. Me tarvitsemme täällä todella paljon nyt sitä, että tulevaisuudessa meidän kulttuuripalvelumme ja kasvatus ja koulutus, sosiaali- ja terveystoimi, kaikki me yhdessä käytämme erilaisia taiteen antamia mahdollisuuksia ja kehitämme näitä. Minusta kuulostaa erittäin hienolta tämä perhekeskuksen hanke. Mielestäni, olin ajatellut, että yksi esitys, jonka olisin voinut myös tehdä tänne, oli se, että jos näihin kaikkiin kärki-ilmiöihimme olisi yhdistetty tällainen kulttuurin ja muiden toimialojen välinen yhteinen toiminta, minusta se olisi hienoa.

Toivotaan, että tulevina vuosina me saamme tätä myös lisää. Taiteella on itseisarvo, mutta sillä on myös arvo demokratian ja hyvinvoinnin edistäjänä.

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvin lyhyesti valtuutettu Asko-Seljavaaralle: kyllä kulttuurikaveritoiminta jatkuu. Sehän on ollut merkittävä nimenomaan hyvinvointia. Se oli sellainen listaus, joka ei ole enää olemassa. Kyllä toiminta jatkuu.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

19.6.2019

On sanomattakin selvää, että kannatan lämpimästi valtuutettu Asko-Seljavaaran pontta ja valtuutettu Vepsän puheenvuoroa, jolla hän kannatti tätä valtuutettu Asko-Seljavaaran pontta. Tähän itse asiaan: tämä on hyvä, ja tähän voisi lisätä varmasti vielä paljon muitakin, mutta yksi, joka on pitkään itseäni hämmentänyt ja toivottavasti tulee muuttumaan, on se, että kun tehdään liikennepäätöksiä ja muita isoja päätöksiä, otetaan vaikutukset hyvinvointiin ja erityisesti liikkumiseen huomioon. Olen joskus aiemminkin puhunut, että vaikka nämä kaupungin hissiavustukset, joihin me laitamme paljon rajaa ARA-tuen lisäksi, ovat varmasti yksi vahingollisimmista ihmisten liikkumiseen vaikuttavista tavoista käyttää veronmaksajien rahoja. Toinen ehkä pienempi mutta nyt vaikka nämä sähköpotkulaudat ja tämä HSL:n oma järjestelmä, jossa puoli miljoonaa laitettiin kiinteisiin asemiin liikkumismuodolle, joka on sen takia kehittynyt, ettei ole kiinteitä asemia, myös vähentää merkittävästi liikkumista, koska kyllä potkulaudat on tarkoitettu kävelyetäisyyksille. Tämä osoittaa toki sen, että hyvinvointi ja liikkuminen ovat tosi moniulotteinen ilmiö, ja siihen vaikutetaan kaikilla päätöksenteon tasoilla joka toimialalla. Hienoa, että nyt on ensimmäisiä linjauksia tai nyt on tällainen paketti, joka on nimetty tämän mukaan, ja edetään jatkossa sen pohjalta ja otetaan muutenkin päätöksenteossa huomioon liikkuminen ja hyvinvointi, niin hyvä tulee.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on useissa puheenvuoroissa jo nostettu esille, ja se nousee esille usein, kun puhutaan lapsiperheköyhyydestä: yksinhuoltajien asema. Se on tietenkin tärkeää, mutta jotenkin kuvaavaa on, että kun hyvinvointisuunnitelma oli käsittelyssä kaupunginhallituksessa, siellä Anna Vuorjoki yritti esittää sellaista kirjausta osana yhtä vastaesitystä, että selvitetään yksinhuoltajien tilapäisen hoidon tarve. Siitä jouduttiin tästä kirjauksesta äänestämään, ja tämä kirjaus hävisi. Pitää miettiä muita tapoja, joilla tätä konkreettista kirjausta edistetään. Tosiasia on se, että monilla yksinhuoltajilla nimenomaan tilapäisen hoidon tarve on todella suuri, ja se olisi nimenomaan sellaista ennalta ehkäisevää toimintaa, joka auttaisi jaksamaan arjessa.

Mari Rantanen nostaa täällä omassa ponsiehdotuksessaan esille yksinhuoltajien jaksamisen, ja kannatan hänen ponttaan. Samalla kannatan myös Petra Malinin pontta. Se on myös erittäin hyvä ponsi, mutta ehkä nyt tämä on ensimmäinen hyvinvointisuunnitelma, ja toivotaan, että seuraava hyvinvointisuunnitelma on vielä astetta konkreettisempi.

19.6.2019

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja ja arvon valtuutetut.

Erinomainen paperi, suunnitelma tämä hyvinvointisuunnitelma. Siinä on erittäin hyviä painopistealueita: eriarvoisuuden vähentäminen ja liikku-
misen lisääminen, lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy ynnä muuta.
Mielenterveyden ja päihteettömyyden edistäminen ja ikääntyneiden
toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistaminen. Nyt täytyy erityistä hu-
miota kiinnittää siihen, että tämä myös toteutuu käytännön tasolla eikä
suunnitelma jää strategiseksi paperiksi ja arviointivaiheessa todetaan,
että hupsista heijaa, ovat jääneet vähän vaiheeseen nämä toimenpiteet
eli 108:ko niitä toimenpiteitä oli? Vastuutetaan selvästi, että ne toteutu-
vat, koska suuressa organisaatiossa, niin kuin Helsingin kaupunkikin
on, herkästi voi tulla sellainen ajatus, että kyllä joku tämän homman
hoitaa. Esimerkiksi valtuutettu Vepsän ponsi, kannatan sitä, jos se kiin-
nitetään tähän ikääntyneiden ihmisten toimintakyvyn ja osallisuuden
asioihin, joka toki vaatii hyvin vahvoja savumerkkejä täältä sinne HSL:n
suuntaan, että tämä matkustaminen helpottuu, onko se sitten maksut-
tomuutta tai mitä se on. Se auttaa niin ikääntyneitä kuin myös nuoria ja
lapsia osallistumaan, liikkumaan ja kulkemaan.

Kiitoksia.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos siitä, että meillä on tässä tämä ensimmäinen hyvinvointisuunni-
telma. On hirveän hienoa, että suunnitelma on tehty, ja tässä on lähdet-
ty tekemään työtä yli hallintokuntarajojen yhdessä. Kiitos kaikille, jotka
ovat tätä olleet valmistelemissa. Tässä on paljon hyviä tavoitteita ja
toimenpiteitä. Olen tyytyväinen siihen, että mielen hyvinvointi on täällä
yhtenä osa-alueena. Sen sisältö voisi olla kunnianhimoisempikin. Siinä
on aika kapeasti katsottu näitä tavoitteita. Siinä on lähinnä sellaisia
psykiatrisen hoidon kehittämiseen liittyviä tavoitteita, ja minä tulkitSEN,
että enemmän siellä vaikeasti oireilevien ihmisten auttamisen puolella –
ja tämä on tietenkin erittäin tärkeää ja tarpeellista – mutta jos me ajatte-
lemme mielen hyvinvointia ja erityisesti mielenterveyspalveluita, mei-
dän pitäisi pystyä tarkastelemaan koko meidän ketjuamme sieltä ihan
lieviin pulmiin tarttumisesta ja niitten hoitamisesta siihen, miten erilai-
sissa tilanteissa olevat ihmiset saavat apua. Tässä mielessä Eeva Bi-
audet'n ponsi on minusta erittäin kannatettava ja tärkeä.

19.6.2019

Olen itse erityisen iloinen siitä, että tänne saatiin itsemurhien vähentäminen tavoitteeksi. Tästä kiitos kaupunginhallitukselle, joka ymmärsi hienosti tämän asian merkityksen. Tässä toki on tärkeää, että niitä tavoitteita sinne jatkovalmistelussa ja jatkotyöstämisessä kirjataan sillä tavalla, että työ itsemurhien vähentämiseksi on suunnitelmallista.

Vielä huomio tästä lapsiperheköyhyyden vähentämisestä. Tässä on aikaisemminkin puheenvuoroissa jo todettu, että me emme sitä välttämättä pysty hirveän hyvin kaupungin tasolla pelkästään tekemään, koska siinä on kysymys ihan tuloeroista ja tulonjakoon liittyvistä asioista, jotka liittyvät myös valtakunnalliseen päätökseen, mutta tämä on ehkä myös kohta, jota olisi tarve miettiä suunnitelmallisesti ja kunnianhimoisesti – ei vain siitä näkökulmasta, miten annetaan palveluita köyhille perheille, vaan siitä, miten me pystymme turvaamaan kaikille sellaisia universaaleja hyviä palveluita, jotka ovat ilmaisia tai maksavat mahdollisimman vähän ja jotka takaavat kaikille ihmisille mahdollisuutta saada tukea hyvinvointiin.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisa valtuusto.

Hyvinvointisuunnitelma ja sen toimenpiteet ovat tosiaan perusteellisesti laadittu, ja tässä näkyy se, että ennaltaehkäisyllä on valtavasti voimaa. Tässä suunnitelmassa korostuu nimenomaan, että hyvinvointia rakennetaan laajasti kaikilla toimialoilla, nimenomaan ei vain sotessa. On fiksumpaa ehkäistä ennalta kuin korjata aina vaurioita. Yksi hieno esimerkki Helsingin hyvinvointityöstä onkin kesäinen leikkipuistoruokailu, joka saa paljon ihailua muualla Suomessa ja maailmalla.

Mielenterveys on tosiaan nostettu yhdeksi avainasiaksi tässä ohjelmassa, ja lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista onkin puhuttu täällä jo paljon tilinpäätöksen yhteydessä. Mielen hyvinvoinnin eteen voidaan tosiaan tehdä paljon ennaltaehkäisyä. Varhain opituilla mielenterveystaidoilla on paljon merkitystä lapsen tulevaisuudelle. Näitä ovat esimerkiksi tunnetaidot, omien ja muiden tunteiden tunnistaminen ja käsittely. Mielenterveystaidot antavat myös valmiuksia ymmärtää, mistä esimerkiksi masennuksessa ja ahdistuneisuudessa on kyse, ja tätä kautta ne voivat lisätä vaikka ystävien välistä empatiaa ja vuorovaikutusta ja tätä kautta vahvistaa mielenterveystaitoja ja toisten välistä ymmärrystä.

Olen tehnyt järjestelmään tosiaan ponnin näistä mielenterveystaidoista:

19.6.2019

Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveystaitoja päiväkodeissa ja kouluissa. Näkisin, että koulut ja päiväkodit ovat tässä nimenomaan yhdessä avainasemassa.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut.

Tämä on erinomainen raportti – laaja, monipuolinen, ehkä liiankin paljon erilaisia tehtäviä luetteleva. Seuraavaan versioon jotain priorisointia ja vastuutuksille tahot, jotta voidaan arvioida kohteittain tuloksia.

Me tarvitsemme kaikkiin näihin hyviin asioihin ja erityisesti tähän lasten ja nuorten mielenterveyden seurantaan välineitä. Meillä on kehitetty HUSissa tai Terveyskylä-konsepti mielenterveysasioihin, ja nuorten osalta nuoret ovat sen erittäin vankka käyttäjäkunta. Jossain vaiheessa oli esillä tämä painonhallinta ja liikapainon, liikalihavuuden ehkäiseminen ja tällaiset. Meillä on Terveyskylässä myös Painonhallintatalo, johon Helsinki ei ole halunnut lähettää ohjattavaksi potilaita. Siinä on ollut jokin vanhanaikainen uskomus, että ryhmähoidot keskenään ihmiset olisi parempi. Painonhallintatalo ja Mielenterveystalo ovat edelläkävijöitä digitaalisissa palveluissa erikoissairaanhoidon puolella, ja odotan, että kunta suhtautuu myönteisesti yhteistyöhön tässäkin asiassa.

Ennen kaikkea minua huolestuttaa se, että nyt esimerkkinä tämä lasten ja nuorten mielenterveys. Jos tiedot eivät nivelvaiheessa kulje, jos neuvolasta tiedot eivät kulje päiväkotiin, päiväkodista kouluihin, on hyvin vaikea tarttua. Joka kerta aloitetaan alusta. Päiväkotien ja koulujen välillä tätä ongelmaa on ollut ja on edelleen jatkuvasti. Ei auta, että tullaan tilanteeseen, jossa erikoissairaanhoidon on enää se viimeinen toive lasten mielenterveysasioissa. Tiedonkulkua on voitava parantaa. Ei voi olla aina, että laki sanoo, ettei saa tietoja antaa.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä ohjelma sisältää runsaasti lapsiin ja nuoriin kohdistuvia toimenpiteitä mielenterveyden alalla, koulutuksen näkökulmia, kulttuurin näkökulmia ja niin poispäin. Mutta yksi varsin keskeinen asia sieltä puuttuu, ja se on lapsivaikutusten arviointi. Ei riitä, että annetaan tai toimeen-

19.6.2019

pannaan lapsiin kohdistuvia toimenpiteitä ja tehdään suunnitelmia, vaan minkä hyvänsä suunnitelman toimeenpanossa pitää arvioida sen lapsivaikutukset. Tästä on myös olemassa valtuuston selkeä kanta. Tämä olisi näkökulma, jonka toivoisi tulevissa hyvinvointisuunnitelmissa olevan esillä.

Valtuutettu Kaisa Hernberg

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Vanhasen pontta.

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, puheenjohtaja.

Palaan vielä tähän kohtaan mielen hyvinvoinnin ja päihteettömyyden edistäminen. Kun luin tätä, totesin, että joka nämä on tässä yhdistänyt, tämän kirjaajaa kättelisin ja kumartaisin syvään. Erinomainen yhdistäminen, koska nythän on liian monen kohdalla tilanne, että mielen hyvinvointia haetaan päihteitten kautta. Jos tässä päihteettömyyden edistämässä päästään eteenpäin, sitä kautta mielen hyvinvointi lisääntyy. Toivottavasti useampi ja useampi helsinkiläinen voi todeta, että elämä on sittenkin parasta huumetta.

Valtuutettu Johanna Nuorteva

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut.

Kannatan lämpimästi valtuutettu Vanhasen pontta. Eriarvoistumisen ja lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy on tärkeää. Se nousee esille hyvin tuossa hyvinvointisuunnitelmassa. Vanhasen ponnien turvin tuodaan mahdollisuus konkreettisten keinojen ja menetelmien tuomiseksi kouluihin ja päiväkoteihin. Nythän kaiken muun tällaisen suuren ja kauriin ohessa koulujen nykyisessä opetussuunnitelmassa on kirjattu yhdeksi opetustavoitteeksi lasten ja nuorten mielenterveystaitojen opettaminen. Mielenterveystaidot, kuten tunnetaidot ja sosiaaliset taidot, ovat tärkeitä taitoja hyvinvoinnin ja oppimiskyvyn rakentamisessa. Olisi tosi hienoa, että Helsinki panostaisi ihan tietoisesti suunnitelmallisesti näiden taitojen opettamiseen niin että se on tasa-arvoisesti tarjolla kaikkialla kaupungissa, ei riippuen siitä, mitä joku yksittäinen opettaja sattuu löytämään, huomaamaan, osaamaan.

19.6.2019

Joissain lähikunnissahan on koulutettu opettajia esimerkiksi tietyn jonkun intervention käyttöön ja koulutettu koko kunnan opetushenkilöstö. Tätä Helsinki ei ole suoraan tehnyt, ja tämän Vanhasen ponnen kautta saataisiin varmaan enemmän satsausta tunnetaitojen ja mielenterveys-taitojen opettamiseen, joka pitäisi Helsingissä jo tapahtua mutta ei tapahdu.

Tosi tärkeä ja kannatettava ponssi.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Kommentoisin tätä valtuutettu Urhon esille tuomaa ajatusta tiedonsiirrosta ja tiedon kulkemisesta. Tämä on sellainen asia, jota aika paljon keskustelussa nostetaan esille, että tieto ei liiku. Toisinaan myös syytetään lainsäädäntöä siitä, että salassapito on liian tiukkaa. Tätä ei valtuutettu Urho toki tehnyt. Haluaisin tähän nostaa sen, että nykylainsäädäntö sallii tiedonsiirron aina kun vanhemmat antavat siihen luvan. Oma kokemukseni on se, että hyvin harvoin huoltajat kieltävät tällaisen luvan tiedonsiirtoon silloin kun siihen on selkeät ja lapsen edun mukaiset perusteet ja ne selkeästi esitetään. Sen takia ajattelen, että me emme niinkään tarvitse sitä, että jotenkin löysennettäisiin tietosuojaa tai löysennettäisiin salassapitoa, joka kuitenkin on tärkeää ihmisten yksityisyyden turvaamiseksi, mutta sen sijana me tarvitsemme sitä, että meillä on selkeät käytännöt siihen, millä tavalla eri ammattilaiset esimerkiksi päiväkodissa ja koulussa tai koulussa ja terveydenhuollossa tekevät yhteistyötä, millä tavalla yhteistyöstä sovitaan vanhempien kanssa ja millä tavalla vanhemmat otetaan siihen mukaan. Ajattelisin myös, että kysymys ei ole pelkästään tiedonsiirrosta, siitä, että on lista asioita, jotka ovat tietoa ja jotka annetaan jollekin toiselle, vaan kysymys on myös sellaisesta saattaen vaihtamisesta ja yhteistyöstä, jossa ikään kuin eri paikoissa olevat lasta tuntevat aikuiset istuvat alas ja miettivät yhdessä, mitkä ovat ne ratkaisut, jotka seuraavassa vaiheessa tukevat lasta paremmin. Ajattelen, että meidän kaupungissamme on varmasti paljon hyvää työtä nimenomaan tähän suuntaan tehty esimerkiksi perhekeskusten kautta, mutta nimenomaan tähän suuntaan kehittäminen on hyvin tärkeää.

19.6.2019

217 §

Esityslistan asia nro 16

ITÄKESKUKSEN KAUPPAKESKUS ITIKSEN VANHIMMAN OSAN ASEMAKAAVAN MUUT-
TAMINEN (NRO 12535, JULKISIVUJEN SUOJELU)

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tästä on tulossa erinomainen palautusesitys. Huomaan järjestelmästä jo etukäteen. Ilmoitan sitä kannattavani. En osaa puhua enää tähän aikaan illasta, mutta tämä asiahan oli meillä kaupunkiympäristölautakunnassa, jossa poikkeuksellisesti jätin päätöksestä eriävän mielipiteen. Itse ajattelen, että meidän pitää pystyä rakentamaan kaupunkia niin että se on turvallinen ihan kaikille – että ympäristö on viihtyisä, sellainen, missä kaupunkilaiset haluavat olla. Sen takia pidän tärkeänä sitä, että kohta valtuutettu Sazonovin tekemä palautusesitys saa kannatusta. Me haluamme olla maailman toimivin pääkaupunki, ja se tarkoittaa sitä, että myös kaupunkilaisten ympäristö, se ympäristö missä ollaan, missä halutaan olla, on sellainen, joka käy kaikille helsinkiläisille.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Rissanen erinomaisen pohjustuksen varaan on hyvä jatkaa.

On niin, että tilanteessa, jossa nähdään erityistä arvoa ja merkitystä jollakin rakennuksella tai vastaavalla, on aivan perusteltua käyttää siihen suojelutoimenpiteitä, asemakaava-alueella tällaista kaavamuotoista suojelua. Nyt kun me katsomme tätä käsillä olevaa asiaa, Itäkeskuksen kauppakeskusta, ja monet varmasti – uskon, että valtaosa tästä salista – tunnemme sen ympäristön. Tunnemme sen, millä tavalla kauppakeskuksen ympäristö rakentuu, minkälaista toimintaa siellä on, mikä sen viihtyisyyden taso on ja toisaalta millä tavalla se on jo mennä vuosina kehittynyt ja mennyt eteenpäin. On vaikea ymmärtää, että tämänkaltaisen suojeluesitys meillä täällä käsittelyssä on.

19.6.2019

Rakennus, jota nyt ehdotetaan suojeltavaksi, ei vastaa ainakaan omaa käsitystäni sellaisesta rakennuksesta, johon suojelua pitäisi soveltaa. Ympäristö ei vastaa käsitystäni sellaisesta kaupunkitilasta ja kaupunkiympäristöstä, joka meidän pitäisi sementoida suojelumääräyksillä paikoilleen. Me kokoomuksessa uskomme siihen, että kaupungin pitää kehittyä, kaupungin pitää mennä eteenpäin ja kaupungin pitää omalla toiminnallaan mahdollistaa mahdollisimman laajasti se, että myös eri toimijat, yksityiset toimijat, kuten tässä tapauksessa, voivat viedä kehittää kaupunkia eteenpäin ja modernisoida jatkuvasti kaupunkitilaa niin että kuten valtuutettu Rissanen sanoi, tila on turvallista, viihtyisää ja palvelee kaupunkilaisia parhaalla mahdollisella tavalla. Koska katsomme, että tässä tapauksessa ei ole kysymys nämä kriteerit täyttävästä kaupunkitilasta, ja katsomme, että tämä suojelutoimenpide, jota nyt käsittelemme, on selvästi ylimitoitettu siihen nähden, millaista arvoa tämä rakennus perinnöltään nauttii, esitämme palautusta, jossa todetaan: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin että suojelulla ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja rakennuskorjaustoimenpiteitä, eikä estetä kauppakeskuksen tarvitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi.

Toivon todella, että tämä palautusesitys saa valtuustosta tukea ja että tällä palautuksella samalla viestisimme yleisempääkin linjaa siitä, minkä tyyppisiä rakennuksia tässä kaupungissa suojellaan, minkä tyyppistä ja laatuista kaupunkitilaa museoidaan ja minkälaisen kaupunkitilan annetaan kehittyä ja mennä eteenpäin niin että tämä kaupunki voi olla entistä toimivampi ja viihtyisämpi kaikille helsinkiläisille.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensimmäiseksi haluan kannattaa tätä Sazonovin aivan loistavaa palautusehdotusta. Sitten totean, että tässä on menty kyllä aivan liian pitkälle tämän suojelun kanssa. Monet jopa arkkitehdit, jotka sillä alueella ovat käyneet ja tutustuneet tähän paikkaan ja tietävät sen, eivät ymmärrä sitä, miksi juuri tämänkaltainen rakennus ja tämä rakennus pitää suojella. Tällaiset päätökset tai esitykset murentavat kokonaisuudessaan koko suojelun arvoa, ja sen takia toivon, että valtuusto näyttäisi selkeästi, että tätä rakennusta ei pidä missään tapauksessa suojella.

19.6.2019

Valtuutettu Kaisa Hernberg

Kiitos.

Taustoitan hiukan sitä, miksi tätä suojelua nyt esitetään. 2014 on silloisessa kaupunkikuvaneuvottelukunnassa käsitelty esitystä Itiksen julkisivuun tehtävistä muutoksista. 2015 Rakennustaiteen seura esitti Itäkeskuksen ja kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivujen osittaista suojelua rakennusperintölailla. Tämän seurauksena ELY asetti vaarantamiskiellon. 2016 kaupunginhallitus puolsi Rakennustaiteen seuran esitystä ja päätti rakennuskiellon asettamisesta, koska rakennusperinnön suojeleminen asemakaava-alueella järjestetään pääsääntöisesti ja ensisijaisesti kaavoituksella. Kaupunginhallitus myös korosti, että asemakaavaprosessi tulee viedä läpi tiiviissä aikataulussa ja hyvässä yhteistyössä rakennuksen omistajan kanssa. Nyt tämä kaavoitusprosessi on edennyt päätöksentekoon. Käytännössä tilanne on se, että mikäli kaupunki ei suojele Itistä kaavalla, suojelu tehdään rakennusperintölain nojalla. Kaupungin näkökulmasta on aina parempi, että se voi itse päättää omalla alueellaan tapahtuvista asioista.

On valitettavaa, että rakennuksen omistajan kanssa ei ole päästy täyteen yksimielisyyteen, mutta vuorovaikutusraportin perusteella kuitenkin syntyy käsitys, että suojelu jäisi puutteelliseksi, mikäli kaikki omistajan vaatimukset olisi toteutettu. Minun nähdäkseni kuitenkin suojelu on tässä pyritty toteuttamaan varsin kevyesti, koska suojellaan rakennuksesta vain osia eikä kokonaan esimerkiksi Tallinnanaukiota ei tässä kyllä olla suojelemassa. Tätä asiaa koskevissa keskusteluissa on aiemmissa käsittelyissä käytetty paljon puheenvuoroja, joissa on ihmetelty, miten niin kamalan ruma rakennus kuin Itis voidaan suojella. Itse olen vahvasti sillä kannalla, ettei rakennussuojelu voi perustua siihen, mitä kulloinkin pidetään nättinä. Usein rakennusten arvo ymmärretään vasta vuosien ja vuosikymmenten kuluttua. 80-luvusta on vielä sen verran vähän aikaa, että nykyhetkessä sen aikakauden rakennukset ehkä näyttävät vähän vanhentuneilta mutta eivät pittoreskilla tavalla. Samalla tavalla on kuitenkin aikanaan suhtauduttu vaikka funkkisrakennuksiin, joita kai nykyisin kuitenkin suurin osa pitää hyvinkin tyylikkäinä.

Henkilökohtaisesti kyllä pidän erityisesti Itiksen pasaasia varsin hienona ja ymmärrän hyvin, miksi se halutaan suojella. Siksi en kannata asian palauttamista.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

19.6.2019

Svinhufvudin senaatti antoi aikoinaan itsenäisyysjulistuksen 4. joulukuuta 1917, ja kyseinen julistus hyväksyttiin äänin 100–88 6. joulukuuta 1917 Heimolan talossa. Kyseistä Heimolan taloahan ei enää ole olemassa, koska se purettiin vuonna 69. Välillä olen miettinyt, että ne virheet, joita on tehty Helsingin kaupunkipolitiikassa, merkittävät virheet, onko niitä alettu ylikompensoida nyt sillä, että enää mitään ei saa purkaa ja että kynnyks on asetettu niin korkeaksi, että Itiksenkin kaltainen julkisivu halutaan suojella joistain syistä. Ymmärrän, että on vaikeaa meidän etukäteen tietää, mikä on milloinkin suojelemisen arvoista. Toki Heimolan talon osalta nähdäkseni perusteet olivat ilmeiset, mutta siitä huolimatta talo on purettu, ja nyt siinä on liiketilaa. Tällä kaikella tai ehkä pienellä historiajohdatuksella haluan osoittaa tukeni tälle valtuutettu Sazonoville erinomaiselle palautusehdotukselle ja laajemminkin todeta, että meidän kaupunkisuunnittelussamme jatkossa turhaan vältettäisiin menneiden virheiden kompensoimista nykyisiä virheitä tekemällä.

Ledamoten Björn Månsson

Ordförande. Puheenjohtaja.

Tietysti on niin että täytyy säästää jotakin arkkitehtuuria eri aikakausilta. Ei siitä nyt ole kysymys, mutta niin kauan kuin tämän salin enemmistö on sitä mieltä, että esimerkiksi Malmin lentoasemaa ei tarvitse kokonaisuudessaan säilyttää, minä kannatan lämpimästi valtuutettu Sazonovin esitystä. Tuo julkisivu on aikansa edustaja, mutta on paljon muita, ja kun katselen tässä lähikuvaa tuosta Tallinnanaukion puoleisesta julkisivusta läppärillä, minä en näe nyt niitä suuria arvoja, joiden vuoksi pitäisi säilyttää.

Palautetaan ja otetaan järki käteen.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Olinkin odottanut, missä vaiheessa tätä kokousta pääsemme joka kokouksen teemaan Malmiin, mutta kyllähän aina jonkun kaaren siihen saa. Ihailen myös valtuutettu Meren kaarta, jolla hän pystyi ensin luomaan perustelut tämän suojelulle ja sitten vastustamaan näitä itse keksimiään perusteluita, joita en ole koskaan kuullut kenenkään käyttävän tästä asiasta enkä ole koskaan aikaisemmin mistään muustakaan asiasta, mutta se on hyvää peruspolitiikkaa keksiä perustelut muiden puo-

19.6.2019

lesta ja sitten alkaa vastustaa muiden perusteluja, joita muut eivät ole koskaan puhuneetkaan.

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Sazonov sanoi, että Helsingin kaupungissa ei pidä museoida paikkoja. Tässähän kysymys nimenomaan ei ole paikan museoinnista, vaan tässä on tehty aika pitkään ja varsin huolellista työtä, jotta löydetään ratkaisu, jossa pystytään oman aikakautensa arvokasta rakentamista suojelemaan niin, ettei rakennusta tarvitse museoida vaan se pystyy jatkamaan nimenomaan siinä toiminnassa, mitä varten se on rakennettu eli kauppakeskuksena. Kuten täällä on tuotu ilmi, rakennussuojelu ei ole kulloisessakin ajassa sen arvottamista, mikä on kaunista ja mikä on rumaa, vaan kysymys on siitä, että pitää miettiä, miten me pystymme kerroksellisuutta ja historiaa säilyttämään tässä kaupungissa ja huolehtimaan siitä, että eri aikakausien kerroksia tulee näihin.

Tässä oikeastaan sen jälkeen, kun on tehty aika pitkä työ ja huolellisesti yritetty löytää ratkaisua, kysymys tyipistyy siihen, kumman puolella me olemme: yhdysvaltalaisen Morgan Stanley'n pankin kiinteistörahaston vai sen puolella, että Helsinki pitää huolta rakennushistoriastaan ja siitä, että myös jatkossa meillä on tämän aikakauden esimerkkejä. Tässä kallistun – vain kevyesti mutta jonkin verran kuitenkin – sen puolelle, että pidämme mieluummin huolta kaupungin historiasta kuin yhdysvaltalaisen pankin kiinteistörahaston arvosta. Sen vuoksi en kannata palautusesitystä.

Valtuutettu Laura Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata palautusta.

Ensinnäkin todettakoon muutama asia rakennussuojelusta, joka ei ole makuasia. Meillä on tämän alan asiantuntijat, joilla on aika korkea koulutus, useimmilla pitkä kokemus arvioida, kirjoittaa ja pohtia, mikä on rakennussuojelun arvoista. Aika harva kompensoi tehtyjä virheitä semminkin kun tällä hetkellä me tiedämme, että esimerkiksi 70–80-luvun kaupunkirakennuksia puretaan suruttomasti samalla tavalla kuin 60-luvulla purettiin suruttomasti 1800–1900-luvun taitteen arkkitehtuuria vetoamalla siihen, että se oli porvarillista rappiotaidetta tai jotakin muuta makuasiaa. Siksi keskustelu usein meillä vääntyy tällaiseksi minä tykkään ja on nättiä ja on rumaa. Jokainen näkee kauneutta silmissään niin paljon kuin haluaa, mutta tässä asiassa kannattaa asiantunti-

19.6.2019

joihin luottaa, kuten muissakin asioissa yleensä, jotka koskevat kaupungin valmisteluprosessia.

Näin ollen se, että meillä olisi liikaa nyt jollakin tavalla ylikompensoitu, ei pidä paikkaansa. Kun me katsomme Itäkeskuksen ilmakuvaa, näemme, että siinä ei ole museoimassa koko elefanttimaista tilakokonaisuutta vaan vain se kiinnostava 80-luvun ensimmäinen vaihe ja siitäkin fragmentteja, kuten olemme kuulleet. Kysymys on siitä, että tehdään kerrostumat näkyväksi. Se että suojellaan, ei merkitse museoida. Tämä sana museo toimii täällä aina negaationa jollakin lailla konservatiivisuuden ja pysäytyneisyyden symbolina. Oxford ja Heidelberg ja monet muutkin Uppsalat ja Lundit on museoitu, mutta silti ne ovat eläviä kaupunkeja.

Toivon, että tässä keskustelussa luotetaan asiantuntijoihin, jotka tietävät jotakin rakennusperintöolottuvuudesta ja siihen liittyvistä lainsäädännöistä. Meillä on kaupunginmuseo erinomainen lausunnonantaja tässä asiassa.

Kiitos.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Yhteisen ympäristön ja kulttuuriperinnön suojelu on yksi tärkeistä tehtävistämme. Päätöksissä on kuitenkin pystyttävä suhteuttamaan suojelun arvo suhteessa siitä aiheutuviin kustannuksiin. Yhdyn kokoomuksen valtuustoryhmän näkemykseen siitä, että Itäkeskuksen vanhan puolen suojelusta olisi enemmän haittaa kuin hyötyä. Meidän on valtuustossa helppo puhua suojelusta, kun käytännössä maksajana on kiinteistön omistaja. Itäkeskuksen vanha osa on mainittu yhtenä 80-luvun arkkitehtuurin merkkiteoksista. Kauppakeskuksen omistajalla on riittävät kannustimet pitää kiinteistöstään huolta ilman kaupungin suoje-luakin. Omistaja tietää, että asiakkaat ja yrittäjät kaikkoon, jos kiinteis-tön ilmeestä ja viihtyvyydestä ei pidetä huolta. Suojelusta aiheutuu merkittävää ylimääräistä byrokratiaa ja kustannuksia. Se hidastaa yhden Pohjoismaiden suurimman kauppakeskuksen kehitystä.

Itäkeskuksen kauppakeskus on rakentunut vaiheittain 70-luvulta alkaen. Historialliset ajanjaksot näkyvät kauppakeskuksen eri osien erilaisena tyylinä. 80-luvulla avattu vanha puoli ja Hansakäytävä ovat yleis-ilmeeltään ja fiiliksellään ihan erilaiset kuin 2017 avautunut Easton. Itäkeskuksessa ja sen ympäristössä on erinomaiset palvelut, laadukkaat

19.6.2019

kielenopetusta painottavat koulut, perhekeskus Stoa, joka on yksi kaupungin suosituimmista kirjastoista ja kulttuurikeskuksista, siirtomaapuu-tarha, muuta luontoa ja erinomaiset harrastusmahdollisuudet. Itäkeskus ansaitsee myös kauppakeskuksen, joka saa kehittyä ilman kallista by-rokratiaa. Tämän takia kannatan palautusta.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Hieman kyllä näen tämän kokoomuksen valtuustoryhmän palautusesi-tyksen ylireagointina asiaan. Ehkä tästä keskustelusta herää myös ky-symys, ovatko kokoomuslaiset itse asiassa käyneet Itäkeskuksen kauppakeskuksessa viime aikoina. Kun puhutaan esimerkiksi viihtyi-syyden tasosta, mielestäni siellä on päinvastoin parantunut viihteisyys ja siltä osin kauppakeskusta ja ympäristöä on voitu kehittää eteenpäin. Tämä kehitys jatkuu nyt kaupungin omien päätösten osalta.

On pakko todeta, että täällähän on Itäkeskuksen kauppakeskus itse to-dennut omassa lausunnossaan, että kaavamääräystä on täsmennetty matkan varrella eikä kauppakeskuksen muunneltavuus ole enää uhat-tuna. Kun tätä päätöstä ja ratkaisua tehdään, pitää myös kysyä, mitä tässä ollaan suojelemassa. Sisätilojen osalta suojeltavia kohteita ovat vain pasaasikäytävän teräs- ja lasirakenteinen valokatto sekä sitä kan-nattavat pylväät. Joten en voi mitään muuta todeta kuin että tämä tun-tuu hieman ylireagoinnilta asiaan, jossa kuitenkin kauppakeskuksen muunneltavuus säilyy ja ajassa eläminen on mahdollista myös tulevai-suudessa.

Valtuutettu Kaarin Taipale

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata todellakaan palautusta.

Suorastaan pöyrityttävä oli se argumentti, että kun tuo ympäristö nyt on jo joka tapauksessa surkeassa kunnossa ja sellaista kuin se nyt on ja tiedetään, millaista siellä on, antaa mennä. Ei siellä kannata mitään tehdä. Yleensä porvaristo nimittäin pitää vanhoista rakennuksista, kos-ka niissä on hillittyä charmia, mutta ongelma tietysti on, että jotta porva-risto pitäisi, rakennusten pitäisi olla vähintään 100 vuotta vanhoja. Mut-ta ongelma edelleen on siinä, että jos rakennukset puretaan tai tuho-taan ennen kuin niistä tulee 100 vuotta vanhoja, meillä ei ole 100 vuot-

19.6.2019

ta vanhoja rakennuksia, ja silloin meille ei synny historiallisia kerrostumia, jotka ovat kulttuurikaupunkien elimellinen ominaisuus joka puolella maailmaa. Historiallisia kerrostumia ei myöskään synny, elleivät aika-laiset tunnista sitä, mikä on arvokasta ja säilyttämisen arvoista. Näin tietysti aina on, mutta kuten myös professori Kolbe jo totesi, onneksi meillä on myös rakennussuojelun asiantuntijoita kertomassa, mitä ei pidä tuhota. Kysymys kun ei todellakaan ole vain siitä, miltä jokin näyttää, vaan siitä, mitä se on.

Erityisesti kun ollaan Itäkeskuksessa, on tärkeää kiinnittää huomiota rakennetun ympäristön laatuun juuri sellaisella alueella, josta muuten kuvitellaan, ettei siellä nyt ole niin väliä. Juuri pikkaisen positiivista diskriminointiakin. Paitsi sitä, että tässä on ilman muuta kyseessä erittäin arvokas rakennusperintökohde.

Joskus muinoin rakennussuojelukohteet olivat sellaisia paikkoja, joissa joku merkkihenkilö oli syntynyt, elänyt tai kuollut tai Svinhufvud käynyt jotain allekirjoittamassa, mutta tämän päivän ja tulevaisuuden rakennussuojelu on tietenkin paljon laaja-alaisempaa ja käsittää koko rakentamisen kirjon eri näkökulmat.

Valtuutettu Sameli Sivonen

Kiitos, puheenjohtaja. Hei kaikki hyvät valtuustotoverit.

Pyytäisin näin puheenvuoron aluksi teistä jokaista miettimään, millaisia fiiliksiä teissä herättää esimerkiksi Kruunuhaka tai Eira. Nämä ovat nykyään aika korkealle arvostettuja alueita, sisältävät paljon koristeellisia ja kauniita jugendrakennuksia. Mutta aina näistä ei ole kuitenkaan ajateltu tällä tavalla. Vuosisadan puolivälissä oltiin aika valmiita purkamaan ne ja korvaamaan ne uudentyypisillä, innovatiivisilla ja moderneilla rakennuksilla. Niitä purettiin iloisesti sieltä sun täältä ja ajateltiin, kuka nyt tuollaisessa vanhanaikaisessa linnassa haluaisi asua. Ihan samanlainen tarina koskee myös monia puutaloalueita ympäri Suomen. Jos tällä hetkellä puutalo Käpylässä tuntuu haluttavalta tai ihanalta idylliltä, se ei tarkoita, että se olisi ollut aina sillä tavalla tai tulisi aina tällä tavalla olemaan. Tämä meidän on hyvä ymmärtää nyt kun me puhumme myös Itäkeskuksesta. Me emme koskaan pysty arvottamaan oman aikamme taidetta tai rakennustaidetta samalla tavalla kuin pystymme ymmärtämään niitä, kun me katsomme 100 vuotta taaksepäin.

Itäkeskus on aika esimerkillinen teos Erkki Kairamon taidonnäytteistä, yksi Kairamon arkkitehtiuran hienoimmista rakennuksista, joka on määrittänyt paitsi suomalaista kauppakeskussuunnittelua myös ihan kan-

19.6.2019

sainvälisesti ajaltaan tunnetuimpia kauppakeskusrakennuksia. Kairamo on yhdistellyt tässä konstruktivismia tosi innovatiivisesti perinteisiin materiaaleihin, kuten punatiileen, joka sitoo sen Itäkeskuksen muuhun rakennuskantaan tosi vahvasti. Siinä mielessä tämä julkisivun suojeleminen on erittäin tärkeä toimi. Kauppakeskusarkkitehtuuri myös on ollut tässä siinä mielessä merkittävä, että nämä sisätilat luovat tällaisen kulttuurisen jatkumon muiden kulttuuristen rakennusten ja kaupungin toimintojen kanssa ja tuovat tällaisen 70-luvun kaupunkisuunnittelulle hyvin innovatiivisen tavan mukaan tähän hommaan.

En missään nimessä kannata valtuutettu Sazonovin palautusesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun historiassa katsoo, minulle vuonna 84 on sellainen vuosi, jossa 10 vuotta myöhemmin kun tulin Suomeen, tulin ensimmäisen kerran ostoskeskukseen, johon rakastuin ja jota rakastan edelleenkin. Vuonna 2004 tässä samassa rakennuksessa tapasin nykyisen puolisoni, ja 2014 kävin hänen kanssaan treffeillä 10-vuotisjuhlissa, joten minulle se on näiden perusteella pelkästään haluaisin tätä säilyttää ja pitää. Toivoisin myös, että vuonna 24 tämä olisi vielä paikallaan.

Itäkeskuksesta sen verran, että välillä kun siellä olen, unohdan olevani Suomessa ja mietin ja näyttää siltä, että olisin Pariisissa, Lontoossa ynnä muuta. Siellä näkyy Suomen monet kasvot ja Suomen moninaisuutta monella tavalla. Siksi näiden ja monen muun perusteella kun olen tässä kuullut aika kaikennäköisiä pölöjä vaatimuksia, miksi tätä pitäisi palauttaa, en itse kannata tämän palautusta.

Sen verran vielä kokoomuslaisesti sanon, että kyllä siellä kokoomuslaisia näkyy. Hän on Ben Zyskowicz ja aina 4 vuoden välein.

Valtuutettu Tomi Sevander

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjoh-, ryhmänvetäjä Daniel Sazonov, hyvä ystäväni, puheenvuorossaan nosti huolen esille siitä, että nyt tämä suojelupäätös estäisi tämän kiinteistön kehittämisen. Eihän se

19.6.2019

tietenkään sitä estä. Niin kuin tässä on tuotu useassa puheenvuorossa esille, hyvin pieneltä tässä ollaan suojelemassa. Tietysti se, että mitä tarkoitetaan tällä kiinteistöjen kehittämällä, jos mennään vähän ajassa taaksepäin viime valtuustokaudelle, silloin Itiksen tontti myytiin viime valtuustokaudella silloiselle hollantilaiselle kauppakeskuksen omistajalle suhteellisen edulliseen hintaan muistaakseni noin 8 miljoonalla eurolle, ja perusteluina oli se, että tämä kiinteistö on loppuun kehitetty, jaloitettu loppuun.

Onko tässä nyt aasinsillalla ikään kuin tarkoitus aloittaa tämäntyyppistä kehittämistä uudelleen, mitä silloin viime valtuustokaudella todettiin ihan yhteen ääneen, että se tontti voidaan myydä?

Valtuutettu Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensin 2 mielenkiintoista huomiota tästä edellä käydystä keskustelusta. Ensinnäkin pidän erikoisena, että valtuutettu, valtuuston varapuheenjohtaja Arhinmäki näkee suojelupäätöksen argumentaatiossa perusteena omistajan. Jos jonkin rakennuksen omistaa esimerkiksi Morgan Stanley tai joku vastaava, se on jotenkin parempi suojeltava kohde kuin se, että joku muu, kenties kaupunki tai kotimainen toimija tai muu sen omistaisi. Toivon, että ainakaan tällaisella perusteella suojelupäätöksiä ei ryhdytä tekemään.

Toinen mielenkiintoinen huomio on se, että valtuutettu Heinäluoma totesi melko yksikantaan pitävänsä aluetta hyvin viihtyisänä eikä oikeastaan tuntunut näkevän kehittämistarpeita esimerkiksi Tallinnanaukiossa tai sen ympäristössä. Tämäkin on mielenkiintoinen viesti monelle itä-helsinkiläiselle, joiden voin kuvitella ajattelevan asiasta toisin, mutta tämäkin on tietenkin arvotuskysymyksiä, kuten myös Arhinmäen ensimmäinen johtopäätös.

Jos syvemmin asiaan, suojelussa on kysymys poliittisesta rajanvedosta siitä, mihin suojelukynnys asetetaan. Siitähän me nyt keskustelemme, ja selvästi on ero siinä katsantokannassa, mihin tässä valtuustossa suojelukynnys halutaan asettaa. Me katsomme, että tässä ei ylitetä sellaista kynnystä, jossa suojelu olisi tarpeen. Suosittelen kyllä, että jos tähän suojeluun päädytään, jokainen jatkossa vastaisuudessa suojelun kohtuuttoman korkeaa tasoa sadatteleva helsinkiläinen palaa tähän valtuustokeskusteluun ja näkee, mistä tämän kaupungin suojelukynnys on muodostunut ja mitkä ryhmät pyrkivät kohtuuttoman korkeaan ta-

19.6.2019

soon tässä suojelussa, joka haittaa kaupungin kehittymistä ja kaupunkilaisille viihtyisän kaupunkiympäristön rakentamista.

Valtuutettu Fatim Diarra

Kiitos, puheenjohtaja.

Ajattelen, että Itäkeskuksen vanha puoli on aika ruman näköinen. Koen, että vaikka Tallinnanaukiota on remontoitu, fiksattu ja laitettu kuntoon, se ei siltikään ole viihtyisä. Nyt ei ole kyse siitä, että Tallinnanaukio ja se vanha puoli olisi jotenkin uusi paikka, missä en ole koskaan ennen käynyt. Olen kuitenkin opetellut uimaan siellä Itäkeskuksen uimahallissa, ja ne ovat minun lapsuuden hoodeja. Kuitenkin ajattelen, että se, onko jokin paikka minun mielestäni kaunis tai kivannäköinen, ei ole peruste sille, kannattaako se suojella vai eikö kannata suojella. Ajattelen sillä tavalla, että se vanha osa on tärkeä osa kuitenkin tämän kaupungin arkkitehtuuria.

Uskon, että kun me itse sen suojelemme, silloin me saamme enemmän kontrollia siihen, kuin se että me annamme sen muiden käsiin. Tämän vuoksi – vastahakoisesti mutta koska ajattelen, että se on oikein – kannatan suojelua.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Kolbe nyt vähän haastoi keskustelemaan tästä asiasta. Ensinnäkin hän viittasi, että kaupungilla on kovaa asiantuntemusta. Varmaan niin on, mutta myös on suunnittelijoita ja asiantuntijoita, jotka ymmärtävät rakennussuojelun päälle kaupungin ulkopuolella. Useampia olen tavannut, ja he ovat varta vasten tulleet ihmettelemään, mitä järkeä on tuolaisen rakennuksen suojelussa. He eivät ole siinä nähneet niitä arvoja.

Toinen asia, että tässä ollaan vaarallisilla jäljillä muun muassa koulujen ja päiväkotien osalta, vaikka nyt puhutaan Itäkeskuksesta. Jos me lähdemme suojelemaan oman aikansa muistomerkkinä näitä paikkoja, me olemme hyvin äkkiä siinä tilanteessa, missä oltiin esimerkiksi Suomalais-venäläisen koulun kanssa Kaarelassa. Tosin siinä oli kaupungin palveluksessa oleva SAFAn puheenjohtaja, joka toi esille senkin suojelun, ja silloin se olisi aiheuttanut ketjureaktion sen, että siellä olisivat olleet lapset hieman pulassa koulunsa kanssa.

19.6.2019

Lisäksi kun voidaan, jotkut vinkkailevat täällä, että kokoomuslaiset eivät ole käyneet tuossa kyseisellä paikalla, viimeksi olen käynyt ihailmassa ja virittäytymässä tähän valtuuston tunnelmaan viime viikonloppuna tuon rakennuksen lähellä ja katsonut sitä enkä myöskään itse ole vielä ymmärtänyt, mitä suojeltavaa siinä oikein on.

Valtuutettu Amos Ahola

Itse olin 25 vuotta sitten Itäkeskuksen ala-asteella, 10-vuotiaana poikana noin ja ihmettelin, minkä ihmeen takia meidän metroasemamme ovat yksikerroksisia. Parhaat mahdolliset liikenneyhteydet muttei yhtään asuntoa. Järki jossain vaiheessa tuli kaupunkiin, ja Kamppi muun muassa rakennettiin niin että siinä on asunto ja ostoskeskus. Nyttämmin Kalasatama. Olette vetämässä nyt vissiin Raide-Jokerinkin siihen Itäkeskuksen pihaan, ja jos näin, tällä suojelupäätöksellä sinetöitte ehkä maailman parhaan lokaation. Siinä on 200 metriä rakennusoikeutta ylöspäin juuri siinä lasikatol kohdalla. Jos nyt tämän päätöksen teette, siinähan sitten ollaan ja ihmetellään, että tulee aika kalliit neliöhinnat sille lasikatolle. Tuo on niin hyvä sijainti liikenneyhteydeltä, että jos me haluamme taas kerran ratkoa asuntopulaa, ratkaisu on tosiaan olla suojelematta.

Eli kannatan palautusta.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Edellä verrattiin Itäkeskuksen kauppakeskusta moniin Helsingin arvokkeisiin rakennuksiin. Kannatan rakennetun kulttuuriperinnön, kuten valtuutettu Månssonin edellä mainitseman Malmin lentoaseman ympäristön, joka on rakennusperintöarvoltaan Suomen ensimmäisenä kansainvälisenä lentoasemana aivan eri luokkaa säilyttämisessä. Samoin kannatan erittäin lämpimästi oikeiden arvokkeiden suojelua ja säilyttämistä rakennusajankohdasta riippumatta.

Itäkeskuksen kauppakeskus ei kuitenkaan ole Suomen ensimmäinen kauppakeskus, eikä se ole kokonaisuutena säilynyt alkuperäisessä muodossaan, vaan liikerakennuksena sitä on laajennettu ja muokattu vuosien varrella useaan otteeseen. Ei ole järkevää perustetta, miksi kauppakeskus pitäisi jäädyttää nykyiseen muotoonsa vuoteen 2019. Kun palautusehdotusta lukee, siinä ei vastusteta kauppakeskuksen

19.6.2019

suojelua kokonaan vaan sellaisia suojelutoimenpiteitä, joilla estetään käytännössä kauppakeskuksen kehittäminen.

Sazonovin ponnassa ei vastusteta suojelua vaan tavanomaisten ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteiden turvallisuutta ja toiminnallisuutta parantavien muutostöiden tekemisen sekä Tallinnanaukion alueen kehittämisen viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi estämistä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tallinnanaukio on kyllä tällä hetkellä varsin omalaatuinen kulttuuriperintö, mutta en kannata varoittavien esimerkkien suojelemista. En myöskään pidä loogisena, että osa salista voi rehellisesti kannattaa Itäkeskuksen suojelua rakennettuna kulttuuriympäristönä mutta vastustaa samalla Malmin lentoasema-alueen suojelua.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Raatikainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä kyseltiin, ovatko kenties kokoomuksen ihmiset käyneet siellä. En ole kokoomuksesta, mutta olen asunut sen niin sanotun kulttuuriperintökohteen vieressä varmaan 20 siitä lähtien, kun se rakennettiin. Mielestäni en kyllä ymmärrä, minkä takia tuollainen pitäisi suojella. Joku voi sanoa, etten ole asiantuntija, mutta ei tarvitse ollakaan. Minulla on silmät päässä, ja olen käyttänyt sitä tilaa varmaan 25 vuotta.

Samoin yhdyn tähän, mitä Nuutti Hyttinen sanoi. Ihmettelen, että samat ihmiset pystyvät vetoamaan samoihin asiantuntijoihin, kun puhutaan suojelukohteesta ja suojelun arvosta ja samalla unohdetaan Malmi. Tämä on täysin naurettavaa. Ilman muuta kannatan palautusta.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on erittäin hyviä puheenvuoroja tullut. Muun muassa valtuutettu Ahola piti tässä loistavan puheenvuoron. Nythän täällä on tulossa Itäkeskuksen laajempi kehittämissuunnitelma, tällainen kilpailu, josta me saimme, muun muassa apulaispormestari Sinnemäki jo Helsingin Sanomissa esitteli aika hyvin tätä Itäkeskuksen kokonaisajatusta. Jos aja-

19.6.2019

tellaan tätä Itäväylän ja Meripellontien kattamista, se on varmasti aika järkevää. Tehtäisiin tällainen kävelyille, pyöräilylle ja viheralueille pyhitetty tila, mutta myös niin kuin valtuutettu Ahola totesi, ylöspäin rakentaminen on näin hyvien liikenneyhteyksien päässä aivan ehdottoman tärkeää, että rakennetaan myös korkeaa sinne ylöspäin, varsinkin tässä Itäkeskuksen kohdalla. Kyllä minua nyt hämmästyttää se, ollaanko tässä tekemässä samanlaista kuin Turussa tehtiin aikanaan. Turun Kauppatorin ympäristö, hienoja rakennuksia, jotka sieltä otettiin alas, revittiin alas ja sitten rakennettiin näitä, Viljo Revellin muun muassa hirtitys, tämä KOPin kolmio, joka on säännönmukaisesti Top 3:ssa Suomen rumimmat rakennukset -kilpailussa. Nyt kun huomattiin, että tämä Turun tauti oli kauheaa, sitten ruvettiin suojelemaan kuoliaaksi. Siellä on vanhoja puutaloja, jotka suojeltiin sillä tavalla, että niissä ei voinut kohta enää kukaan asua eikä käyttää mihinkään ja ne jouduttiin repimään. Niin kuin valtuutettu Meri totesi tässä, että ei se, että korvataan tehtyjä virheitä tekemällä uusia virheitä, ei se johda mihinkään.

Kyllä minun täytyy ihan vakavissani täällä nyt kysyä, mahtaako esimerkiksi valtuutettu Heinäluoma olla koskaan käynytkään täällä Itäkeskuksessa, kun hän tällä tavalla tätä... Se kyllä ihan herää tässä nyt legitimi kysymys siitä, mahtaakohan hän todellakaan siellä koskaan olla käynytkään, mutta ehkä me saamme kuulla siihen vielä tämän keskustelun kuluessa vastauksen.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Rissanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Toivoisin, että me emme täällä keskittyisi siihen, että mietitään jotain stereotyyppejä siitä, ketkä valtuutetut ovat käyneet Itäkeskuksessa ja ketkä eivät. Uskoisin ihan suurimman osan meistä käyneen siellä. Itse kävin silloin ihan avajaisten yhteydessä vuonna 84. Siellä oli aivan mahtava kosmetiikkakauppa, jossa 8-vuotiaat pääsimme kokeilemaan ihania tuoksuvia huulikiiltoja. Aivan mahtava minunkin Itis-muistoni ensimmäinen sellainen.

Mutta se, mistä tässä puhutaan, itse todellakin en ole puhunut estetiikasta. Olen samaa mieltä siitä, että jokainen aikakausi jättää oman jälkensä kaupunkiin, mutta olen puhunut siitä, että minusta meidän pitää miettiä toiminnallisuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden kautta, että me saamme mahdollisimman hyvää Helsinkiä ja hyvää ympäristöä meidän kaupunkilaisillemme. Se on se, mistä tässä puhutaan.

19.6.2019

Kiitos.

Valtuutettu Sameli Sivonen

Kiitos.

Muistuttaisin tässä vaiheessa tätä keskustelua, että me tosiaan puhumme siitä, suojelemmeko me Itäkeskuksen merkittävimmän rakennuksen julkisivu ja keskeisimpiä sisätiloja, ei koko Itäkeskusta, ei koko kaupunginosaa tai edes kauppakeskuksen kaikkia rakennuksia. Tässä ei olla esittämistä asuinrakentamisen estämistä Itäkeskuksessa, eikä tässä olla mitenkään estämässä kauppakeskuksen kehittämistä. Myös Tallinnanaukion viihtyisyydestä on tässä keskusteltu. Tallinnanaukion yhden julkisivun tuhoaminen ei minun mielestäni korjaa Tallinnanaukion viihtyisyyttä. Kaupunkisuunnittelussa on hyvin monenlaisia keinoja, miten me voimme kehittää erilaisia julkisia tiloja ihmisille viihtyisämmiksi – muita kuin se, että me puramme kaikki julkisivut siitä ympäriltä. Tallinnanaukiota ei myöskään olla suojelemassa tässä päätöksessä, joten on hyvä muistaa, että Tallinnanaukiota voidaan kehittää tulevaisuudessa riippumatta siitä, mitä tänään päätetään.

Haluaisin kysyä, mikä on se taso, milloin kokoomukselle kelpaa rakennustaiteen suojeleminen. Jos ajankuvassa myös kansainvälisesti yksi merkittävimmistä, koko Suomen tulevaa kauppakeskusarkkitehtuuria määrittävä teos ei ole riittävän arvokas suojeltavaksi edes julkisivultaan, mikä sitten on? Rakennus on Museoviraston, Helsingin Kaupunginmuseon sekä Uudenmaan ELY-keskuksen mukaan arkkitehtuurihistoriallisesti merkittävä, joten vetoan teihin, hyvät valtuustotoverit, että me tekisimme tietoon pohjautuvia päätöksiä. Kun tehdään päätöksiä rakennustaiteesta, kuunnellaan rakennustaiteen asiantuntijoiden ja ammattilaisten arvioita, ei omaa fiilistä siitä, onko tämä nyt hyvä vai huono juttu, ja suojellaan tämä arvokas rakennus, kuten tämä pohjaesitys on.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Muistan 2000-luvun puolivälissä, kun uusi kaupunkisuunnittelulautakunta lähti tutustumaan uusiin rakennuskohteisiin itäiseen Helsinkiin ja erään puolueen eräs lautakunnan jäsen oli hyvin innoissaan tästä, koska hän ei ollut ikinä käynyt Itä-Helsingissä ja oli innostunut näkemään tätä. Siitä huolimatta uskoisin, että jokainen tämän salin valtuutettu on

19.6.2019

käynyt Itäkeskuksessa ja ainakin Tallinnanaukiolla, ainakin nyt vaalien alla. Tallinnanaukio on merkittävästi viihtyisämpi kuin aikaisemmin, merkittävän paljon parannettu, mutta siellä on myös merkittävästi lisää mahdollisuus tehdä sen eteen, että se olisi entistä viihtyisämpi. Tämä suojeleminen, jossa suojelemaan julkisivuja ja rakenteita, ei millään lailla estä Tallinnanaukion ja sen ympäristön kehittämistä jatkossakin. Ilmeisesti osa, jotka ovat käyttäneet tätä argumenttia, eivät ole riittävän tarkasti tutustuneet tähän, että tietäisivät, mitä tässä ollaan suojelemassa.

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Valtuutettu Sazonov kysyi, voidaanko suojelemaan vain Morgan Stanleyn kiinteistörahaston omistamia kohteita. Ei suinkaan. Pääasiassa me suojelemme julkisia kohteita, mutta pointtini nimenomaan oli se, että me emme voi jättää jotain suojelematta sen vuoksi, että se taloudellisesti vähän vähemmän tuottaisi sen jälkeen yhdysvaltalaiselle pankille voittoa. Kun täällä on puhuttu siitä, miksi Malmin lentokenttää ei ole suojelettu, Malmin lentokenttärakennukset ovat suojelettuja, koska ne ovat kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaita ja ne ovat kaupungin omistuksessa. Jos halutaan hakea Itä-Helsingistä jotain esimerkkiä, josta puhuttiin, miten ruma se on ja olisi haluttu lanata alas, otetaan vaikkapa Roihuvuoren ala-aste lähiseudulta. Arno Ruusuvuoren betoniarkkitehtuuri, aivan mielettömän upea rakennus, jota haluttiin vetää matalaksi. Nyt kun se on kunnostettu ja tehty remontti, se on aivan huikean hieno, mutta sitäkin pidettiin rumana ja sanottiin, ettei sillä ole merkitystä, kun puhuttiin koulurakennuksista. Ei jokaista koulurakennusta tarvitse suojelemaan, mutta pitää suojelemaan tiettyjä tyyppillisiä esimerkkejä kaikista eri aikakausista.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Pyysin vielä uudestaan puheenvuoron, koska täällä oli selvästi väärän käsityksiä tähän aikaisempaan puheenvuoroon liittyen. Valtuutettu Kallevalle vastaus ihmettelyysi: se miksi kysyin, ovatko tässä puheenvuoron pitäjät käyneet Itäkeskuksessa, johtui siitä, että valtuutettu Sazonov perusteli tätä palautusesitystä sillä, että pitää viihtyisyyden tasoa parantaa ja tämän rakennuksen ja alueen pitää palvella kaupunkilaisia. Mielestäni siellä viihtyisyys, kuten tässä valtuutettu Arhinmäki juuri totesi, on parantunut. Esimerkiksi Tallinnanaukio palvelee tällä hetkellä monenlaisia helsinkiläisiä lapsista ikäihmisiin. Luulen, että aika moni itähelsinkiläinen on tyytyväinen tähän.

19.6.2019

Valtuutettu Sazonov väitti, että olisin sitä mieltä, että Itäkeskusta ei saa kehittää. En ole ollenkaan sitä mieltä ja esitin SDP:n valtuustoryhmän mukana viime syksyn budjettikäsittelyssä, että nimenomaan Itäkeskuk- sen alueelle käynnistetään visiokilpailu, joka nyt hienolla tavalla ensi viikolla saa vähän lihaa luiden ympärille, joten SDP – ja itse tässä mu- kana – on erittäin vahvasti ajanut koko Itä-Helsingin mutta erityisesti Itäkeskuk- sen alueen kehittämistä. Näemme, että sille on tarpeita enti- sestään, mutta tämä suojelupäätös, kuten aikaisemmin totesin, sen vastustaminen on ylireagointia, koska tässä ei nimenomaan puututa siihen, että Itäkeskusta voidaan jatkossakin kehittää ja kauppakeskus muuntautuu muuttuvan maailman tarpeisiin myös jatkossa.

Valtuutettu Kaisa Hernberg

Kiitos.

Haluaisin vielä kommentoida sitä, kun täällä on esitetty väitteitä, että tässä nyt ikään kuin torpataan kaikki mahdollinen jatkokehittäminen ja täydennysrakentaminen. Ihan hiljattain on nimenomaan myönnetty suunnitteluvaraus niin sanotulle Jokerikorttelille, joka tulee siihen Itik- sen joukkoliikenneterminaalin kohdalle tai suunnitellaan siihen. Siihen suunnitellaan 20–35 000 uutta kerrosneliötä asuin- ja toimitilarakenta- mista, ihan Itiksen kauppakeskuksen viereen. On ihan huuhaata väit- tää, että tämän yhden seinän ja valokäytävän suojelu jotenkin torppaisi kaiken kehittämisen siellä alueella. Näin ei ole. Sinne on merkittävää uutta kehitystä ja suunnittelua nytkin.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Varmasti tämä keskustelu ainakin osoittaa, että sille kaupungin arkki- tehtuuripoliittiselle ohjelmalle on kova tarve, ja myös ministeriö on käynnistänyt samantyyppisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman valmiste- lun. Sitähän ei ole päivitetty moneen kymmeneen vuoteen. Täällä mie- lestäni hyvin paljon puhutaan asuntojen määrästä, mutta ihan tosi liian vähän laadusta ja siitä, miten viihtyisää ympäristöä luodaan. Tämä on varmasti hyvä keskustelu käydä myös siinä yhteydessä, miten raken- nusperintöä arvioidaan ja arvotetaan. Muistelen, että myös Roihuvuo- ren ala-aste, johon valtuutettu Arhinmäki viittasi, oli tällainen ihan sam- anlainen case, jota kokoomus – korjatkaa, jos olen väärässä – ni- menomaan valtuutettu Rissanen silloinkin esitti, että tämä olisi hyvä purkaa, ja tästä käytiin väantöä. Nyt sitten kun korjattiin esimerkkinä

19.6.2019

juuri tämä ala-aste, se on saanut ties mitä Aikakauden helmi -palkintoja ja se on tosi komea. Mutta samantyyppinen keskustelu käytiin silloinkin. Ehkä voisi jotain oppia näistä keskusteluista, että jonkin tyyppistä rakennusperintöä on hyvä säilyttää, eikä tässä olla mitenkään ylisuojelemassa vaan ihan muutama julkisivu vain säilyttämässä.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos.

Minulla on sikäli molemmista omakohtaisia kokemuksia, että tyttäreni poika on Roihuvuoressa koulussa, ja kaupunki voisi kyllä siinä yhteydessä huolehtia ympäristöstä ja pihan siisteydestä niin että se olisi rakennuksen arvon mukainen. Itäkeskuksessa on ollut huomattavasti useamman kerran sikäli, että siellä on ollut toimitiloja kollegoillani, ja ne ovat aikansa eläneitä teknisesti rakenteet ja huonekorkeudet ynnä muuta. Kaikki mikä haittaa sen rakennusosan todellista nykyaikaistamista sekä korkeudeltaan että tekniikaltaan, niitä esteitä ei pitäisi keino-tekoisesti luoda. Lisäksi koko se alue, ihmisten käyttäytyminenkin muuttuu alueella, kun siitä tulee esteettisesti kauniimpi. Sekin olisi aina hyvä muistaa.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Varmaan tähän aikaan illasta olisi mieluummin jo kesälomalla kuin täällä mukavassa seurassa tästä jaarittelemassa, mutta kun asiaan löytyy uusia argumentteja. Kyllä minä tässä jättäisin aika paljon Museoviraston ja Kaupunginmuseon asiantuntijoille. Minusta on vähän oikeastaan hassua, että tällä salilla on mahdollisuus jotenkin arvioida sitä, mikä on parinkymmenen vuoden, 50 vuoden päästä sellaista arkkitehtuuria, joka olisi ollut syytä säilyttää tällaisella musta tuntuu -näkökulmalla, näyttää vähän rumalta. Vähän sellaista Itä-Helsingin vähättelyä jotenkin tämä, että siellä on niin rumaa, että sieltä pitää kaikki muuttaa. Minä lähtisin mielellään sinne itäiseen Helsinkiin voisin lähteä viettämään kesää, että saataisiin tämä homma päätökseen.

Valtuutettu Ilkka Taipale

19.6.2019

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan myös palautusta mutta aivan toisilla syillä kuin muut sen vuoksi, että tunnen suurta syyllisyydentunnetta, että olen ollut tuhoamassa tiettyä kerrostuneisuutta tässä kaupungissa. Nimittäin olin mukana ostamassa näitä Nymanin kaalimaita 70-luvun alussa noin 8 miljoonalla markalla. Ne olivat isot hehtaarit, ja sitä taas vastustettiin silloin hinnankorotuksella. Myös sen vuoksi, että siihen on tehty tällainen julma kauppakeskus, kuten muuallekin Helsinkiin ja alueille. Pidän Jan Vapaavuoresta erittäin paljon myös sen takia, kun hän ei sallinut tiettyjä suurkauppakeskuksia syntyvän. Nehän ovat yhdessä liikenteen kanssa tuhonneet kaupunkia enemmän kuin mikään muu. Ennen kaikkea kerrostuneisuus poistui, kun Nymanin kaalimaista ei jätetty tulevaisuudelle mitään jälkeä. Ei tajuttu sitä, että on syntymässä sellainen sukupolvi, joka ei halua lihakauppoja tai erilaisia hampurilaispaikkoja kunnollisten maatila-... Oli suuri tuho tehdä näin suuret rakennelmat sinne. Tältä pohjalta nykyään pitää mennä katsomaan kaalimaita Nivalaan asti, Vilkanan tiloille, että saa ihan kunnan näkymää vanhaan kaupunkikulttuuriin.

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, puheenjohtaja.

En halua pitkittää kokousta, mutta kun täällä tarkoituksella ilmeisesti nimeni mainittiin, että palaisin asiaan vielä, pakkohan sitten oli. Kyllä, en kannattanut silloin Roihuvuoren ala-asteen kunnostamista vaan olin sitä mieltä, että se olisi silloin ollut hyvä purkaa. Mutta tässä on minusta vähän kyse nyt eri asiasta. Kuten täällä itse asiassa valtuutettu Hyttinen jo totesi, tämä palautusesitys ei ole sellainen, että me olisimme jotenkin nyt kokonaan purkamassa tai muuta, vaan miettimässä, että tämä tehdään sillä tavalla, että se ei estä tämän toiminnallista kehittämistä.

Sitten valtuutettu Jalovaaralle, joka kaipasi pelkästään asiantuntemukseen tehtävää päätöksentekoa. Me voimme miettiä, mitkä kaikki asiat ovat sellaisia, joista me valtuutetut päätämme. Tämä on nyt meille annettu päätettäväksi. Silloin me teemme tämän meidän omaan asiantuntemukseemme ja siihen – kyllä, myös – mutuun, joka meillä on, perustuen. Jos tämä olisi annettu asiantuntijoiden päätettäväksi, tätä ei tuotaisi meille demokraattiseen päätöksentekoon. Joka ikinen ääni on tässä salissa yhtä arvokas.

Kiitos.

19.6.2019

Valtuutettu Hannu Oskala

Ihan nopeasti ensin Ville Jalovaaralle, että asiantuntija-argumentti ei tässä nyt ihan täysin kannaa, koska on aivan selvää, että meillä kaikilla tässä salissa pitää demokratiassa olla sanomista. Samaa argumenttia voi käyttää vaikka kouluverkkoon tai terveystasemaverkkoon. Miksemme anna asiantuntijoiden päättää? Varmasti joku osaa algoritmilla laskea optimaalisen kouluverkon meille, mutta hyvä, että me osaamme siitä päättää.

Hyvä, että täällä on puhuttu kuitenkin kohtuullisen vähän estetiikasta ja siitä, mitä kukin on vaan mieltä, tykkääkö siitä rakennuksesta, koska siitä tosiaan suojelemisessa ei ole kyse. Täällä kannattaisi muistaa, että suojele ei tosiaan koske Tallinnanaukiota. Sitä voi ihan kehittää. Kauppakeskus on kehittänyt sitä viime vuosina tosi hyvään suuntaan. Siinä on esimerkiksi sellainen lasten leikkipaikka tätä nykyä, jota ei aikaisemmin ole ollut. Sitten kannattaa huomata, että tämä suojele on siinä sr-2-merkinnällä. Siinä ei tosiaankaan ihan kaikkea siitä rakennuksesta kivijalasta kattoon suojella, vaan tuossa kaavadokumentissa kerrotaan aika täsmällisesti, mitkä osat siitä suojellaan. Se esimerkiksi mahdollistaa, siinä lukee, että uusien varusteiden ja mainoslaitteiden lisääminen julkisivuihin on mahdollista, jos ne eivät estä alkuperäisten rakenteiden hahmottamista. Tämä ei ole kaupankäyntiä ja muutoksia-kaan täysin poista. Siellä on kieltämättä tämä, jota itsekin vähän nikotelen, että on käytettävä alkuperäistä vastaavia materiaaleja, kun sitä uusitaan. Jos siellä on epäonnistuneiksi todettuja teknisiä ratkaisuja, onhan se vähän tyhmää niitä uusia, mutta se on kuitenkin ehkä kestävissä.

Kannatan tämän suojelukaavan läpivientiä tällaisenaan. Pidän sellaisen pienen varauman, että jos valtuutettu Arhinmäki vielä kerran mainitsee Morgan Stanley'n täällä salissa, sitten käänän kelkkani.

Valtuutettu Amos Ahola

Kiitos.

Tässä vedotaan pitkälti asiantuntijoihin, ja se nostaa kyllä karvat pystyyn, koska kysehän on täysin subjektiivisesta asiasta. Jos joku ilmoittaa olevansa tämän alan asiantuntija, emmeköhän me löydä asiantuntijoita, jotka ovat tästä asiasta eri mieltä. Tämä on täysin subjektiivinen asia, ei teknokraattinen päätös, jolloin demokratia tekee päätökset. Mi-

19.6.2019

nun mielestäni vielä parempi olisi, että tämä olisi suoraa demokratiaa ja kansa saisi tästä äänestää, koska täällä huoneessa on puoluekuria ja kaikenlaista tällaista asiaa. Porukka ei edes äänestä sitä, mitä oikeasti ajattelee. Lopettakaa nyt niihin asiantuntijoihin vetoaminen tällaisessa asiassa, joka subjektiivinen.

Kiitos.

Valtuutettu Dani Niskanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Valtuutettu Jalovaara sanoi tuossa vähän aikaisemmin, että on outoa, että me täällä voimme keskustella tästä aiheesta tai siitä, miten ostoskeskus kehittyy tulevina vuosikymmeninä, koska asiantuntemus ei riitä. Olen itse asiassa tästä täysin samaa mieltä. Meidän asiantuntemuksemme ei riitä. Kuka meistä voisi tosissaan väittää tietävänsä esimerkiksi sen, miten ylipäättänsä kauppakeskukset tulevat kehittymään tulevina vuosikymmeninä? Teknologia kehittyy huimaa vauhtia, ja esimerkiksi nettikaupan osuus on valtavassa kasvussa tällä hetkellä. Kuka tietää, ovatko tulevaisuudessa ostoskeskukset nykyiseen tapaan, että on kauppoja kaupan viereen, vai onko se enemmän sellaista, mistä tullaan hakemaan se, mitä on tilattu aikaisemmin, tai tullaan kokeilemaan vaatteita, joita tilataan netin kautta. Kukaan ei tiedä, ja olen tästä täysin samaa mieltä, että meidän asiantuntemuksemme ei riitä. Se on itse asiassa yksi tärkeä syy siihen, minkä takia meidän ei pidä betonoida tätä nykytilaa suojelemalla.

Mieluummin niin kuin tämän palautusesityksen ajatus on, annetaan mahdollisuus siihen, että kaupunki voi dynaamisesti kehittyä tulevaisuuden teknologisen kehityksen mukana ja ylipäänsä ei betonoida nykytilaa huonolla, liian vahvalla suojelulla. Kannatan palautusta.

Kiitos.

Valtuutettu Mauri Venemies

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun kohta varmasti äänestetään tästä palautuksesta, joka kovasti kyllä kiinnostaa, mutta haluaisin vastauksen yhteen kysymykseen, kun täällä on sanottu, että jos tätä ei tällä kaavamuutoksella suojella, sitten seuraava vaihe on rakennussuojelulaki tai joku vastaava, jolla tämä suojel-

19.6.2019

laan, käykö tässä nyt, että jos lähdetään sutta pakoon, tulee toinen susi vastaan. Tähän jos joku viisas osaisi täällä vastata, ja uskon, että täällä valtuustosalissa on jonkin verran viisaitakin vastaamaan.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtaja Daniel Sazonov toivoi minun vielä kerran tarkentavan näkemyksiäni Morgan Stanley - pankin kiinteistörahastosta, sen tein siinä vaiheessa. Kuvasin sen, että sen lisäksi, että me suojelemme julkisia rakennuksia ennen muuta, se ei voi olla este niiden suojelemiselle, että ne joskus voivat olla myös yksityisessä omistuksessa. Tätä haluan painottaa nyt ilmeisesti kolmannen kerran.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen toiminut 4 vuotta ja 3 kuukautta rakennusalaista vastaavana ministerinä, mutta siitä on jo kovin pitkä aika. Karkeasti ottaen meillä on kolmentasoista suojelua: On tiettyjä kohteita, jotka on suojeltu lain nojalla automaattisesti, kuten tiettyä vuotta aiemmin rakennetut kirkot. Sitten meillä on toinen kategoria, joka on rakennussuojelulain nojalla suojeltavat kohteet. Niitä on joitakin satoja Suomessa. Muistan omalla kaudellankin joitakin kohteita suojelleeni ja muistan, että yhtään suojelupäätöstä en jättänyt tekemättä, jota virkamiehet esittivät. Kolmas kategoria on kaavalla suojeltavat kohteet. Niitä on, jos nyt muistan oikein, useita tuhansia, joita Suomessa on suojeltu kaavalla.

Kysymys siitä, että jos valtuusto ei päättä suojella kaavalla, siirtyykö se rakennussuojelulain nojalla suojeltaviin, ei tietenkään automaattisesti, vaan se on erilaisten museoviranomaisten asia arvioida, onko se sen kokoluokan asia, että he haluavat tehdä siitä aloitteen, joka tietenkin pyörii valtionhallinnossa.

Mitä muuten tulee tähän päätöksentekojärjestelyyn, on tietenkin näin, että jos tämä olisi lainsäädännössä haluttu antaa jonkun muun kuin demokraattisesti valitun elimen päätettäväksi, silloin se annettaisiin. Kaavaharkinnassa tietenkin kaupunginvaltuusto voi käyttää sitä harkintavaltaa, jota se muutenkin voi käyttää kaavaratkaisujen yhteydessä.

19.6.2019

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja.

Tähän pitkään keskusteluun vielä pari lyhyttä kommenttia. Tässä on paljon puhuttu asiantuntijuudesta ja sen merkityksestä ja valitettavasti ehkä vähän vähätteleväänkin sävyyn. Haluan tässä kuitenkin muistuttaa, että nämä lausunnot ovat tulleet sekä Kaupunginmuseolta että Museovirastolta. Kyse on taidehistoriasta ja rakennushistorian kaltaisesta lausunnosta, ja siinä voidaan olla eri mieltä, mutta se että kyseenalaistetaan meidän asiantuntijuuttamme, on tietenkin ikävää. Kysehän ei ole siitä, mikä on kaunista ja mikä on toisaalta jotain muuta, vaan kyse on siitä, että tämä lausunto lähtee nimenomaan – eikä lausunto muuten lähde siitä, että mitään ei saisi muuttaa, vaan perusluonne täytyy säilyttää, ja se on ehkä tämän lausunnon perusolettamus ja lähtökohta. Toivon, että ainakin meidän omaa asiantuntijuuttamme tältä osin niin kaupunginmuseon kuin museoviraston puolelta osattaisiin myös arvostaa täällä valtuustosalissa.

Valtuutettu Kaisa Hernberg

Olisin kommentoinut vielä tähän suojeluasiaan. Tästä on tosiaan ennen kuin kaupungin kaavoitusprosessi lähti liikkeelle, on tehty suojeluesitys rakennusperintölain nojalla, ja sitä ovat muun muassa Museovirasto ja Kaupunginmuseo puoltaneet. ELY on asettanut sen pohjalta vaarantamiskiellon. Voihan olla, että näiden pohjalta ei kuitenkaan rakennusperintölailla suojelu etenisi, mutta ei se nyt kauhean todennäköiseltä näytä, kun tämä on kuitenkin edennyt jo aika pitkälle ennen kuin kaupunki on päättänyt ottaa tässä ohjat omiin käsiinsä. Tämä on ihan hyvä huomioida tässä nyt tätä päätöstä tehdessä.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin puuttua tuohon apulaispormestarin puheenvuoroon, jossa hän otti esille, että olisi vähätelty oman kaupungin asiantuntemusta ja lähinnä niin, koska itse osin asiaa myös esille, totesin siinä vaiheessa puheenvuorossani, että asiantuntemusta on muuallakin kuin täällä Helsingin sisällä.

Ei muuta.

19.6.2019

218 §

Esityslistan asia nro 17

ITÄISEN SAARISTON ASEMAKAAVA (NRO 12300)

Valtuutettu Mai Kivelä

Kiitos, puheenjohtaja.

Jatketaan suojeluasioissa. Tässä on kyse laajasta ja upeasta ja arvokkaasta merellisestä alueesta, joka kattaa kymmeniä saaria ja luotoja ja näitä ympäröivät vesialueet. Haluan heti sanoa, että mielestäni on hyvä, että tämä kaava tehdään ja että saaristoa avataan virkistyskäyttöön, jotta meidän hienosta saaristostamme voivat nauttia myös muut kuin ne, jotka omistavat siellä jonkin kesäpaikan. Mutta Helsingin saari on luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta erittäin arvokas. Ihan perinteisen luonnonsuojelun näkökulmasta tämä kaava ei ole riittävä. Näitä ongelmia, joita me olemme nostaneet esille, ovat puuttuvat luontonselvitykset, liiallinen rakentaminen ja väärin paikkoihin osoitettu rakentaminen. Näitä on käyty meidän aikaisemmissa esityksissämme tarkemmin läpi, mutta erityisesti metsäisiä luontoarvoja sekä linnustollisesti arvokkaita vesi- ja luotoalueita pitäisi suojella paremmin.

Yleisestikin meidän kaupungissamme on se ongelma, että meidän ympäristöpalvelujen luontoasioiden resurssit ovat liian pienet. Tätähän esimerkiksi tarkastuslautakuntakin sivusi arviointikertomuksessa tänään. Tämä näkyy myös kaavoituksessa. Esimerkiksi tällä viikolla en tiedä, onko päätös jo julkistettu, mutta hallinto-oikeushan kumosi meidän valtuustomme aikaisemman kaavapäätöksen Standsvikinkalliosta. Silloinhan vasemmisto ei voinut sitä kaavaa kannattaa vaan esitti myös silloin palautusta luonnonsuojelullisin perustein. Näin aiomme tehdä myös tänään tässä kohtaa. Tästä on myös meidän ympäristöjärjestömme todenneet, että tämä vaatii sen verran merkittäviä muutoksia, että tämä kaava pitää palauttaa valmisteluun, ja sen takia teen tämän palautusesityksen, joka täällä järjestelmässä on.

Valtuutettu Kaisa Hernberg

19.6.2019

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata tämän asian palauttamista valmisteluun. Sinänsä pidän tätä luonnonsuojelua kanssa äärimmäisen tärkeänä asiana, ja tästä aikaan kaupunkiympäristölautakunnassa aika pitkällisesti keskusteltiin. Syy miksi en kannata palauttamista, on se, että tämä on ollut valmistelussa äärettömän pitkään, muistaakseni yli 20 vuotta. Tässä legenda kertoo, että osa suunnittelijoista on jopa kuollut matkan varrella. Täällä on ollut todella pitkä rakennuskielto tällä alueella. Se on tarkoittanut sitä, että esimerkiksi kesäasukkaat eivät ole voineet kehittää omia mökialueitaan ollenkaan 20 vuoteen. Jos tämä nyt palautettaisiin valmisteluun, se tarkoittaisi, että sama tilanne jatkuisi vielä hyvin pitkään.

Kaupunkiympäristölautakunta käsitellessään tätä asiaa teki esityksen, joka hyväksyttiin ja jossa edellytettiin, että alueelle laaditaan mahdollisimman pian hoito- ja käyttösuunnitelma. Juuri sain tiedon, että se on tulossa lautakunnan käsittelyyn vielä tänä syksynä, eli sellainen on nyt hyvin tässä etenemässä. Nimenomaan sen tehtävänä on vastata näihin luonnonsuojelullisiin huoliin, jotka ovat aiheellisia ja joita tässä vasemmistoliitto esittää ja on esittänyt aikaisemmissakin käsittelyvaiheissaan. Itse näkisin, että tässä olisi hyvä hakea nyt sellaista kompromissia, jossa luonnonsuojelu huomioidaan riittävällä tavalla, mutta kuitenkin estämättä tämän asian etenemistä muuten. Kaavassakin on kuitenkin ihan luonnonsuojelullisesti tärkeitä asioita. On mielestäni tärkeää, että rantautumispaikkoja ja näitä oikeasti merkitään, koska se vähentäisi saaristoluonnon kulumista.

Olen nyt tehnyt järjestelmään ponnin, jossa painotetaan tätä hoito- ja kehittämissuunnitelmaa ja sitä, että siinä huomioidaan saaristoluonto ja linnuston pesimärauha erityisen painokkaasti.

Valtuutettu Mai Kivelä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma tosiaan on kompromissi, jota tietenkin kannatan, että sitä kauttakkin tähän asiaan yritetään vaikuttaa, mutta on myös hyvä todeta, että se on liian heikko työkalu silloin kun verraan näiden arvokkaiden alueiden suojaamista kaavamerkinnoilla ja kaavamääräyksillä. Sen ulkopuolelle jäävät myös valtion ja yksityisten omistamat maat. Mielestäni ei ole hyvää päätöksentekoa, että yritetään jälkikäteen tällaisella suunnitelmalla ratkaista sellaisia asioita, jotka meidän tosiasiallisesti pitää ratkaista nyt kun me päätämme tästä kaavasta. Tämä saattaa myös johtaa siihen, että esimerkiksi linnuston suojele-

19.6.2019

tarve aiheuttaa sen, että me joudumme määräämään jotain maihinnousukieltoja. Sitten taas ne ihmiset, jotka haluavat painottaa virkistyskäyttöä, voivat vastustaa maihinnousukieltoja sen kaavamerkinnän takia. Tämä ei ole hyvää kaavoitusta.

Valtuutettu Hannu Oskala

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt tosiaan kun meillä on hieno merellinen strategia ja me pyrimme kaikin voimin siihen, että näitten saarien ja saariston virkistyskäyttö kasvaisi, toivon todella syvästi, että se tosiaankin on lisääntymässä. Silloin me tarvitsemme juuri esimerkiksi näille saarille kaava, jotta siellä voidaan parantaa muun muassa reitistöä ihan juuri sen takia, että luonto ei kulu. Me voimme ohjata saarilla virkistäytyvät kävijät sellaisia reittejä pitkin, että ei hortoilla ihan joka paikkaan. Sama koskee totta kai ihan jo näitä rantautumispaikkoja. Niitäkin pitää olla rakennettuna joihinkin paikkoihin sillä tavalla, koska jos me lähdemme siihen, että tosiaan näitten saarien virkistyskäyttö avautuu, ihmiset rantautuvat sinne sun tänne, ja silloin todennäköisesti voi tuhoutua myös vielä sitä her Kempää luontoa siinä samalla. Sen vuoksi luonnonhoitosuunnitelma on parempi, ja tätä kaavaa on todellakin valmisteltu todella pitkään. Noissa materiaaleissa oli esimerkiksi vuorovaikutussuunnitelma päivätty vuodelle 2008, elikkä siitäkin on jo 11 vuotta.

Palautuksen tarkoitus on hyvä, ja kannatan sen vuoksi totta kai Hernbergin pontta, jossa pyritään siihen samaan lopputarkoitukseen kuin palautuksessa, mutta tämä palautus itsessään on mielestäni vastuuton, koska tässä vaiheessa meidän pitää päästä saamaan sinne kaava valmiiksi. Asiantuntijoiden mukaan tämä vastaa myös Helsingin luonnonsuojeluohjelman tavoitteita.

Kiitos.

Ledamoten Björn Månsson

Helsingfors är ju en havsnära stad, men är vi också en skärgårdsstad. Då man åker med båt ut från Helsingfors mot Stockholm eller Tallinn så kommer man ju ganska snabbt ut på öppet hav. Det är inte som Stockholm eller Åbo, där man åker i timmar genom skärgård. Men det här beror ju på det att Helsingfors, att det är så nära till öppet hav i Helsingfors beror ju på att det mesta av Helsingfors skärgård ligger åt det andra hållet, det vill säga just österut.

19.6.2019

Helsingin saariston, jossa on yli 300 saarta, painopistehän on juuri idässä, ja Östersundomin liittäminen Helsinkiin siirsi entistä idemmäksi tämän painopisteen. Laajasalostahan tulee Lauttasaaren ja Kulosaaren tapainen kaupunginosa, ja Santahamina on oma lukunsa, emmekä halua siihen muutosta. Mutta muu itäinen ja varsinainen saaristo varataan nyt tässä asemakaavassa virkistyskäyttöön. Vain pienimuotoista rakentamista mahdollistetaan, jotta virkistysalueiden käyttö olisi mahdollista. Ennen kaikkeaahan me tarvitsemme yhteyksiä saariin, jotta niihin päästään, mutta se on merellisen strategian asia, ja se ei kuulu juuri tähän.

En kannata palauttamista. Tätä kaavaa on todella odotettu pitkään. Sen sijaan kannatan Kaisa Hernbergin ponsiesitystä.

Valtuutettu Leo Stranius

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tavallaan on tietenkin hyvä, että saariston virkistyskäyttöä avattaisiin enemmän, mutta toisaalta luonnonsuojelun näkökulmasta se ei ole olleenkaan niin itsestään selvästi hyvä asia, vaikka tietenkin on järkevää ohjata virkistyskäyttöä vain tiettyihin paikkoihin, ihan niin kuin Hernberg ja Oskala tuossa jo hyvin perustelivatkin. Se että tämä on ollut valmistelussa pitkään ja alue on ollut rakennuskiellossa, on luontoarvojen näkökulmasta todennäköisesti ollut aika hyvä asia. Luontoarvojen näkökulmasta olisi oikeastaan vain hyvä, että tässä kestäisi vielä vaikka toiset parikymmentä vuotta. Ihmiset eivät ole monilla noilla alueilla rantautuneet holtittomasti sinne tänne tai tehneet polkuja, vaan se on pikemminkin todennäköisesti tarkoittanut luontoarvojen lisääntymistä. Rakentamiskielto ei ole tarkoittanut sitä, etteikö olemassa olevia rakenteita voisi korjata. Se on tarkoittanut sitä, että uusia rakennuksia ei ole voinut rakentaa.

Valtuutettu Kivelä mielestäni hyvin perusteli myöskin asiaa, ja näiltä osin kannatan palautusta.

Kiitos.

Valtuutettu Mia Haglund

Kiitos.

19.6.2019

Kuten valtuutettu Kivelä tässä jo hyvin totesi, vaikka näen, että haetaan samaa asiaa sekä palautuksessa että ponnassa, tämä ponnien odotukset hoitosuunnitelmaa varten ovat kuitenkin liian heikko työkalu tässä vaiheessa, vaan minustakin paremman ja läpinäkyvämmän suunnittelun takia tämä on asia, joka pitää ratkaista tässä kaavassa. Sen takia kannatan myöskin Kivelän palautusehdotusta.

Valtuutettu Kaarin Taipale

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata palautusta.

Itse asiassa otin puheenvuoron kannattaakseni valtuutettu Hernbergin pontta, mutta en nyt liioin toista enää Hernbergin ja Oskalan hyviä perusteluja. Tosiaan en kannata palautusta.

Kiitos.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tämä kaava on aika hyvä kyllä, mutta kun tässä nyt valtuutettu Stranius aikaisemmin toi aika hyvin esille sen, että luontoahan suojellaan ei ainoastaan virkistyskäytön ja ihmisten takia vaan myös itseisarvon takia. On olemassa myös muita syitä kuin lähiluonto, jotka nekin ovat tärkeitä syitä – erityisesti Helsingissä tämän merellisen strategian kautta hyvinkin tärkeitä. Mutta mielestäni tämä valtuutettu Hernbergin ponsiehdotus on hyvä. Kannatan sitä, mutta kohta vakiintuneen käytännön mukaan kyllä, jos joku vielä Rautavan jälkeen sanoo tästä asiasta jotain, voi olla, että muutan mielipidettäni.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Yhdyn Atte Kalevan esittämiin näkemyksiin tämän ponnien kannattamisen osalta.

19.6.2019

Valtuutettu Wille Rydman

Arvoisa herra valtuuston puheenjohtaja.

Meillähän tässä valtuustossa on määrättyjä perinteitä, joista osassa on määrätty järkensä ja osassa taas tämän järjen voi kyseenalaistaa. Toisaalta tradition luonteeseen kuulu se, että sen arvoa ei arvoteta suinkaan sen perusteella, palveleeko se varsinaisesti jotakin funktiota. Mutta meillä on täällä tämän valtuuston keskuudessa traditionaalisesti ollut myöskin ilmaston ja säiden, jotka eivät ole yksi ja sama asia, hyviä asiantuntijoita, ja meillä on tapana ollut myöskin tässä valtuuston keväisessä viimeisessä kokouksessa kuulla tulevan juhannuksen säästä. Näin muodoin kysyisinkin tällä kertaa valtuutettu Harjanteelta, millainen on juhannuksen sää.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos valtuutettu Rydmanille erinomaisesta kysymyksestä.

Voisin vastata, että yleisesti näyttää siltä, että on lämmintä, ukkosta ja perjantai–lauantai-akselilla on tulossa matalapaine, jonka reitti oli ainakin viime yönä jokseenkin epävarma etenkin ajoituksen puolesta, mutta kyllä se sieltä jossain muodossa tulee ainakin pohjoiseen. Suuressa osassa maata on voimassa metsäpalovaroitus, ja jos tuulet ovat etenkin lauantaina kovat, puuskat voivat olla matalapaineeseen liittyen maan keski- ja eteläosissa noin 15 metriä sekunnissa luokkaa. Kokkojen kanssa tulee olla varovainen. Niitähän ei saisi maastoon paljon sytyttäkään. Perjantaista alkaen myös ukkoskuuroja tulee siellä ja täällä, ja niistäkin varoitetaan. Lämpötila on yleisesti maan etelä- ja keski-osissa 22–27 asteen välillä. Kuitenkin lauantaina selvästi viilenee matalapaineen myötä, ja lämpötila notkahtaa jonnekin 17–20 asteen tietämille. Pohjoisessa lämpötila tippuu lauantai–sunnuntai-akselilla vielä enemmän. Sateisilla alueilla jäähdään Lapissa jopa 10 asteen tuntuun sunnuntaina. Tähän väliin totean, että en laatinut tätä ihan kokonaan itse vaan kysyin tässä entisiltä kollegoilta vähän apua.

Kiitos Ilmatieteen laitokselle. Täällä lähetän terveiset.

Kyllä vähän itse katselin vielä noita parviennusteita, joissa näkee, miten eri mallit laskevat näitä sään todennäköisyyksiä. Minusta näytti siltä, että tämä on aika hyvällä mallilla tämä ennuste. Tähän sietää uskoa.

Oikein hyvää juhannusta.

19.6.2019

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig